DE ARTIS GRAMMATICAE

AB DIONYSIO THRACE

COMPOSITAE

INTERPRETATIONIBUS VETERIBUS

IN SINGULOS COMMENTARIOS DISTRIBUENDIS.

ACCEDUNT EXPLANATIONES INEDITAE

DISSERTATIO INAUGURALIS

QUAM

AD SUMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES

AB

AMPLISSIMO PHILOSOPHORUM ORDINE IN LITTERARUM UNIVERSITATE

HEIDELBERGENSI

RITE IMPETRANDOS SCRIPSIT

ALFREDUS HILGARD

HEIDELBERGENSIS

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI

MDCCCLXXX

LIPSIAE, TYPIS B. G. TEUBNERI.

Scholiorum in Dionysii Thracis artem grammaticam a byzantii aevi technicis compositorum quanta esset auctoritas, utpote quorum magna pars ex antiquorum grammaticorum fluxisset doctrina, iam pridem perspexerant Bentleius PBurmannus Valckenaerius, qui tamen singulos tantum locos e codicibus protulere (de Phalar. epist. p. 254 D., ad Valesii librum de re crit. I p. 145, ad Ammon. de differ. p. 55). Maiores partes primus Villoisonus publici iuris fecit e duobus libris Marcianis 489 et 652 (= class. append. 11, 4) in Anecdotorum suorum II p. 103 seqq. Copiosissimas autem totius artis explanationes edidit IBekkerus AG II p. 647—972 codice Hamburgensi C 13 potissimum usus, quibus in III vol. p. 1136—1180 et discrepantias et supplementa ex nonnullis aliis libris deprompta adiunxit. Post Bekkerum Goettlingius ex Parisinis 2553 et 2555 expositionum grammaticarum farraginem Theodosii nomine perperam ornatam edidit, quae ipsa in scholiorum Dionysianorum numero habenda est. Deinde adnotata ad Dionysium bonae frugis plena, quorum partem ex Lucilli Tarrhaei doctrina promanasse constat, ex cod. Mus. Brit. Add. 5118 excerpsit Cramer AO IV p. 308 seqq. Quibus accedunt hoc libello nonnullae interpretationes ex Barocciano 116 et Marciano 489 et Reg. Havniensi 1965 protractae et commentariolus VIII vel IX saeculo, ut videtur, compositus, cuius quia frustula solum perpauca Bekkerus edidit, equidem integrum eum publici iuris feci.

De auctoribus scholiorum Dionysianorum primus Prellerus disputavit ind. lectionum Dorpat. 1840 (= Ausgew. Aufs. p. 69—93), qui libro Hamburgensi cum editione Bekkeriana conlato ostendit editorem explanationes interpretum complurium, quas ille codex p. 33—278 exhibet, dissecuisse et particulas sub singulis technes lemmatis composuisse, nomina autem auctorum, quae Hamburgensis in fronte singulorum interpretationis capitum praebet, non adposuisse nisi primis quibusque frustis. Iam Prellerus septem primas artis paragraphos percurrens significavit scholiorum in Hamburgensi libro conexum et quid hinc de singulorum auctoribus colligendum esset. Ac licet ne ipse quidem eam qua opus erat diligentiam adhibuerit sed nonnulla neglexerit, aliis locis singulari illius compaginis indole in errorem inductus sit, tamen magnis laudibus efferri debet, quod hanc quaestionem, quae est de technes Dionysianae interpretationibus inter singulos scholiastas distribuendis, solvere primus conatus est monstravitque viam ac rationem. Nam apparet quantum et ad historiam grammaticorum graecorum componendam et ad Dionysium restituendum intersit hanc vastam molem digeri et, quoad fieri possit, suum cuique reddi. Ingressus autem est illam viam post Prellerum Hoerschelmannus in diss. de Dionysii Thracis interpretibus veteribus (Lips. 1874), et cum non solum accurata codicis Hamb. collatione et eis quae Wachsmuthius e codice quodam Neapolitano in Mus. Rhen. 1865 p. 375 seqq. protulerat, sed etiam insigni sagacitate adiuvaretur, ita de prioribus tredecim paragraphis disputavit, ut in hac commentariorum parte rem paene absolveret et multa perspiceret, quae codicibus ipsi non cognitis plane confir-

mantur. Nec minus recte pleraque eorum disputata sunt, quae de continua posteriorum paragraphorum interpretatione disseruit quam in Hamb. p. 325—359 legimus. Sed cum in cetera harum paragraphorum scholia non inquisiverit ac nonnulla quae ab illo prolata sunt novis argumentis stabilire posse mihi videar, alia corrigenda esse opiner, totam quaestionem denuo tractare in animo mihi est et ad eum perducere finem quo et per vires meas et per ea, quibus usus sum, subsidia progredi mihi licet, denique omnia, quae de scholiorum auctoribus explorata videntur, in una tabula additis testibus comprehendere. Nitor autem praeter Hamburgensis libri collationem a me ipso institutam complurium aliorum codicum auxilio, quorum notitiam aut meis oculis mihi comparavi aut debeo Vhligio, magistro optimo, cui facere non possum quin maximas agam gratias pro plurimis erga me beneficiis, quorum piam memoriam nullum unquam tempus in me oblivione conteret. Qua enim esse solet benevolentia in discipulos suos, mihi concessit, ut adnotationes in meum usum converterem, quas ipse e codicibus nonnullis Vaticanis cum Romae versaretur excerpserat.

Iam incipiam ab Heliodori explanatione, deinde pergam ad scholia Melampodis sive Diomedis, tertio loco de Stephani interpretationibus disputabo, quarto pauca addam de Porphyrio et Georgio. Ne vero fines excedam programmatario constitutos, ita rem geram, ut ex libris manuscriptis ea quae scire intersit proferam, et quae ex his aliisque testimoniis colligenda esse mihi videantur breviter significem, longiores autem argumentationes alii loco reservem.

I.

De commentario Heliodoreo.

Codex Hamburgensis, quem bibliotheca urbica olim ex legato L. Holstenii nacta est, tres artis Dionysianae commentarios exhibet, quorum primus (p. 33—278) ex interpretationibus complurium scholiastarum compositus est, alter (p. 298—320) ab uno interprete confectus est, item ab uno tertius (p. 325—359). Atque primus ad omnes technes paragraphos pertinet, in altero deest explanatio paragraphorum 3—7. 12. 13 ed. Bekk. (3—6. 10. ed. Vhlig.), in tertio desideramus interpretationem paragraphorum 1—13 (11 Vhl.) et dimidiae quartae decimae (12 Vhl.). De primo agetur capitibus II—IV; alterum post finem huius dissertationis publici iuris faciam; nunc in tertio versabimur, cuius particulas cum Bekkerus, sicut primi commentarii frustula, sub singulis artis lemmatis sine ulla fontis notatione disposuisset, AdHartius in Annal. philol. 1872 p. 266 sq. inspecto Hamburgensi libro, quaenam explanationes huic scholiastae tribuendae essent, diligentissime indicavit.[1]) Transcriptae eae sunt in Hamburgensem, ut Vhligius vidit, ex Vaticano 240 fol. 36r —60r. nec latet unde Vaticanum exemplar oriundum sit. cum enim hic codex, pariter atque apographon Hamburgense, commentarium ita exhibeat, ut desit explicatio non solum paragraphorum priorum tredecim, sed etiam dimidiae quartae decimae, utque initium interpretationis interruptum sit multis spatiis vacuis relictis, in eam facile opinionem adducimur, ut descriptum eum putemus e libro, cuius prima pagina difficilis fuerit lectu cuiusque pars prima aliquo detrimento amissa fuerit. Atque primus Vhligius suspicatus est, illum mutilatum librum esse Baroccianum 116, quam coniecturam se non fefellisse intellexit, postquam codex egregia Oxoniensis bibliothecae procuratoris benignitate in hanc urbem transmissus est. res elucebit, si comparaveris initium commentarii, quale Oxoniensis exhibet, a me diligenter descriptum cum primis versibus folii 36r codicis Vaticani quorum notitiam Vhligio debeo.

---

1) Idem cognoscere licebit ex indice scholiorum quem in calce huius capitis exhibebo.

Barocc. fol. 10r.

— — — — — — — Duo versus, ubi singulae — — — — — — — — — — —
— — — — — — — tantum litterae legi possunt — — — — — — — — — — —

Hic scida triangula agglutinata est, ut suppleretur folii particula avulsa.

— — — τὸ δὲ ποῖος παντὶ ἐπιθέτῳ πλὴν τῶν κατὰ σωματικοῦ — — — — —
— — — μεγέθους τὸ ποδαπῶς. ἐπὶ ἔθνους καὶ τοῦτο πάλιν χρὴ εἰδέναι ὅτι
— — ἀόριστα γίνεται ἦλθέ τις καὶ ποῦ ἔστι καὶ πῆ ἀπῆλθε. Τὰ δὲ δισύλλαβα κατὰ
καὶ ποσότης· καὶ ὅτι τὰ δισύλλαβα καὶ τρισύλλαβα ἀποβάλλοντα τὸ κατ' ἀρχὴν
οἷος πόσος ὅσος πηλίκος ἡλίκος τοῖος οἷος· τινὲς δὲ καὶ τὸ ο̅ κατ' ἀρχὴν λαμβα
τὰ δὲ λαμβάνοντα κατ' ἀρχὴν τὸ τ̅ ἀνταποδοτικὰ γίνεται, ὅσος τόσος οἷος τοῖος
αγεται δὲ διὰ οὗτος τηλικοῦτος καὶ ἐπεκτείνεται διὰ τοῦ δε, τοιόσδε τοσόσδε τηλικόσδε
λεγόμενον τὸ ἀόριστον ἐναντίως ἔχειν τῷ ἐρωματικῷ φησί, καθὸ ὁ μὲν ἐρωτῶν
ἀόριστον ἀναιρεῖ τὸν θέλοντά τι αὐτῷ ὁρισθῆναι, ἢ καθὸ ἐρωτῶν γινώσκει
τὸ μὲν ὅστις δύο μέρη λόγου ἔχει ἀόριστα τὸ ὅς καὶ τὸ τίς, τὸ δὲ ὁποῖος καὶ ὁπόσος καὶ
μεν ἀναφορικά ἐστιν· ἔσθ' ὅτε δὲ ἀντὶ τοῦ ἀορίστου αὐτὰ παραλαμβάνονται. Ἀναφορικὸν
ματικὸν καὶ δεικτικὸν καὶ ἀνταποδοτικὸν καλεῖται, τὸ ὁμοίωσιν σημαῖνον.

Vatic. 240 fol. 36r.

τὰ δὲ δισύλλαβα κατὰ . . . . ⟨ἦχος⟩[1]) καὶ ποσότης. καὶ ὅτι τὰ δισύλλαβα καὶ τρισύλλαβα ἀποβάλλοντα τὸ κατ' ἀρχὴν ⟨π⟩ . . . . ⟨ποῖος⟩ οἷος. πόσος ὅσος. πηλίκος ἡλίκος. τοῖος οἷος. τινὲς δὲ καὶ το ο̅ κατ' ἀρχὴν λαμβά⟨νουσι⟩ . . . . ⟨ὁπηλίκος⟩. τὰ δὲ λαμβάνοντα κατ' ἀρχὴν τὸ τ̅ ἀνταποδοτικὰ γίνεται ὅσος τόσος, οἷος τοῖος . . . . ⟨παρ⟩άγεται διὰ τοῦ οὗτος τηλικοῦτος καὶ ἐπεκτείνεται διὰ τοῦ δε̅ τηλικόσδε τοιόσδε τοσόσδε . . . . τὸ ἀόριστον ἐναντίως ἔχειν τῷ ἐρωματικῷ φησί. καθὸ ὁ μὲν ἐρωτῶν . . . . ⟨τὸ δὲ⟩ ἀόριστον ἀναιρεῖ τὸν θέλοντά τι αὐτῷ ὁρισθῆναι, ἢ καθὸ ἐρωτῶν γινώσκει . . . . . . ⟨καὶ⟩ τὸ μὲν ὅστις δύο μέρη λόγου ἔχει ἀόριστα τὸ ὅς καὶ τὸ τίς. τὸ δὲ ὁποῖος τὸ ο̅ καὶ τὸ ποῖος καὶ . . . . ἀναφορικά ἐστιν. ἔσθ' ὅτε δὲ ἀντὶ τοῦ ἀορίστου αὐτὰ παραλαμβάνονται. ἀναφορικὸν ⟨δὲ ὃ καὶ ὁμοιω⟩ματικὸν καὶ δεικτικὸν καὶ ἀνταποδοτικὸν καλεῖται, τὸ ὁμοίωσιν σημαῖνον.

Antecedunt in Barocciano[2]) interpretationi Dionysii in fol. 1r — 9v Aelii Aristidis oratio panegyrica dicta M. Aurelio imperatori et Luciani encomium patriae usque ad verba *τοῖς δὲ ἤδη γεγηρακόσιν ὅσῳ πλεῖον τοῦ φρονεῖν ἢ τοῖς νέοις μέτεστιν* (in medio c. 9, p. 232 R.), sed in alia charta et ab alia manu (recentiore, ut videtur) haec exarata sunt nec prius praefixa esse patet quam initium commentarii Dionysiani avulsum est. Ad imaginem autem superioris partis folii 10r

1) uncis inclusi ea quae in Bar. desunt, Vaticani autem librarius partim e coniectura partim quia etiamtunc in archetypo legi poterant scripsit.

2) qui chartaceus est, folia continens 226, saeculo XIV et XV ineunti ab Coxio adscriptus. post commentarium Dionysianum sequuntur Porphyrii de prosodia liber (= BA 675, 30), Choerob. de prosodia (= BA 703, 24) aliaque scripta grammatica.

quam proposui nihil adiciendum esse puto nisi sub scida triangula quae agglutinata est, ut folii particula (simul cum antecedentibus foliis, opinor) avulsa suppleretur, nonnullas latere litteras. Has cum is qui Vaticanum 240 exaravit nondum contectas inveniret, poterat partem eorum scribere quae uncis inclusi. primos vero quattuor versus Vaticani librarius plane omisit, cum aut ut eos legeret ei non contingeret (nam nuper demum remedio chemico aliquantulum refocillati sunt), aut medio in enuntiato opusculum incipere nollet.

Duobus praeterea locis, si quidem pluribus testimoniis opus est, Vat. 240 e Barocciano descriptum esse confirmatur. B A p. 907, 4 enim inter verba *ἀναφοράν* et *πλήν* in Vat. haec omissa sunt: *ἐν μὲν πρώτῳ καὶ δευτέρῳ προσώπῳ δεῖξιν μόνον σημαίνουσιν, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ καὶ δεῖξιν καὶ ἀναφοράν*; item p. 966, 3 post *παριστῶσιν* in Vat. interciderunt haec verba: *καὶ ἀκολουθίαν πράγματος καὶ φράσεως ἔχουσι· τοῦτο δὲ ὁ τεχνικός φησιν, ὅτι παρασυναπτικοί εἰσιν.* Cum autem utroque loco verba omissa in cod. Bar. unius versus spatium expleant, apparet oculos librarii cui hoc praesto erat archetypum uno versu neglecto ad insequentem aberravisse.

Praeterquam autem quod ab initio mutilatam habemus explanationem Dionysii in Barocciano, ne ea quidem commentarii pars, quae servata est, ita hoc codice exhibetur, ut ab auctore composita erat; sed pleniorem grammatici alicuius librum in breviorem quae tradita est formam contractum esse vel inde patet, quod ex octo orationis partibus participium prorsus silentio praetermissum est. accedit quod nonnullis locis scholiasta dicit, se de aliqua re postea expositurum esse, ut p. 887, 27 «*Πρόσωπα, χρόνοι καὶ συζυγίαι*»· *ταῦτα ἐν τοῖς ἰδίοις τόποις διαιροῦμεν*, et p. 901, 7: *χωρὶς τοῦ ὦ, περὶ οὗ λεχθήσεται ἰδίᾳ, ὡς οὐκ ἔστιν ἄρθρον ἀλλ' ἐπίρρημα*; attamen in eis quae servatae sunt adnotationibus non invenimus quae promissa sunt.

De auctore huius commentarii quaestio, quam primus obiter attigit Vhligius (Mus. Rhen. 1864 p. 38 adnot. 8), deinde illo nisus tractavit Hartius (l. l. p. 268), ad finem perducta videtur Hoerschelmannianae quam supra laudavi dissertationis altera parte (p. 42 sqq.). Descriptione enim usus codicis Burbonici II D 4 a Wachsmuthio publici iuris facta, in quo haud paucae particulae commentarii Barocciani Heliodori grammatici nomen adscriptum habent, Heliodorum haec scholia scripsisse censuit vel potius descripsisse; etenim adeo eum Choerobosci, quem ipsum harum adnotationum auctorem putabant Vhligius[1]) Hartiusque, vestigia pressisse, ut ne eos quidem locos ex eius libro dubitaret ad verbum exscribere, qui nisi a Choerobosco scripti accipiuntur sensu carent, ac rarissime ex aliorum scriptis aut suo ipsius ingenio eum addidisse, quae a Choerobosci doctrina abhorrerent. Ea igitur tantum re ab Vhligii sententia differt Hoerschelmanniana, quod hic non genuinum Choerobosci commentarium extare putat, sed ab Heliodoro excerptum aut exscriptum paucisque ipsius additamentis auctum. Cui opinioni plane adstipulor, quamquam unum argumentum quo Hoerschelmannus nititur firmitate carere existimo. In Vaticana enim collectione extant nonnulla scholia *Γεωργίου* nomine notata, quae de eisdem rebus exponunt atque commentarius Baroccianus, sed aliis verbis, quin etiam semel ita, ut plane contraria sententia proferatur (cfr. 961, 27—962, 16 cum 962, 27—963, 13; 966, 17—29 cum 966, 1—6; 972, 10 —16 + 970, 29—33 + 970, 24—27 cum 971, 1—22 eisque quae in Bar. sequuntur: *οἱ δὲ ἐναντιωματικοὶ δῆλοί εἰσιν ὡς τὸ ἐναντίον τῇ δυνάμει τοῦ πράγματος δηλοῦσιν· ἀσθενὴς μὲν ἐγώ, σὺ*

1) quod autem iam apud Fabricium (Bibl. Gr. ed. Harl. VI p. 308) hic commentarius Choerobosco tribuitur, non certa quadam ratione sed eam ob causam videtur factum, quod inter alia aliorum grammaticorum scripta in cod. Bar. sequuntur Choerobosci et de prosodia libellus et interpretatio ad Theodosii canones.

δὲ ἰσχυρός· καὶ ὅμως ἀσθενὴς ὢν ἐνίκησά σε· μακρὰν ἱστάμην. ὅμως ἤκουσά σου λαλοῦντος. 940, 23—29 cum 939, 18—27). Quem nodum Hartius opinabatur sic solvendum esse, ut has scholiorum Vaticanorum particulas ex aliis Choerobosci libris petitas esse et Choeroboscum alibi aliter de eisdem rebus censuisse putaremus; quam *λύσιν* num cuiquam probaverit dubito. Sed ne id quidem ex hac discrepantia quae intercedit inter *Γεωργίου* scholia et commentarium Baroccianum collegerim, in Bar. non legi Choerobosci commentarium, qualis ab ipso scriptus sit. Quid enim si coniciamus, Georgium illum, cui particulae Vaticanae tribuuntur — neque enim Choerobosci nomen usquam legitur — alium esse atque illum grammaticum, qui Subulci cognomine significatur? Quam coniecturam ne quis nimis temerariam existimet suadet locus e cod. Vallicelliano F 68 nuper a Wachsmuthio (Mus. Rhen. 1879 p. 156) in lucem emissus, ubi in Dionysianae technes interpretibus praeter Choeroboscum etiam Georgius quidam nominatur. Titulo enim hoc *Ἐπιστολὴ πρός τινα λογιζόμενον λόγιον μὴ ὄντα δέ* praemisso statim ab initio haec leguntur: *ποία σοι τῶν λογικῶν τεχνῶν εἰς ἄκρον ἐξήσκηται; ἆρ' ἡ γραμματική; καὶ πῶς ταύτην ἀνέγνως; πότερον μετὰ ἄλλων μεθοδικῶν καὶ τῶν τὰ αὐτῆς λεπτῶς ἐξηγησαμένων; ἢ μόνῳ τῷ Διονυσίῳ ἠρκέσθης τῷ τεχνικῷ; εἰ τοίνυν τὴν γραμματικὴν ἀκριβέστερον ἀνέγνως, τίς ὁ τῷ Διονυσίῳ ἐπὶ ταύτης συμμεθοδευσάμενος, καὶ ποῖοι τούτων οἱ ἀκριβεῖς ἐξηγηταί; ἔοικας ἀμάθειαν ἔχειν καὶ νοσεῖν οἴησιν. καὶ ἴσως γλίχει παρ' ἐμοῦ μαθεῖν σήμερον τὸν τῷ Διονυσίῳ συμμεθοδεύσαντα. ναὶ μὴν καὶ τοὺς ἐξηγητάς. λοιπὸν μάθε σήμερον, ὡς ἐπλάτυνε τὸν Διονύσιον Θεοδόσιος. ἔγραψαν δὲ εἰς τὴν γραμματικὴν μεθόδους καὶ Ὦρος καὶ Ἡρωδιανός. ἐξηγήσαντο δὲ Ἡλιόδωρος καὶ Γεώργιός τις καὶ πλατύτερον ὁ Χοιροβοσκός.*

Praeter Baroccianum autem codicesque ex eo oriundos[1]) duo fontes extant unde commentarii Heliodorei notitiam haurire licet, quorum auxilio contingit, ut et priorum paragraphorum explanationis, quae in Bar. omnino deest, magnas partes cognoscamus et posteriorum interpretationem haud paucis locis supplere possimus. Etenim non solum in ea scholiorum collectione, quam Burbonicus II D 4 praebet, Wachsmuthio teste Heliodori nomen saepius praeter alia interpretum nomina ad singulas explicationes adpictum est, sed idem factum esse in Marciano 489 quoque ipsi observavimus. Inter quos codices ea ratio intercedit, ut quin ex eodem fonte fluxerint dubitari nequeat. Neque enim ordo tantum quo singula scholia sequuntur prorsus idem est, sed etiam in multis singulorum verborum corruptelis concinunt. quamquam inveniuntur discrepantiae quoque; nam et auctorum nomina in altero adpicta in altero nonnunquam sunt omissa, et in Marciano nonnulla extant scholia, quae in Burb. deesse videntur.

Iam commentarii Heliodorei frustula, quae in hac Veneta et Neapolitana scholiorum collectione leguntur, originem non ducunt ex codice Barocciano neque ex mutilato neque ex integro, sed ex pleniore illius commentarii exemplari hausta sunt. quod satis apparebit uno exemplo ex posteriorum artis paragraphorum explicatione petito. In Barocciano interpretationis Heliodoreae eam partem qua de participio agitur desiderari supra dictum est. In Marciano autem (fol. 94r) nomine *Ἡλιοδώρου* in margine adpicto haec legimus: *Μετοχή ἐστι λέξις ἀντὶ ῥήματος ἀναγκαίως παραλαμβανομένη, μετὰ τῶν συνεπομένων τῷ ῥήματι, παραστατικὴ γένους καὶ πτώσεως καὶ τῶν συνόντων ἀριθμῶν. Διὰ τί δὲ ἀναγκαίως ἀντὶ ῥήματος παραλαμβάνεται; Λεκτέον, ὅτι τὰ συ-*

1) In Marciano 652 quoque (app. class. 11, 4) fol. 135r—153r legi commentarium Heliodoreum plane eundem atque in Barocciano. Vaticano 240 Hamburgensi, mutilatum Uhligius mihi indicavit, atque etiam Palatinum Romanum 70 fol. 267r idem scholiorum initium exhibere, sed in hoc codice finem quoque commentarii deesse.

νεκτικὰ τῶν μερῶν τοῦ λόγου ὀνόματα καὶ ῥήματά εἰσιν, ἅπερ ἀλλήλοις συμπλεκόμενα ἀποτελεῖ τοὺς λόγους μηδὲν δεόμενα καὶ τέλειον νοῦν ἀπεργάζεται, οἷον Ἄβρων διαλέγεται, Πλάτων φιλοσοφεῖ. καὶ ἐπειδὴ γίνεται ἡ σύνταξις προηγουμένων ὀνομάτων δύο δίχα συνδέσμου, ἑνὸς ῥήματος προσαγομένου καθ' ἑνὸς προσώπου, ἤγουν δύο ὀνομάτων μετὰ ῥήματος, οἷον ταχὺς ἵππος ἔδραμεν, ξανθὸς Μενέλαος ἐπολέμησεν· καὶ τοὐναντίον ἔδει μετὰ δύο ῥημάτων ἓν ὄνομα· ἀνάγκη γὰρ ἦν, καὶ ἐπὶ τοῦ ῥήματος τὴν αὐτὴν σύνταξιν γίνεσθαι, ἑνὸς μὲν ὀνόματος ὑποκειμένου, δύο δὲ ῥημάτων ἐπαγομένων ἀσυνδέτως καθ' ἑνὸς προσώπου, ὅπερ ἀδύνατον. Πῶς γὰρ ἂν συσταίη τὸ Ἀγαμέμνων ἐπολέμησεν ἐνίκησεν, εἰ μὴ ἄρα λάβοι τὸν σύνδεσμον, ὅπερ οὐκ ἦν ἐπὶ τῆς προτέρας συντάξεως. Ἵνα δὴ τοίνυν καὶ τὰ δύο ῥήματα ἀσυνδέτως καθ' ἑνὸς λαμβάνηται προσώπου, τὸ ἕτερον τῶν ῥημάτων εἰς μετοχὴν σχηματίζεται, καὶ οὗτος ὁ λόγος συνίσταται, Ἀγαμέμνων πολεμήσας ἐνίκησεν. Ἀναγκαίως οὖν μετὰ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα ἡ μετοχὴ τέτακται, ἐπειδὴ εἰ ἦν μετὰ τὸ ἄρθρον, οὐκ ἂν ἐκλήθη μετοχή, ἐπεὶ οὐ μετέχει τῆς τοῦ ἄρθρου κοινωνίας.

In priore autem scholiorum parte praeter duas particulas Heliodoreas a Wachsmuthio p. 383 et 385 ex Burbonico editas his tribus scholiis in Marciano nomen eius adscriptum est:

1) Post id scholion, quod sub nomine Diomedis (in Hamb. *Μελάμποδος*) legitur p. 797, 15—23 haec exhibentur verba: *Ἡλιοδώρου. Μακρὰ λέγεται τὸ η καὶ τὸ ω οὐ τῷ τύπῳ τοῦ σχήματος καὶ τοῦ χαρακτῆρος, ἀλλὰ τῇ δυνάμει τῆς φωνῆς· ἐκ δύο γὰρ φωνηέντων συνίσταται, καὶ εἰς δύο ἀναλύεται· οἷον τὸ φάος φῶς λέγομεν, καὶ τὸ φῶς πάλιν εἰς φάος ἀναλύομεν· ὁμοίως τὸ δῆλον δέελον λέγομεν, καὶ τὰ βέλεα βέλη· τὰ δὲ βραχέα οὔτε ἐκ δύο συνίσταται οὔτε εἰς δύο ἀναλύεται* (cf. Villois. AG. II p. 125).

2) Inter ea scholia quae agunt de longis brevibus ancipitibusque vocalibus litteris hoc quoque legitur: *Ἡλιοδώρου εἰς τὸ αὐτό. Γενικοὶ χρόνοι καλοῦνται ὅ τε μακρὸς καὶ ὁ βραχύς, οἵ τινες τέμνονται εἰς εἰδικοὺς χρόνους. καὶ ὁ μὲν γενικὸς μακρὸς χρόνος δύο χρόνους ἔχει, ὁ δὲ γενικὸς βραχὺς χρόνος ἕνα χρόνον ἔχει· πρὸς τὴν σχέσιν οὖν τῶν δύο χρόνων δίχρονα καλοῦνται. Οἵ γε μὴν ῥυθμικοὶ δίσημα αὐτὰ καλοῦσι, σημεῖον λέγοντες τὸν χρόνον, ἔνιοι δὲ ὑγρά, παρόσον ἐκτείνεσθαι πεφύκασι τὰ ὑγρά· ἄλλοι δὲ ἀμφίβολα, ὡς ἀμφιβαλλόμενα, πότε μακρά ἐστι πότε βραχεῖα. Τινὲς δὲ αὐτὰ κοινὰ προσαγορεύουσιν. Ἀμφισβητεύουσι δέ τινες λέγοντες «καὶ πῶς δύνατόν ἐστι τὸ αὐτὸ ἐκτείνεσθαι καὶ συστέλλεσθαι;» ἀγνοοῦντες, ὅτι κατὰ μίμησιν τῶν κοσμικῶν στοιχείων καὶ ταῦτα εἰκονίζεται· ὁρᾶται γὰρ κἀκεῖνα ἑαυτοῖς ἔχοντα ἐναντιότητά τινα, ὥσπερ ὁ ἥλιος τὰ μὲν τῶν σωμάτων διαλύει, τὰ δὲ ἑνοῖ, ὁμοίως καὶ τὸ πῦρ τὰ μὲν ἐκτείνει, τὰ δὲ συστέλλει τῶν σωμάτων. Πρὸς οὓς φαμεν, εἰ τὰ κοσμικὰ στοιχεῖα φαίνονται ἐκτείνοντά τε καὶ συστέλλοντα οὐ μόνον ἕτερα ἀλλὰ καὶ ἴδια σώματα, τί ἄτοπον, καὶ ταῦτα στοιχεῖα καλούμενα ποτὲ μὲν ἐκτείνειν, ποτὲ δὲ συστέλλειν τὰς συλλαβάς; Ἰστέον, ὅτι ἐν μὲν τῷ περὶ στιγμῆς χρόνους εἰρήκαμεν σιωπῆς, ἐνταῦθα δὲ χρόνους λέγομεν ἐκφωνήσεως· καί φαμεν, ὅτι ἐκτεινόμενον δίχρονον δύο ἔχει χρόνους τοὺς τοῦ μακροῦ φωνήεντος, συστελλόμενον δὲ ἕνα τὸν τοῦ βραχέος φωνήεντος.* (Fortasse sane postrema verba inde ab *Ἰστέον* segreganda sunt, cum non satis cum eis quae antecedunt cohaereant, quamquam in cod. sine ullo intervallo sunt adiuncta).

3) Ad lemma: «*Δίφθογγοι δέ εἰσιν ἕξ, αι $\overline{αυ}$ ει ευ οι $\overline{ου}$*» hoc adscriptum legitur scholium: *Ἡλιοδώρου. Μετὰ δὲ τὰς διαιρέσεις τε καὶ ἐπιδιαιρέσεις καὶ ὑποδιαιρέσεις τῶν φωνηέντων παρέπεται αὐτοῖς τοῖς φωνήεσιν ἐπιπλέκεσθαι ἀλλήλοις καὶ τὰς διφθόγγους ἀποτελεῖν, ὡς τοῖς συμφώνοις μετὰ τῶν φωνηέντων τὰς συλλαβάς. Γίνονται δὲ πᾶσαι αἱ δίφθογγοι ἕνδεκα, δυσχερεῖς μὲν καὶ τραχεῖαι πέντε, ηι ηυ $\overline{ωι}$ ωυ $\overline{υι}$, αἳ δέονται ἀκριβείας τῆς ἐξ*

ἀναλογίας· ὁμαλαὶ δὲ καὶ εὐμαρεῖς ἕξ, αι αυ ει ευ ῶι ου. Ὑπομένουσι δὲ αὐτῶν πολλαὶ καὶ τὰς καλουμένας διαιρέσεις, οἷον παῖς πάϊς, θειώσω θεϊώσω. Ἀττικοὶ δὲ πολλάκις αὐτῶν τὸ δεύτερον ὑφαιροῦνται τῶν φωνηέντων, τὸ κλαίειν κλάειν καὶ τὸ πιεῖν πιέν καὶ τὸ τετοκυῖα τετοκύα λέγοντες. Εἰσὶ δὲ αὐτῶν οἱ μὲν κατὰ κρᾶσιν, ὡς ἡ οι καὶ ου καὶ αυ καὶ ευ, οἱ δὲ κατ᾿ ἐπικράτειαν, ὡς ἡ ει καὶ ηι καὶ ῶι καὶ αι, οἱ δὲ κατὰ διέξοδον, ὡς ἡ ηυ καὶ ωυ. καὶ ἡ μὲν αι κατ᾿ ἐπικράτειαν καὶ κατὰ κρᾶσιν· καὶ κατ᾿ ἐπικράτειαν μέν, ὡς ἐν τῷ ἄιδω. καὶ κατὰ συναίρεσιν, ὡς ἐν τῷ Αἴας. καὶ ὅσα μὲν αὐτῶν ἐκ δύο βραχέων συνετέθησαν φωνηέντων, εὔηχοι καὶ λεῖαί εἰσιν. ὅσα δὲ ἐκ μακρῶν καὶ βραχέων, τραχεῖαι καὶ δυσχερεῖς. Ἄλογοι δὲ λέγονται ἤτοι παράλογοι ἡ αι καὶ ἡ οι, ὡς μὴ ἔχουσαι δοῦναι λόγον συστολῆς. Εἰ δέ τις εἴποι, διὰ τί καὶ τὰς συλλαβὰς ἐκ δύο συνεστώσας, ἔκ τε φωνήεντος καὶ συμφώνου, μὴ δίφθογγον λέγομεν, ἴστω ὅτι ὅσα διαιρεθέντα δύναται ποιῆσαι δύο ὅμοια, ὥσπερ ὁ Παρνασὸς δικόρυφος καλεῖται ἐπεὶ ὁρᾶται δύο κορυφὰς ἔχων, οὕτω καὶ αὗται δίφθογγοι, ἐπειδὴ φαίνονται δύο φθόγγους ἔχουσαι· τὰ δὲ σύμφωνα ἴδιον φθόγγον οὐκ ἔχουσιν ὡς τὰ φωνήεντα, ἵνα τὰς συλλαβὰς δίφθογγα λέγωμεν.

Sed dubitari non potest, quin etiam inter ea scholia quae nullo nomine addito in Veneta et Neapolitana collectione extant, haud pauca ex Heliodori commentario petita sint. constantia enim quadam usum explanationum illarum conglutinatorem huius grammatici commentarium in rem suam convertisse ex ea parte apparet, ubi commentarii Barocciani auxilio adiuti cognoscimus, quam rationem ille secutus sit in excerpendis colligendisque adnotationibus. Qua de causa haud dubie fieri potest siquis scholiorum Dionysianorum novam editionem instituat, ut codicum Marciani Barbonicique fundamento nisus ille etiam ad priores tredecim artis paragraphos etsi non continuum commentarium Heliodoreum recuperet, tamen magnum numerum scholiorum ab eo compositorum seu potius e Choerobosci libro descriptorum proponat.

Eorum autem Heliodori scholiorum quae in Barocciano et codicibus ex illo derivatis leguntur, hic est index:

§ 14. Explanationes de nominibus interrogativis et indefinitis (cf. p. 5): lemma BA p. 637, 10—12: 873, 30—874, 2; lemma 637, 13 sq. 874, 18—32; lemma 637, 15 sq. 875, 22—876, 8; lemma 637, 17. 876, 27—877, 5; lemma 637, 18 sqq. 877, 20—878, 2; lemma 637, 20 sqq. 878, 14—30; lemma 637, 23 sqq. 879, 23—880, 4.

§ 15. *Περὶ ῥήματος.* 881, 1—8; 882, 1—884, 3[1]); 886, 31—887, 15; 887, 27 sq.

§ 20. 898, 22—899, 12[2]); 900, 19—902, 19; de articuli flexione.

§§ 21 et 22. *Περὶ ἀντωνυμίας.* 904, 10—20; 904, 25—905, 7; 906, 7—11; 904, 21—24; 906, 30—907, 6; 907, 25—908, 2; lemma 640, 22. 908, 11—911, 29: de flexione pronominum personalium: de pronominibus ἴ, αὐτός, ἐκεῖνος, ὅδε[3]); 912, 8—11; de declinatione pronominum

1) add.: *παρέπεται δὲ τῷ ῥήματι ὀκτώ, ἐγκλίσεις . . . . ἐπεὶ πᾶν διδακτὸν ἐξ ὅρου καὶ παρεπομένων διορίζεται, πειρᾶται ὁ τεχνικὸς τὴν ἐξήγησιν τοῦ ὅρου περὶ τῶν παρεπομένων ἄρχεται διαλαβεῖν, ἅτινα ἐντελῶς ἐν τῷ περὶ ὀνόματος ἤδη εἰρήκαμεν.*

2) add.: *ἄρθρον μέρος λόγου πτωτικόν, ἀντὶ τοῦ πτώσεις ἐν ἑαυτῷ ἔχον, προτασσόμενον καὶ ὑποτασσόμενον τῇ κλίσει τῶν ὀνομάτων. Προστίθεται δεῖ καὶ ὑποτασσόμενον, ἵν᾿ ᾖ προτασσόμενον καὶ ὑποτασσόμενον.* [illegible] *ἵνα τῆς γνώσεως προϋποκειμένης παραλαμβάνεται, ἥτις ἐστὶν ἀναφορά· ἐπεὶ οὐ πάντως προτάσσεται τοῦ ὀνόματος. καὶ ἔστιν προτακτικὸν μὲν ὁ, ὑποτακτικὸν δὲ ὅς, οἷον ἄνθρωπος ὅς ἦλθε.*

3) *Χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι ἡ κατὰ τὸ τρίτον πρόσωπον ἀντωνυμία, ἥτις ἐστὶν ἴ, καὶ αἱ ἀπ᾿ αὐτῆς κλίσεις ἀσύνθετοι ἦσαν. καὶ ἐξήνεγκεν ἡμῖν ἀντ᾿ ἐκείνης ἄλλας ἡ τέχνη συνήθεις, αἳ κλίνονται μονοπρόσωποι, διὰ τὸ μὴ*

possessivorum; de generibus *τῶν πρωτοτύπων ἀντωνυμιῶν*; 912, 12—913, 20[1]). *Περὶ ἀριθμῶν* 915, 4—12; 916, 1—11[2]); 919, 4—920, 21[3]); 921, 1—7[4]); lemma 641, 4 sq.; 921, 16 (*καλῶς*) — 22[5]); lemma 641, 8—10. 923, 1—19.

§ 23. *Περὶ προθέσεως.* 923, 31—926, 2; *εἰσὶ δὲ αἱ προθέσεις ἅπασαι ὀκτωκαίδεκα.* 927, 33—928, 3[6]); 928, 28—929, 25; 930, 3—11. *δισύλλαβοι δὲ δυοκαίδεκα*, 930, 26—931, 11.

§ 24. *Περὶ ἐπιρρήματος.* 931, 28—935, 8 (exceptis adnotationibus); 935, 26—936, 5; 936, 9—937, 24; lemma. 939, 3—27. lemma. 941, 4—11; lemma. 942, 24—28; lemma. 944, 5—14;

ἔχειν πρῶτον καὶ δεύτερον πρόσωπον, αἵτινες καὶ ἀναλόγως κλίνονται κατὰ φωνήν. Εἰσὶ δὲ αὗται· αὐτός, ἐκεῖνος, ὅδε. ἔστι δὲ καὶ ὁ δεῖνα, ἥτις κλίνεται (cod. *καλεῖται*) *διχῶς, τοῦ δεῖνος καὶ τοῦ δείνατος. περιττὸν δὲ ἡγοῦμαι τούτων τὴν κλίσιν ποιήσασθαι καὶ τὸν σχηματισμὸν καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ κλίσιν, τῆς φωνῆς καθὼς προεῖπον ἀναλόγως ἐχούσης ὡς τὰ εἰς* ῡ *ἀρσενικὰ καὶ ἐπιθετικὰ ὀνόματα.*

1) add.: *καὶ οὔτε γένος διαστέλλουσι κατὰ τὸ ἐντὸς πρόσωπον, οὔτε ἄρθρων εἰσὶ δεκτικαί* ⟨*οὔτε ἀκολούθως τοῖς* ins. Marc. 489⟩ *ἀριθμοῖς καθὼς ἐκεῖναι. ποία γὰρ ἀκολουθία τῆς ἑνὸς αὐτῶν ἐμός κατὰ τὸ ἐντὸς πρόσωπον πρὸς τὴν νωΐτερος καὶ ἡμέτερος; Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι τὸ μὲν πρόσωπον ἐν τῷ ῥήματι τὸ τέλος κινεῖ, ἐνταῦθα τὴν ἀρχήν, ἐπειδὴ ἡ ἀντωνυμία δύο κλίσεις ἀναδεξαμένη, τὴν μὲν κατὰ πτῶσιν τὴν δὲ κατὰ πρόσωπον, τὸ μὲν πρόσωπον κινούμενον ἐν τῇ ἀρχῇ δείκνυσι, τὴν δὲ πτῶσιν ἐν τῷ τέλει, ἐπειδὴ τὸ γένος καὶ ἡ πτῶσις καὶ ὁ ἀριθμὸς τῷ τέλει μᾶλλον ᾠκείωνται. τὰ δύο γὰρ κατὰ ταὐτὸν οὐκ ἠδύναντο ἔχειν τὸ πρόσωπόν τε καὶ τὴν πτῶσιν, ἵνα μὴ εἰς συγγένειαν ἐμπέσῃ· ἀλλ' ὥσπερ τὸ ῥῆμα τὴν μὲν ἀρχὴν ἀπένειμε τοῖς χρόνοις, τὸ τέλος* ⟨*τοῖς προσώποις, οὕτω καὶ αὕτη εἰς δύο ἐμπεσοῦσα τὴν ἀρχὴν ἀπένειμε τοῖς προσώποις, τὸ δὲ τέλος* ins. Marc. 489⟩ *ταῖς πτώσεσιν, ἐπειδὴ καὶ τῷ ὀνόματι μᾶλλον τὸ τέλος αὐτῆς ᾠκείωται.*

2) add.: *ἰστέον δὲ ὅτι κλητικὴν οὐκ ἔχει ἡ πρωτότυπος ἀντωνυμία, οὔτε ἐν τρίτῳ οὔτε ἐν τῷ πρώτῳ προσώπῳ, ἀλλὰ δευτέρῳ μόνῳ ἐπὶ παντὸς ἀριθμοῦ· οὐδεὶς γὰρ οὔτε ἑαυτὸν οὔτε τὸν ἀπόντα καλεῖ, ἀλλὰ μόνον τὸν πέλας. καὶ ὅτι κατεκερμάτισε πάντως ὁ τεχνικὸς τὴν ἀντωνυμίαν, μηδαμοῦ κλίσιν αὐτῆς τελείαν ποιησάμενος, μήτε ἐν πρωτοτύποις μήτε ἐν παραγώγοις· καὶ διά τοι τοῦτο ἐν τοῖς προλαβοῦσιν εἰρήκαμεν τὴν κλίσιν τῆς πρωτοτύπου καὶ παραγώγου, ἐξ ἧς δυνάμεθα πάντα σαφῶς παραστῆσαι τὰ παρεπόμενα.* ‹ *Παραγώγων δὲ* › *ἀπὸ κοινοῦ τὸ πτώσεις, ἵν' ᾖ παραγώγων δὲ πτώσεις· ὀρθῆς ἐμός σός ὅς, γενικῆς ἐμοῦ σοῦ οὗ, δοτικῆς ἐμῷ σῷ ᾧ, αἰτιατικῆς ἐμόν σόν ὅν, κλητικῆς ἐμός. Πάλιν καὶ ἐνταῦθα πτώσεις βουλόμενος εἰπεῖν, συμπεριέλαβεν ἑκάστης πτώσεως τὰ τρία πρόσωπα, ὅπερ οὐκ ἔδει διὰ τὸν προειρημένον λόγον· ἀλλ' οὕτως που ἀνάγκη εἶναι, ὀρθῆς ἐμός, γενικῆς ἐμοῦ, δοτικῆς ἐμῷ, αἰτιατικῆς ἐμόν, κλητικῆς ἐμός. Χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι καὶ αὕτη ἀκόλουθός ἐστι κατὰ πτῶσιν καὶ ἀριθμόν, ἐπειδὴ διὰ τῆς φωνῆς ἔξωθεν τὸ γένος διαστέλλει, καὶ κλίνεται καθὼς ἄνω εἰρήκαμεν ὡς τὰ εἰς* ος *ἐπίθετα ὀνόματα. ἀττικῶς τε ἔχει τὴν κλητικὴν ὦ ἐμός, ἵνα μὴ συνεμπέσῃ τῇ αἰτιατικῇ τῶν πρωτοτύπων.*

3) add.: *καὶ τὴν δοτικὴν ἐμαυτῷ σεαυτῷ ἑαυτῷ, καὶ τὴν αἰτιατικὴν ἐμαυτόν σεαυτόν ἑαυτόν, καὶ τὴν κλητικὴν πάλιν ἀσύστατον εἶναι τεχνικῷ τινι λόγῳ. τὰ δὲ δυϊκὰ οὕτως προφέρεσθαι, ἑαυτώ τρίτου προσώπου καὶ αἰτιατικῆς μόνης, καὶ ἑαυτοῖν τρίτου προσώπου γενικῆς καὶ δοτικῆς, ἀσύστατον πάλιν αὐτῶν λέγοντα εἶναι τὴν κλητικήν, καὶ τῶν πληθυντικῶν τὴν εὐθεῖαν, τό τε πρῶτον καὶ δεύτερον πρόσωπον τῶν πλαγίων αὐτῶν καὶ τὴν κλητικήν· τὴν δὲ γενικὴν ταύτην εἶναι, τρίτου προσώπου ἑαυτῶν, καὶ τὴν δοτικὴν ἑαυτοῖς καὶ τὴν αἰτιατικὴν ἑαυτούς.*

4) add.: *καθὼς ἤδη περὶ αὐτῶν εἰρήκαμεν ἐν τοῖς προλαβοῦσι.*

5) add.: *ἀπὸ δὲ δυϊκῶν αἱ δύο, ὡς ἀπὸ τοῦ νῶϊ νωΐτερος. ἀπὸ κοινοῦ τὸ κτήτορας δηλοῦσαι, ἵν' ᾖ οὕτως τὸ λεγόμενον· ἀπὸ δὲ δυϊκῶν αἱ δύο κτήτορας δηλοῦσαι. ἀληθὲς δὲ τοῦτο· πάλιν γὰρ ἐνταῦθα ἐν ὅλῃ τῇ κλίσει δύο εἰσὶν οἱ κτήτορες· ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς ἑνικοῖς ἓν τὸ κτῆμα, ἐν δὲ τοῖς δυϊκοῖς δύο, ἐν δὲ τοῖς πληθυντικοῖς πολλά, διὰ τὸν προειρημένον λόγον, ὅτι τὸ κτῆμά ἐστι τὸ κινούμενον. Ἀπὸ δὲ τῶν πληθυντικῶν αἱ πολλούς, ὡς ἀπὸ τοῦ ἡμεῖς ἡμέτερος. ὁμοίως ἀπὸ κοινοῦ τὸ* (cod. *αἱ*) *κτήτορας δηλοῦσαι, ἵν' ᾖ ἀπὸ δὲ πληθυντικῶν αἱ πολλοὺς κτήτορας δηλοῦσαι. καὶ τοῦτο δὲ ἐχυρόν. ὁμοίως γὰρ καὶ ἐνταῦθα ἐν ὅλῃ τῇ κλίσει οἱ κτήτορες ἀκίνητοι μένουσιν, καὶ κατὰ κτῆμα πρὸς τοὺς ἀριθμοὺς μεταβάλλονται.*

6) add.: *χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι τῇ μὲν φωνῇ δεκαοκτώ εἰσιν, τῇ δὲ δυνάμει δεκαεπτά. μία γάρ ἐστιν ἐν αὐταῖς διφορουμένη κατὰ τὸ αὐτὸ σημαινόμενον. ἡ γὰρ περὶ τὴν αὐτὴν ἔχει σημασίαν τῇ ἀμφί· καὶ ἀποτελεῖται ἐν δύο φωναῖς σημαινόμενον ἕν. Ὧν μονοσύλλαβοι μὲν ἕξ.*

943, 30—33[1]; lemma. 946, 26—30[2]): lemma. 948, 11—14. «Τὰ δὲ ἀθροίσεως, οἷον ἄρδην ἅμα ἤλυθα». ἀθροίζοντες γὰρ καὶ συστρέφοντες ὄχλον τούτοις κεχρήμεθα τοῖς ἐπιρρήμασιν, οἷον ἅμα περιπατήσατε, ἅμα συνήλθετε. «Τὰ δὲ παρακελεύσεως, οἷον εἶα ἄγε φέρε». δι᾽ αὐτῶν γὰρ παρακελευόμεθα· ἄγε δὴ τοντὶ συνάρπασαι(?)· ἄγρει μάν. ὅτ᾽ ἂν αὖτε καρηκομόωντες Ἀχαιοί ⟨Η 459⟩. καὶ χρὴ γινώσκειν, ὡς εὕρηται τὰ τοιαῦτα ἐπιρρήματα εἰς πρόσωπα κινούμενα προστακτικά. 949, 7—9. «Τὰ δὲ ἐπιτάσεως, οἷον λίαν σφόδρα». ἐπίτασις καὶ παράτασις ταὐτόν ἐστι. καὶ εἴρηται ἐπιτάσεως ἢ παρατάσεως τὰ τοιαῦτα ἐπιρρήματα, ἐπειδὴ δι᾽ αὐτῶν ἐπιτείνομεν καὶ αὐξάνομεν τὰ πράγματα, οἷον λίαν τύπτε, σφόδρα πείσει. lemma. 950, 4—12. «Τὰ δὲ κατωμοτικά, οἷον νή». κατωμοτικόν, ὅ ἐστι το μεθ᾽ ὅρκου βεβαιωτικόν, οἷον νὴ τοῦτο τὸ σκῆπτρον ⟨Α 234⟩, ἦ τάχ᾽ Ἀχιλλῆος ποθὴ ἵξεται υἷας Ἀχαιῶν ⟨Α 240⟩. 950, 15—22; 951, 5—8.

1) add.: Τούτων τινὰ μέν εἰσιν ὡς τὰ τριγενῆ τῶν ὀνομάτον ἐν ἀκολουθίᾳ φωνῆς τὰς τρεῖς δηλοῦντα σχέσεις, ὡς τὸ οἴκοι οἴκαδε οἴκοθεν, ἃ δὲ ὥσπερ τὰ κοινά, ὡς τὸ ἔνθα καὶ τὴν ἐν τόπῳ σχέσιν δηλοῖ, ὡς τὸ ἔνθα μένειν, καὶ τὴν εἰς τόπον, ὡς τὸ ἔνθα καταπλέομεν, ἃ δὲ ὡς τὰ μονογενῆ, καθὼς ἔχει τὸ ἵνα. τινὰ δὲ καὶ ἐν μιᾷ φωνῇ τὰς τρεῖς δηλοῦσι σχέσεις, ὡς τὸ ἔμπροσθεν. καὶ ὅσα μὲν παρὰ προθέσεως εἰς ω λήγουσι, ταῦτα δύο σχέσεις δηλοῖ, τὴν ἐν τόπῳ καὶ τὴν εἰς τόπον, ἄνω κάτω πρόσω ἔξω· ὅθεν οὐκ (l. σὺ μὴ) ἄλγει ὥς τινες παρὰ τῷ ποιητῇ καὶ ἔσω θύρηφιν ἐκόσμει ⟨η 13⟩ τὴν ἐν τόπῳ δηλοῦντι σχέσιν, ἐπεὶ τὸ ἔνδον τὴν ἐν τόπῳ δηλοῖ, εἰ μή τινες ἀντιλέξουσι λέγοντες, ὅτι ἔδει αὐτὸ τὴν εἰς τόπον μόνον δηλοῦν. καὶ ὅσα εἰς η, πάλιν τὰς δύο σχέσεις δηλοῖ· ἐν τόπῳ μὲν [illegible] ἄλλῃ μὲν γὰρ ἐγώ γ᾽ οὐ δείδια χεῖρας ἀάπτους ⟨Ν 49⟩· εἰς τόπον δὲ ὅ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλῃ ⟨Α 120⟩, ἀλλά πῃ ἄλλῃ πλάζετ᾽ ἐπ᾽ ἀνθρώπους ⟨γ 251 sq.⟩, ἐν τόπῳ. Ἀνδρομάχη (l. πῇ ἔβη Ἀνδρ.; est Ζ 377), εἰς τόπον. Ὅσα δὲ εἰς ου, τὴν ἐν τόπῳ σχέσιν δηλοῖ, ὑψοῦ δὲ θάσσων ⟨Eur. Bacch. 1111⟩, αὐτοῦ καὶ κριοῖο [illegible] εἰσι κέλευθοι (Arat. 225, ubi tamen θοώταται). μόνον τὸ ποῦ καὶ τὴν εἰς τόπον εὑρέθη δηλοῦν ποῦ τοι [illegible] (Hom. ἀπειλαὶ) οἴχονται ⟨Ν 219 sq.⟩. καὶ ὅσα δὲ εἰς δε, τὴν εἰς τόπον, οἴκαδε ἄλαδε· τὸ γὰρ ἔνθαδε οὐδὲν πλέον δηλοῖ τοῦ ἔνθα, ἐκ παραγωγῆς ἔχον τὸ δε. ὁμοίως καὶ τὰ εἰς ζε τὴν εἰς τόπον δηλοῖ, ἀθήναζε θήβαζε. ὁμοίως καὶ τὰ εἰς σε, πάντοσε ἄλλοσε πόσε. ὅσα δέ εἰσιν εἰς θε, ἐκ τόπου. εἰ μὲν παραλήγοιτο τὸ ο, [illegible] εἰς θι τὴν ἐν τόπῳ σχέσιν δηλοῦντα, οἷον οἴκοθεν οἴκοθι, οὐρανόθεν οὐρανόθι, ἐκεῖνοθεν ἐκεῖνοθι, καὶ ἐν [illegible] ἐκεῖθεν καὶ ἐκεῖθι. [illegible] ὀλίγον λίθον εἰρύσαντες (Ap. Rh. I 955, ubi tamen κεῖσε καὶ εὐναίης [illegible] ἐρύσαντες. an [illegible] κεῖθι?). πόθεν πόθι, ὅθεν ὅθι, ἀγχόθεν ἀγχόθι, αὐτόθεν αὐτόθι, καὶ ἐν [illegible] ἄγχι καὶ αὖθι. εἰ δὲ μὴ ἔχοι τὸ ο, διὰ τοῦ σι ποιεῖ τὸ τοπικόν, θήβηθεν θήβησιν, ἀθήνηθεν ἀθήνησιν, [illegible] τοῦ ἐγγύθι καὶ πάλιν ὅσα μὲν ἔχει τὸ ο, εἰς σε ποιεῖ τὴν εἰς τόπον σχέσιν, πάντοσε ἄλλοσε. τὰ δὲ μὴ ἔχοντα τὸ ο εἰς ζε ποιεῖ τὴν εἰς τόπον σχέσιν, ἀθήναζε θήβαζε. Ἰστέον ὅτι καὶ τὰ εἰς θεν παρὰ πρόθεσιν τὰς [illegible] σχέσεις δηλοῖ, οἷον πρόσθεν, ὕπερθεν, εἰς τὸ ὕπερθεν, ἐν τῷ ὕπερθεν. ἐν οἷς τὸ ἔνθεν μόνην τὴν ἐκ τόπου δηλοῖ. [illegible] τὸ ἔνθα καὶ ἔνθεν, ὅπερ τὰς δύο σχέσεις ἐδήλου, καθὼς ἤδη εἰρήκαμεν. καὶ ὅτι τὰ ἄλλα εἰς θεν τὴν ἐκ τόπου σχέσιν δηλοῖ, ὅθεν καὶ τὸ «Ἴδηθεν μεδέων» ⟨Γ 276⟩ καὶ τὰ ὅμοια ἐν ὀνόμασίν εἰσιν ἐν περισσῷ ἔχοντα τὴν θεν. καὶ ὅτι τὸ ἐγγύς τὴν ἐν τόπῳ σχέσιν δηλοῖ, «ἐγγὺς ἀνήρ» ⟨Ξ 110⟩. καὶ ὅτι τὸ δεῦρο καὶ τὴν ἐν τόπῳ, [illegible] δεῦρο ⟨θ 484⟩, καὶ τὴν εἰς τόπον δεῦρ᾽ ἔλθ᾽, ὅπως ἂν καὶ σοφώτερος γένῃ ⟨Eur. Alc. 779⟩. τὸ δὲ ἄνευ ἄνευθεν, καὶ τὸ ἄτερ ἄτερθεν, νόσφι, χωρίς, χωρισμοῦ εἰσι καὶ οὐ τοπικὰ ἐπιρρήματα.

2) add.: «Τὰ δὲ εὐχῆς σημαντικά». δι᾽ αὐτῶν γὰρ εὐκτικὰς συντάξεις σημαίνομεν, «εἴθ᾽ ὣς ἡβώοιμι» ⟨Η 157⟩· τὸ γὰρ αἴθε εἴθε φησὶν ὁ ποιητής. καὶ Καλλίμαχος [illegible] μηδ᾽ ἀβόλησαν (frgm. 455 Schn.). «Τὰ δὲ [illegible]». [illegible] τούτῳ χρώμεθα τῷ φθέγματι. «Τὰ δὲ ἀρνήσεως ἢ ἀποφάσεως, οἷον οὐχί οὐ δῆτα οὐδαμῶς». ἀρνήσεως ταῦτα λέγονται ὡς ἐγκλήματος ἐπιφερομένου· δι᾽ αὐτῶν τις ἀρνεῖται, οἷον οὐχί οὐ δῆτα οὐδαμῶς, [illegible] Ἀρίσταρχον, οὐ Δίωνα ὕβρισας, οὐ δῆτα οὐδαμῶς οὐχί. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ ἀποφάσεως, [illegible] τις ἀποφαίνεται μὴ ποιεῖν, οἷον οὐ γράφω, οὐχὶ γράφω, οὐ δῆτα ποιήσω, οὐδαμῶς ἀρνήσομαι. καὶ [illegible] ὅτι ταῦτα τὰ περὶ ἀρνήσεως ἢ ἀποφάσεως ἐπιρρήματα ὁριστικοῖς συντάσσονται. «Τὰ δὲ συγκαταθέσεως [illegible]». δι᾽ αὐτῶν γὰρ συγκατατιθέμεθα καὶ ἐπινεύομεν. «Τὰ δὲ ἀπαγορεύσεως, οἷον μή μὴ δῆτα». δι᾽ αὐτῶν γὰρ ἀπαγορεύομεν τὸ μὴ τόδε ἢ τόδε ποιεῖν. καὶ χρὴ εἰδέναι ὅτι ταῦτα τὰ τῆς ἀπαγορεύσεως ἐπιρρήματα [illegible] συντάσσεται. καὶ ὅτι διαφέρει ἄρνησις ἀπαγορεύσεως τῷδε, ὅτι ἡ μὲν ἄρνησις ἐγκλήματος ἐπιφερομένου λέγεται, ἡ δὲ ἀπαγόρευσις ἀποτροπή ἐστι πράγματός τινος. «Τὰ δὲ παραβολῆς ἢ ὁμοιώσεως». δι᾽ αὐτῶν γὰρ παραβάλλομεν τὸ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ, [illegible] ⟨Β 455⟩, [illegible] ⟨Β 87⟩. χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι τὰ μέν ἐστι ποιητικά, τὰ δὲ κοινῆς διαλέκτου.

§ 25. *Περὶ συνδέσμου.* 951, 26—953, 21 (exceptis adnotationibus); lemma 956, 17—33; 957, 11—15; *εἰσὶ δὲ μέν — κέν ἄν.* 957, 30—958, 8; 958, 19—26; 959, 4. 9—11. 16; 960, 9. 22. 27—29; lemma *διαζευκτικοὶ — ἠέ.* 962, 27—963, 13; 963, 25—964, 15; 966, 1—6; 969, 26—33; lemma. 971, 1—22. *Οἱ δὲ ἐναντιωματικοὶ δῆλοί εἰσιν ὡς τὸ ἐναντίον τῇ δυνάμει τοῦ πράγματος δηλοῦσιν· ἀσθενὴς μὲν ἐγώ, σὺ δὲ ἰσχυρός· καὶ ὅμως ἀσθενὴς ὢν ἐνίκησά σε· μακρὰν ἱστάμην, ὅμως ἤκουσά σου λαλοῦντος.*

II.

De commentario Melampodis seu Diomedis.

Iam aggrediamur ad discernendam eam scholiorum farraginem, quam e cod. Vaticano 14 fol. 33v—131v Bekkerus edidit et ex Hamburgensi p. 101—278, quem ab LHolstenio ex Vatic. descriptum esse tum lectu faciliore opinatur editor (p. 1137). ac revera Vaticanum 14 archetypum esse harum Hamburgensis apographi paginarum et simile sane veri esse illum, cuius lectio hodie permultis locis valde impeditur, saeculo XVII facilius legi potuisse Vhligius affirmat. sed tantum abest ut eam ob causam apographo tamquam meliore fundamento uti possimus, ut summa cautione in Hamburgensi adhibendo opus sit. nam vel e paucis illis, quae in adnotatione critica a Bekkero de Vaticani et Hamburgensis lectionum discrepantia prolata sunt, apparet eum, qui apographon confecit, partim incuria partim consulto multa mutavisse. id quod etiam clarius elucet ex Vaticani collatione diligentissime cum editione Bekkeriana et cum libro Hamburgensi instituta, quam Vhligius mecum communicavit. nec solum in singulis explanationum verbis Hamburgensis ab Vatic. saepius discrepat, sed etiam (quamquam in ordine scholiorum ab archetypo numquam recessit) nonnullis locis auctorum nomina in margine adposita aut omisit aut non iusto loco adpinxit. Necessarium igitur mihi videtur, praesertim cum Hoerschelmannum quoque in cod. Hamburgensis collatione nonnulla fugerint, hoc loco proponere accuratam Vaticani 14 descriptionem, ut plane pleneque perspiciatur quo ordine in illo singula scholia sequantur, quaeque auctorum nomina titulive eis praemissa sint.

§ 1 (fol. 33v). Praemisso titulo *Περὶ γραμματικῆς* 730, 5—731, 24; 733, 13—22. *Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. Περὶ γραμματικῆς. Μελάμποδος.* 731, 26—732, 2; 733, 24—26; 734, 18—735, 8; 736, 5—738, 4; 738, 16—739, 14; 739, 25—33; 740, 6—29; 741, 6—23; 741, 33—742, 5. *Περὶ γραμματικῆς*: 732, 4—21. *Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως*: 732, 23—733, 12; 733, 27—734, 17; 735, 10—736, 3; 738, 6—14; 739, 15—23; 740, 1—5; 740, 30—741, 4; 741, 24—31; 742, 6—9; 659, 20—34.

§ 2 *Περὶ ἀναγνώσεως*: 743, 22—32; 744, 12—13. 18; 744, 25—745, 5. *Ἄλλως* 743, 1—14; 745, 6—746, 32; 747, 25—750, 15; 751, 1—7; 751, 19—752, 3; 752, 17—25; 753, 22—754, 4. *Περὶ ἀναγνώσεως*: 742, 14—33. *Καὶ ἄλλως εἰς τὸ αὐτό. Στέφανος* (non in marg.): 743, 16—21; 744, 1—11; 744, 15—17; 19—23; 747, 1—23; 750, 17—33; 751, 9—18; 752, 5—16; 752, 27—753, 20.

§ 3 *Μελάμποδος περὶ τόνου* 755, 5—13; 755, 29—757, 11; 754, 10—755, 4; 755, 14—27. *Εἰς τὸ αὐτὸ Πορφυρίου* 757, 13—32.

§§ 4 et 5 *Περὶ στιγμῆς Μελάμποδος* 758, 5—759, 24; 762, 4—12; 763, 10—765, 22. *Καὶ ἄλλως* (Hamb. in marg. «in cod. alio *Στεφάνου περὶ στιγμῆς*») 759, 26—760, 8. *Καὶ ἄλλως* in marg. (Hamb. in marg. «hoc quoque Stephani in alio codice») 760, 10—761, 32; 762, 14—763, 8.

§ 6 765, 27—768, 20; pauca a Prellero p. 85 edita, sub titulo *καὶ ἄλλως περὶ ῥαψῳδίας*: 768, 22—769, 2. *Καὶ ἄλλως Πορφυρίου* 769, 4—33; 770, 18—772, 2.

§ 7 *Περὶ στοιχείων Μελάμποδος* 772, 27—778, 3; 780, 7—31; 788, 28—789, 4; 789, 20—790, 19; 795, 21—26; 796, 26—31; 797, 15—17; 797, 24—33; 19—23; 798, 13—799, 27; 801, 1—19; 802, 1—28; 803, 5—15; 803, 29—804, 32; 805, 4—16; 23—29; 806, 14—26; 808, 9—809, 2; 809, 14—21; 810, 5—812, 2; 813, 19—814, 15; 816, 11—25; 817, 17—819, 6. *Περὶ στοιχείων* 770, 5—16; 781, 27—782, 11; 783, 1—784, 16; 781, 5—25; 782, 14—29. *Περὶ γραμμάτων* 784, 18—785, 12; perpauca inedita; 789, 6—19; 777, 27—779, 30; 806, 28—808, 34; 815, 10—816, 9; 779, 32—37. *Ἄλλως εἰς τὸ αὐτό* 786, 1—788, 15; pauca inedita; 780, 32—781, 4; 782, 30—783, 34; 790, 21—25. *Καὶ ἄλλως εἰς τὸ αὐτὸ Στεφάνου* 790, 27—791, 8; 772, 4—8; pauca inedita; 791, 10—15; 791, 18—794, 34; 779, 1—2; 795, 4—10; 788, 22—26; 779, 4—780, 5; 788, 17—20; 772, 10—25; 789, 30—32; 792, 1—795, 2; 795, 11—19; 795, 28—796, 25; 796, 33—797, 14; 798, 1—11; 800, 1—26; 28—32; 801, 20—32; 802, 29—803, 3; 803, 17—27; 804, 33—805, 2; 805, 18—22; 805, 31—806, 12 (806, 9 *Στεφάνου* in marg. ad lineam, quae incipit vocabulo *παρόσον*, finitur voc. *καθεστήκασιν*): 807, 1—808, 7 (808, 4 Hamb. habet *Στεφάνου*. Vat. non praebet : 809, 4—12; 809, 23—810, 3; 812, 4—813, 18; 814, 17—815, 8; 816, 27—817, 7. *Στεφάνου* (in mg.) *καὶ ἄλλως εἰς τὰ αὐτά*. 817, 9—15, 819, 8—10.

§ 8 819, 14—820, 22. *Περὶ συλλαβῆς καὶ ἄλλως Στεφάνου* (in marg.) 821, 6—10; 820, 24—821, 4.

§ 9 *Ἐκ τῶν περὶ μακρᾶς συλλαβῆς* 822, 14—823, 14. *Περὶ μακρᾶς συλλαβῆς καὶ ἄλλως* 821, 15—822, 13; 823, 16—824, 31.

§ 10 *Περὶ βραχείας συλλαβῆς* 825, 5—13. *Καὶ ἄλλως* 825, 15—20.

§ 11 *Περὶ κοινῆς συλλαβῆς* 828, 23—835, 27. *Περὶ κοινῆς συλλαβῆς καὶ ἄλλως* 825, 25—31; 826, 9—827, 24; 828, 11—21; 827, 26—31; 835, 29—836, 16. *Εἰς το αὐτὸ καὶ ἄλλως* 827, 33—828, 3; 826, 1—8; 828, 5—9.

§§ 12 et 13 *Περὶ λέξεως* 836, 32—837, 18; 839, 28—32; 840, 5—9; 840, 28—842, 18. *Περὶ λέξεως καὶ ἄλλως* 836, 20—31; 837, 19—839, 26; 840, 11—26 (ad v. 22 in mg. *Στεφάνου*); 842, 19—843, 9; 837, 31—838, 34.

§ 14 *Περὶ ὀνόματος* 843, 15—846, 3 (845, 15 in mg. *Στεφάνου*). *Πορφυρίου* (in marg.) *εἰς τὸ αὐτό* 846, 5—847, 3. *Στεφάνου* (in mg.) 847, 5—15. *Πορφυρίου* (in marg.) 847, 17—32. *Εἰς τὸ αὐτό* 848, 1—849, 30; 851, 33—852, 5; 849, 32—851, 22; 851, 28—32; 852, 7—853, 25. *Εἰς τὸ αὐτό* 851, 24—27; 853, 26—856, 28 (855, 29 in marg. *Στεφάνου*). *Καὶ ἄλλως εἰς τὸ αὐτό* 856, 30—858, 7. *Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως* 858, 9—29. *Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως* 858, 30—860, 28; 862, 4—15; 860, 29—32; 861, 1—20. *Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως* 861, 22—862, 2; 862, 17—863, 21. *Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως* 863, 23—864, 24. *Στεφάνου* (in marg.) *εἰς τὸ αὐτό* 864, 25—867, 30 (867, 25 in marg. *Στεφάνου*). *Εἰς τὸ αὐτό* 867, 32—868, 12. *Καὶ ἄλλως. Στεφάνου* (in marg.) 868, 14—869, 10. *Εἰς τὸ αὐτό* (in marg.) 869, 12—24. *Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. Στεφάνου* (in marg.) 869, 27—870, 17. *Στεφάνου. εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως* (in marg.) 870, 19—871, 15; 871, 29—872, 3; 872, 33—873, 2. *Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. Στεφάνου* (in mg.) 872, 5—31; 873, 4—11; 871, 17—28; 873, 12—28; 874, 3—17; 874, 33—875, 5. *Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως* 775, 6—11. *Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως* 875, 13—20; 876, 9—25; 877, 6—18; 878, 3—12; 878, 31—879, 21; 880, 6—17. *Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως* 880, 19—26.

§ 15 *Περὶ ῥήματος* 880, 30—32; 881, 10—33; 884, 4—885, 15. *Ἄλλως* 885, 17—26. *Καὶ ἄλλως* 885, 26—30. *Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως. Στεφάνου* (in mg.) 885, 32—886, 29 (886, 28 Hamb. in mg. habet *Στεφάνου*, Vat. non praebet); *Στεφάνου* (hic nomen om. Hamb.) in marg. 887, 17—26; 887, 29—889, 2. *Στεφάνου. εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως* (in mg.) 889, 4—891, 9. *Στεφάνου. εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως* (in mg.) 89[1], 11—892, 16.

§§ 16—18 *Στεφάνου περὶ συζυγίας* (in mg.) 892, 22—893, 11; 17—23; 12—15; 893, 24—894, 27; 894, 32—895, 13; 895, 18—896, 12 (nullo intervallo interposito).

§ 19 *Περὶ μετοχῆς* 896, 18—897, 18. *Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως* 897, 20—898, 8.

§ 20 *Περὶ ἄρθρου* 898, 13—20; 899, 13—28; 900, 2—18; 899, 30—900, 1; 902, 21—904, 5.

§§ 21 et 22 *Περὶ ἀντωνυμίας* 906, 13—16; 905, 9—906, 3; 907, 7—20; 912, 26—33. *Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως* 906, 18—23; 907, 21—24. *Στεφάνου* (in mg.) *εἰς τὸ αὐτὸ κ. ἀ.* 906, 25—28; 907, 25—908, 2; nonnulla inedita[1]); 910, 18—35; 911, 31—912, 11; 913, 22—26; 910, 12—17; *καὶ ἄλλως* 913, 27—914, 14. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 914, 16—27. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 914, 29—915, 3; 915, 14—27; 908, 7—9; 916, 31—917, 2; 916, 12—30; 917, 3—10. *Καὶ ἄλλως* 917, 11—918, 2; 918, 12—23. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 918, 25—919, 2; 920, 23—921, 22 (921, 8 in mg. *Στεφάνου*); *Στεφάνου* (in mg.) 922, 19—21; 922, 3—10; 23—32.

§ 23 *Περὶ προθέσεως* 926, 4—927, 31; 928, 6 (τὸ δὲ-) — 20; 930, 13—24; 928, 22—26; 931, 12—22; 929, 27—930, 2.

§ 24 *Διομήδους* (in mg.) 935, 10—25; 934, 20—26; 933, 24—35; 934, 27—935, 33; 932, 24—34; 933, 18—23; 934, 9—19; 936, 26—34; 936, 7—8. *Διομήδους* (in mg.) 937, 26—938, 2. *Στεφάνου. εἰς τὸ ἀ. κ. ἀ.* (in mg.) 938, 4—10. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 938, 12—939, 2. *Στεφάνου* in mg. (om. Hamb.) 939, 29—940, 2. *Γεωργίου* (in mg.) *εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως* 940, 23—28. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 940, 30—941, 2. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 940, 5—21; 941, 18—30. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ. Διομήδους* 941, 13—16. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 941, 32—942, 22; 942, 29—943, 3. *Στεφάνου* (in mg.) *εἰς τὸ αὐτὸ κ. ἀ.* 943, 4—10. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 943, 19—23; 943, 12—944, 3; 944, 15—22. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ. Στεφάνου* (in mg.) 944, 24—945, 30. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 943, 24—29; 945, 31—33; 946, 5—13. *Διομήδους* (in mg.). *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 946, 14—18; 1—4; 19—24. *Διομήδους* (in mg.) 947, 5—18. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 947, 20—948, 9; 948, 15—17. *Στεφάνου* (in mg.) 948, 18—949, 30. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 949, 32—950, 2; 950, 13—17; 24—33. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 951, 1—4; 19—21. *Διομήδους* (in mg.). *εἰς τ. ἀ κ. ἀ.* 951, 9—11. *Πορφυρίου εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 951, 13—18.

§ 25 *Περὶ συνδέσμου* 953, 23—24; 954, 12—19. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 953, 26—954, 3. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 953, 32—954, 33; 952, 20—30. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ. Διομήδους* 954, 4—11. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 952, 32—35; 954, 20—26; 961, 6—19; 966, 8—15; 956, 4—15: 957, 1—9; 959, 17—960, 2; 960, 18—20. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 954, 27—955, 10; 955, 32—956, 3. *Διομήδους* (in mg.) *εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 957, 17—28; 958, 6—17; 958, 27—959, 2; 959, 5—7; 12—14; 960,

---

1) *«Πρόσωπα πρωτοτύπων ἐγώ σύ ῑ». Ἰστέον ὅτι τῶν ἀντωνυμιῶν τὰ πρῶτα καὶ δεύτερα πρόσωπα δεῖξιν δηλοῦσιν, τὰ τρίτα ἀναφοράν· τὰ δὲ μονοπρόσωπα καὶ δεῖξιν καὶ ἀναφοράν· ἐγώ σύ, ἐμοῦ σοῦ, ἐμέ σέ δεῖξιν· ῑ οὗ οἷ ἕ ἀναφοράν· ἀντὶ τῆς ῑ αὐτός μόνως ἀναφορική, καὶ οὗτος ἐκεῖνος ὅδε καὶ δεικτικαὶ ⟨καὶ⟩ ἀναφορικαί. ὅθεν τῇ μὲν αὐτός ἄρθρον συναρτᾶται, οἷον ὁ αὐτός, ἀναφορὰν μόνην δηλούσῃ μόριον ἀναφορικόν, ταῖς δὲ λοιπαῖς οὐκ ἔστιν, ἐπεὶ καὶ δεῖξιν εἶχον, ἥτις ἐπὶ παρόντος λαμβάνεται. Χρειώδης δὲ ἡ ἀντωνυμία καὶ τῷ ῥήματι· τοῖς γὰρ τρίτοις αὐτοῦ προσώποις ἀορίστοις οὖσι προσιοῦσα ὁρίζει αὐτά, οἷον τύπτει τίς; οὗτος, ἐκεῖνος, κατὰ δεῖξιν καὶ ἀναφοράν. καὶ ὅτι τὰ ὀνόματα πρώτου καὶ δευτέρου ἀμοιρεῖ· πᾶν γὰρ ὄνομα τρίτου προσώπου προσελθοῦσα ἀντωνυμία πληροῖ, ἐγώ σύ. τὰ δὲ τρίτα καὶ τὰς ὁμωνυμίας διαστέλλει, οἷον Αἴας· ποῖος; οὗτος, ἐκεῖνος.*

2—7; 10—16; 23—25; 30—32. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 955, 11—30; 961, 21—25; 963, 18—24. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ. Γεωργίου* 961, 27—962, 16. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 960, 33—961, 5; 962, 18—25; 964, 26—33; 965, 23—33. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ. Διομήδους* 965, 8—21. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 964, 17—24. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 965, 1—6; 966, 31—967, 13. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ. Γεωργίου* 966, 17—29. *Διομήδους* (in mg.) 967, 14—968, 7. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 968, 9—969, 15. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ.* 969, 17—24; 970, 1—18; 971, 24—972, 8. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ. Διομήδους* 970, 19—22. *Εἰς τ. ἀ. κ. ἀ. Γεωργίου* 972, 10—16; 970, 29—33; 24—27; 972, 17—33.

Ex hac scholiorum mole in prioribus tredecim paragraphis rectissimo iudicio duos continuos commentarios, Melampodis et Stephani, Hoerschelmannus secrevit, cuius ratiocinationem, ne cocta recoquam, non repetendam arbitror, contentus ea protulisse argumenta, quibus prosperrime ei rem cessisse confirmatur. Namque tota de Melampodeo commentario quaestio et de ratione inter hunc grammaticum et Diomedem intercedente, quibus nominibus eundem significari commentarium suspicatus est Hoerschelmannus (l. l. § 8), ad finem perducitur auxilio aliorum codicum illi non cognitorum. In cod. enim Regio Havniensi 1965 (*K*), quem ut Heidelbergae excutere possem singulari C. Bruunii liberalitate contigit, inter permulta alia scripta grammatica inde a p. 459, scholia leguntur ad Dionysii artem anteposito titulo: *Μελάμποδος γραμματικοῦ ἑρμηνεία τῆς τέχνης Διονυσίου τοῦ Θρακός. Περὶ πείρας καὶ ἐμπειρίας*[1]. Hunc autem commentarium eundem esse atque eum, qui Vaticanis Hamburgensibusque scholiis sub Melampodis nomine immixtus est, ex horum codicum comparatione statim luce clarius apparebit. Initium enim faciunt in cod. *K* quamquam in paulo breviorem nonnunquam formam contracta aut alio modo aliquantulum mutata[2] ea quae in Vat. 14 praemisso titulo: *Περὶ γραμματικῆς. Μελάμποδος* et apud Bekkerum leguntur 731, 26—732, 2; 733, 24—26; 734, 18—735, 8; 736, 5—738, 4; 738, 16—739, 14; 739, 25—33; 740, 7—29; 741, 6—23; 741, 33—742, 5. Continuas igitur hic habes et meras Melampodis ad primam artis paragraphum explanationes, quas in Vaticano 14 et Hamburgensi coniunctas legimus cum eis scholiis, quae ex Stephani tertiique cuiusdam interpretis commentariis excerpta sunt. atque quam recto iudicio Hoerschelmannus in frustis Melampodis ex congerie Vaticana secernendis usus sit, patebit si eas quoque Havniensis commenti partes quibus § 2—13 illustrantur enumeravero.

§ 2 743, 23—33; 744, 12—13. 18; 744, 25—745, 5; 745, 6—746, 32 (omissis 745, 17—33[3]); 747, 25—750, 15 (omissis 748, 8—16 et 28: *ἀνατέλλοντες* — 749, 19); 751, 1—7; 751, 19—752, 3; 752, 17—25; 753, 21—754, 4.

§ 3 755, 5—13; 755, 29—756, 8; 756, 14—757, 6.

§§ 4 et 5 758, 5—759, 24; 762, 4—12; 763, 10—765, 22.

§ 6 *Περὶ ῥαψῳδίας.* 765, 27—768, 18 (omisso ultimo disticho).

---

1) Commentarium Dionysianum hoc nomine notatum in Havniensi inesse Vhligius cognovit ex plena codicis descriptione, quam ei transmiserat Carolus Graux idemque nunc adnotationibus Vhligii adiectis publici iuris fecit in libro bonae frugis uberrimo: Notices sommaires des manuscrits grecs de la Grande Bibliothèque de Copenhague. Paris 1879.

2) Ut unum proponam exemplum, pro iis quae apud Bekk. inveniuntur 731, 18—735, 8 in *K* haec tantum leguntur: *Ὡς ἐπὶ πολύ, τουτέστιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εὑρισκομένων. Ἴσως ἐνταῦθα ὁ ὅρος τῆς γραμματικῆς. Διὰ τί εἶπεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λεγομένων; ἐπειδή τινες λέξεις ἅπαξ πολλάκις ἢ δὶς εἰρημέναι εἰσίν, ἃς οὐ πάσας ἀνάγκη εἰδέναι τὸν γραμματικόν, οἷον οἱ γρῖφοι. Τί δέ εἰσιν οἱ γρῖφοι; εὑρίσκομεν ἔν τισι γρίφοις λεχθὲν βαλάντιον τὸ ἀκόντιον, τῆς συνηθείας εἰς ἄλλο ἡμᾶς ἀπαγορεύσης, διὰ τὸ βάλλειν ἀντίον, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἃ εἰ μὲν ἐπίσταται ὁ γραμματικός, ἐπαινετέος ἐστίν, εἰ δὲ μή, οὐ ψέγεται.*

3) post verba *τὸν περιεχόμενον νοῦν ὁρῶμεν* statim haec leguntur *ἵνα τὴν μὲν τραγῳδίαν* — (746, 1).

§ 7. 772, 27—778, 3; 780, 7—31; 788, 28—789, 4; 789, 20—790, 19; 795, 20—26; 796, 26—31; 797, 15—17; 24—32; 19—23; 798, 13—799, 27; 801, 1—19; 802, 1—28; 803, 5—15; 803, 29—804, 6; 805, 4—16; 23—29; 806, 14—26; 808, 9—809, 2; 809, 14—21; 810, 5—812, 2; inedita nonnulla de exemplis a Dionysio ex Homeri carminibus prolatis[1]); 813, 19—814, 15; 816, 11—25; 817, 17—818, 16. § 8. 819, 14—820, 22. § 9. 822, 14—823, 14. § 12. 836, 32—837, 18; 839, 28—32. § 13. 840, 5—9; 840, 28—842, 2 (*ἐν ἑνὶ λόγῳ οὐχ εὑρίσκεται*).

Consentit igitur in his quoque §§ explanatio Havniensis (*K*) cum eo Melampodis commento quod ex Vaticano 14 et Hamburgensi recuperare licet, nisi quod semel *K* ab Vatic. et Hamburgensi omissa exhibet et quod complures particulae ex Vaticani auctoritate Melampodi tribuendae in *K* desunt. quas etiamnunc illi tribuemus nec opinabimur, quaecunque in *K* non extant, a Melampode abiudicanda esse; sed cum hic codex saepius explicationes in paulo breviorem formam contractas praebeat quam leguntur in Vaticano, totas quoque interpretationis particulas in *K* omissas esse facile credemus. Ita in hoc libro intercidere 745, 17—33; 748, 8—16; 748, 28—749, 19; quae e medio explanationis conexu evulsa sunt. Nec credendus est Melampus de syllaba longa caput (§ 9) explanavisse, sed de brevi et ancipiti capita (§ 10. 11), quae in *K* interpretatione carent, neglexisse.

Cum ad finem paragraphi XIII pervenisset Hoerschelmannus, substitit in libro Melampodeo ex collectione Vaticana sive Hamb. secernendo, cum intellegere sibi videretur, ad sequentes paragraphos illustrandas huius grammatici commentarium a scholiorum Vaticanorum compositore adhibitum non esse. quod ut sibi persuaderet, eum non adduxit Melampodis nomen in eis quae sequuntur paragraphis prorsus praetermissum, quippe quod ne in eis quidem quas pertractavit paragraphis ultra p. 772, 27 inveniatur, sed argumento ei erat, quod omnia fere desunt indicia in loquendi consuetudine posita, quibus commentarium Melampodeum a ceteris distingui posse probavit. quae res quam late pateat, inde intellegitur quod in omnibus paragraphorum XIV—XXIII scholiis ex eis, quae a Melampode maxime frequentata esse Hoerschelmannus demonstravit, nulla nisi haec reperiri possunt: 899, 20 *ἐπενεχθέν*; 863, 13 et 894, 16 *εἰρήκαμεν*; 906, 14 *ὡς προείρηται*.

Vt autem perspiciatur num revera in Vaticana collectione nullae reliquiae traditae sint Melampodeae paragraphorum posteriorum explanationis, magni momenti est, quod eadem scholia quae Melampodi tribuuntur in Vatic. 14 et *K*, in aliis codicibus Diomedi scholiastae adscripta leguntur. cuius rei exempla praeter ea, quae iam Hoerschelmannus p. 28 sq. protulit, haec adferre possum.

In codice Marciano 652 (class. app. XI 4) inter varia scripta grammatica inde a folio 117r scholia extant in artis Dionysianae §§ 1—7, quibus hic praemissus est titulus *Διομήδους σχολιαστικοῦ εἰς τὴν Διονυσίου τέχνην* (e quo commento nonnullas particulas edidit Villoisonus). His autem scholiis perlustratis et cum codice *K* conlatis apparet eundem in utroque codice legi commentarium, quamquam in Marciano non nulla desunt, quae in *K* inveniuntur, atque aliorum quoque scholiastarum frustula in Marc. admixta sunt (quae tamen aliunde sumpta esse auctorum nomina[2])

---

1) p. 812, 1: *τὰ παραδείγματα αὐτὸς παρατίθεται, ἐπὶ μὲν τοῦ π παραθέμενος τὸν στίχον τοῦτον «ἀλλά μοι εἴφ' ὅπῃ ἔσχες ἰών»· τὸ γὰρ ἐντελὲς ἦν, ἀλλά μοι εἰπέ ὅπῃ ἔσχες ἰών· καὶ διὰ τὸ μέτρον τὸ ε̅ ἀπεστράφη τοῦ εἰπέ, καὶ εἰς τὸν τόπον τοῦ ε̅ τοῦ ἐκβληθέντος ἔδει τεθῆναι τὸ ο̅ τοῦ ὅπῃ, οὗ δασυνομένου οὐκ ἐτόλμησε τὸ π̅ ὑποστῆναι, ἀλλὰ τὸ ἰσόστοιχον αὐτοῦ φ̅ τὸν τόπον αὐτοῦ τοῦ π̅ ἀνεπλήρωσεν. Ἐπὶ δὲ τοῦ κ̅ παρέθετο τὸν στίχον τοῦτον «αὐτίχ' ὁ μὲν χλαῖναν»· καὶ διὰ τὸ μέτρον ἀπεστράφη τὸ α̅ τὸ τελευταῖον τοῦ αὐτίκα, εἰς δὲ τὸν τόπον τοῦ α̅ ἔδει τεθῆναι τὸ ο̅ ὅπερ δασύνεται· τὸ οὖν κ τῆς δασείας ἐπιφερομένης ὑπεστάλη, καὶ παρεισέδυ τὸ ἰσόστοιχον αὐτοῦ τὸ χ̅. Ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ τ̅ «ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες»· τὸ γὰρ ἐντελὲς ἦν ὣς ἔφατο, καὶ ἀπεστράφη τὸ υ̅ διὰ τὸ μέτρον καὶ τὸ τ̅ ἐτράπη εἰς θ διὰ τὴν ἐπιφορὰν τοῦ οἷ δασυνομένου.* 2) Porphyrii nomen adscriptum est ad 757, 7 (ad v. 13 fuit adponendum) et 769, 4; Stephani ad 759, 26 et 760, 10.

aut verba *καὶ ἄλλως* seu *ἑτέρου* adposita significant). Ergo eadem interpretatio quae in Vat. 14 et *K Μελάμποδος* vocatur, in Marc. appellatur *Διομήδους*. Atque omnino consentire cum Marciano eodemque titulo instructa esse, quae Vaticanus 240 fol. 15v — 34r et Palatinus 70[1]) fol. 251v — 266r praebeant, Vhligius mihi indicat.

Cum igitur nomina Melampodis et Diomedis quasi promiscue usurpata sint, ultro se nobis offert coniectura, ea quae in ultimarum duarum paragraphorum interpretatione Vaticani 14 sub Diomedis nomine leguntur, cum priorum paragraphorum explanationibus Melampodeis coniungenda esse, quae quidem suspicio plane confirmatur codicis Havniensis testimonio. Ibi enim commentarius Melampodeus nullo lacunae signo interposito ab § 13 ad § 24 transgressus continet hasce interpretationes: 935, 10—25. 937, 26—938, 2. [nonnulla quae apud Bekk. non leguntur[2])]. 941, 13—16. 943, 4—10. *τὸ ἀβάλαι* 946, 14—18. [nonnulla inedita[3])]. 947, 5—18[4]). 948, 4—5. 8—9. 951, 9—11. 954, 4—11[5]). 957, 17—28[6]). 958, 6—17[7]). 958, 27—31[8]). 958, 32—959, 2[9]). 5—7. 12—14. 960, 3—7. 10—16. 23—25. 30—32. 961, 21—25. 963, 18—23[10]). 965, 8—21. Tum: *Περὶ παρασυναπτικῶν. Οὗτοι τὸ λεῖπον τοῖς συναπτικοῖς συναναπληροῦσι· καὶ ὕπαρξιν γὰρ καὶ ἀκολουθίαν δηλοῦσι, καὶ τόπον δὲ ‹ἔχουσι› καὶ τόνον ἐοικότα τοῖς συναπτικοῖς· ὁμοίως δὲ καὶ πνεῦμα, ἵνα μὴ περαιτέρω τοῦ δέοντος πολυλογῶμεν· ἐνθάδε τὸ λεῖπον περὶ τῆς αἰτίας καὶ ὑπολείψει πλήρωσις τοῖς παρασυναπτικοῖς.* (ultimum enuntiatum quo modo emendandum sit adhuc nescio.)

967, 14—968, 7. Tum: *Περὶ ἀπορηματικῶν. Ἐν ἀπορίᾳ ὄντες τούτοις τοὺς λόγους συνδέομεν· τίθενται μὲν καὶ ἐν τοῖς πρώτοις καὶ ἐν τοῖς δευτέροις, προτασσόμενοι καὶ αὐτῶν τῶν προτέρων λέξεων. Ἆρα προπερισπᾶται καὶ ψιλοῦται. Κᾶτα προπερισπᾶται, δοκεῖ γὰρ σύνθεσις εἶναι ἐκ τοῦ καί καὶ εἶτα, τοῦ ι τοῦ καί συνδέσμου ὁμοίως δὲ καὶ τοῦ ἐν τῷ εἶτα ἐ ἐκβληθέντων ἀμφοτέρων, καὶ τοῦ α καὶ τοῦ ε κραθέντων εἰς α μακρόν. Μῶν περισπᾶται. ‹Περὶ συλλογιστικῶν›. Καλῶς πάνυ ὁ τεχνικὸς τὴν διαφορὰν ἑκάστων τῶν συνδέσμων ὁρίζεται, οὐδὲν ἡμῖν δοκεῖν θέλων δι' ἑτέρων λέξεων τὸν αὐτὸν ὅρον προφέρεσθαι. Οὗτοι δὲ τίθενται πάντες ἐν τοῖς δευτέροις λόγοις. Ἆρα ψιλοῦται καὶ παροξύνεται, δίχρονος γάρ ἐστιν. Ἀλλά καὶ ψιλοῦται καὶ ὀξύνεται. Ἀλλαμήν·*

1) quem Heidelbergensem appellare, ut Hoersch. p. 29 appellat, pro sancte Iuppiter non iam licet.

2) *Τὰ δὲ μεσότητος ἐπιρρήματα οὐκ ἀπὸ ἐννοίας τινὸς ὠνόμασται· πλείστας γὰρ διαφορὰς ἔχει ἐννοιῶν. ἀλλ' ἐπειδὴ γίνεται ἀπὸ τῆς γενικῆς τῶν πληθυντικῶν τῆς μέσης οὔσης τῶν τριῶν γενῶν, τοῦ ν μόνον εἰς ς τρεπομένου, διὰ τοῦτο καλεῖται μεσότητος· οἷον τῶν καλῶν· αὕτη γενικὴ οὖσα πληθυντικὴ μέση ἐστί, τουτέστι κοινὴ ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ καὶ οὐδετέρου. οἱ καλοὶ τῶν καλῶν, αἱ καλαὶ τῶν καλῶν, τὰ καλὰ τῶν καλῶν· τραπέντος οὖν τοῦ ν̄ εἰς σ̄, ὡς ἔφαμεν, γίνεται τὸ ἐπίρρημα καλῶς· σοφῶν σοφῶς ὁμοίως.*

3) *Τὰ δὲ σχετλιαστικὰ λυπηρά· σχέτλιος γάρ ἐστιν ὁ ἄθλιος* (cf. 946, 19). *Τὰ οὖν λυπηρὰ καὶ ἄθλια καὶ σχετλιασμοῦ ἄξια. Βαβαί· οἱ ἰδιῶται τῆς βαι διφθόγγου τὸ ι κατ' ἰδικὴν συλλαβὴν προφερόμενοί φασι βαβαΐ· οὐ δεῖ δέ, ἀλλὰ δισυλλάβως βαβαί θαυμάζοντά τι ἢ ἐπαινοῦντα λέγειν.*

4) *K* add.: *ναίχι· τοῦτο καὶ* (lege *οὐκ*) *ὀξύνεται ὡς τὸ οὐχί, εἰ καὶ τὴν αὐτὴν ἔχει ἐπέκτασιν.*

5) *K* add.: *τοῦτο γάρ ἐστι τὸ δηλοῦσα τῶν συνδέσμων· ἑπτὰ διαφορὰς ἤτοι ὀκτώ φησιν εἶναι τῶν συνδέσμων· τοῦτο δέ φημι, ὡς τῶν παραπληρωματικῶν μηδὲ συνδέσμων σχεδὸν ὄντων.*

6) *K* add.: *τόνον δὲ ἔχει τὸν πρέποντα λέξει μονοσυλλάβῳ βραχυκαταλήκτῳ, τουτέστιν ὀξὺν μὲν καθ' ἑαυτόν, ἐν δὲ τῇ συνεπείᾳ βαρύνεται.* 7) *K* add.: *τόνον δὲ ἔχει τὸν ὅμοιον τῷ μέν.*

8) *K* add.: *τόνον δὲ ἔχει ὁμοίως τοῖς προειρημένοις συνδέσμοις· τέτακται γὰρ ἐν τοῖς ἐγκλιτικοῖς ὁμοίως τοῖς ἀποβάλλουσι τὸν τόνον προκειμένον ἑνὸς τῶν τριῶν παραγγελμάτων, ἢ ὀξυτόνου λέξεως ἢ περισπωμένης ἢ προπαροξυνομένης ἢ τροχαϊκῆς.* 9) *K* add.: *τόνον δὲ ἔχει ὅμοιον τῷ μέν. περὶ δὲ τόνον τί σοι καθ' ἕνα φημί; κοινῇ γὰρ πάντων συμπλεκτικῶν συνδέσμων ὀξυνομένων, σεσημειωμένου τοῦ ἤτοι.*

10) *K* add.: *καὶ ἐν τῇ συνεπείᾳ βαρύνεται· τίθεται δὲ ἤτοι προτίθεται καὶ ἐν τῷ προτέρῳ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ, ἀρχόμενος καὶ τῶν πρώτων λέξεων.*

ὁ προκείμενος ἀλλά προσέλαβε τὸν μήν τὸν παραπληρωματικόν, ὡς μετ' ὀλίγον σὺν θεῷ εἰσόμεθα· καὶ ἔστι σύνθετος. ὀξύνεται δὲ καὶ ψιλοῦται. Τοίνυν· ἐκ δύο παραπληρωματικῶν συλλογιστικὸς γέγονεν ἐν παραθέσει σύνδεσμος, διὸ καὶ παροξύνεται. Τοιγάρτοι· καὶ οὗτος ἐκ τοῦ τοί καὶ τοῦ γάρ καὶ ἔτι τοῦ τοί ἐν παραθέσει ὄντων γεγένηται εἷς συλλογιστικὸς σύνδεσμος, ἀλλ' οὐχὶ τοῦ γάρ ἐνταῦθα ἔχοντος τὴν ἰδίαν δύναμιν ἢ ἔννοιαν, ἀλλ' ὡς ἐν παρολκῇ κειμένου· μεσοσυλλαβηθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἑκατέρωθεν παραπληρωματικοῦ στενωθεὶς καὶ αὐτὸς γέγονε· παροξύνεται δέ. Τοιγαροῦν· ὁμοίως καὶ αὐτὸς τριῶν παραπληρωματικῶν συνδέσμων παραθέσει γέγονε· μεσοσυλλαβούμενος γὰρ ὡς προείρηται ὁ γάρ ἐν παρολκῇ ἐστι[1]· περισπᾶται δὲ διὰ τὸν κανόνα τὸν τονικὸν ἐκεῖνον λέγοντα, ὅτι πᾶσα δίφθογγος ἡ διὰ τοῦ ῡ ἐφ' ἑαυτῆς ἔχουσα τὸν τόνον περισπᾶται, σεσημειωμένων τριῶν, ἰδού ἰού οὔ, καὶ τῶν αἰτιατικῶν, ὡς ἔχει τὸ τοὺς Ἀχαιούς καὶ τὰ ὅμοια· οὐδὲ γὰρ τὸ τούς οὐδὲ τὸ Ἀχαιούς περισπᾶται, εἰ καὶ διὰ τὸ υ δίφθογγον ἔχουσιν, ἀλλὰ καθ' ἑαυτὸν ἑκάτερον ὀξύνεται, ἐν δὲ τῇ συνεπείᾳ βαρύνονται, δι' ἕτερον λόγον τονικὸν ἀναγκαῖον τὸν λέγοντα, ὅτι πᾶσα αἰτιατικὴ ἀπαθὴς ἀπέστραπται τὴν περισπωμένην· τὸ δὲ ἀπαθὴς πρόσκειται τῷ κανόνι διὰ τὸ δῶ καὶ Ποσειδῶ καὶ τὰ ὅμοια· ἡ γὰρ ἀπαθὴς καὶ ἐντελὴς αἰτιατικὴ δῶμα καὶ Ποσειδῶνα.

Περὶ παραπληρωματικῶν. Παραπληρωματικοί εἰσιν οἱ μέτρον ἀποπληροῦντες ἢ κόσμον τινὰ παρέχοντες τοῖς λόγοις· διὸ καὶ οἱ πλείονες αὐτῶν εἰς τὰ ἐγκλιτικὰ μόρια κατετάγησαν· οὐκ ἔστι δὲ ἐπ' αὐτῶν εἰπεῖν, ὅτι ἐν τοῖς προτέροις τίθενται αὐτόθεν δίκην στοιβῆς ἤτοι σφηναρίων παρεισδυόμενοι[2]. δή ὀξύνεται. ῥά ὀξύνεται, ἔστι καὶ ἐγκλιτικὸν μόριον. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ νύ. ποῦ περισπᾶται μὲν καθ' ἑαυτόν, ἔστι δὲ καὶ αὐτὸς ἐγκλιτικὸν μόριον. θήν ὀξύνεται, καὶ ἔστιν ἐγκλιτικὸν καὶ αὐτός. ἄρ ὀξύνεται καὶ ψιλοῦται. δῆτα προπερισπᾶται. πέρ ὀξύνεται. ἄν ὀξύνεται καὶ ψιλοῦται. αὖ ψιλοῦται καὶ περισπᾶται καὶ ἐγκλίνεται (κ. ἐγκλ. pone post πέρ ὀξ.). οὖν περισπᾶται καὶ ψιλοῦται.

Περὶ ἐναντιωματικῶν. Τινὲς δὲ προστιθέασι καὶ ἐναντιωματικούς, ὡς μὴ πάνυ εὑρισκομένους ὁ Διονύσιός φησι τὸ τινές· πλὴν ἐπεκράτησεν νομίζεσθαι τούτους ἐναντιωματικοὺς συνδέσμους· φησὶ δὲ τὸ ἔμπης, ὅμως. Τίθενται οὗτοι ἐν τοῖς δευτέροις λόγοις, προτάσσονται δὲ τῆς πρώτης λέξεως τῶν δευτέρων λόγων· καὶ ὁ μὲν ἔμπης παροξύνεται καὶ ψιλοῦται, ὁ δὲ ὅμως δασύνεται καὶ παροξύνεται.

Iam continuae huius interpretationis quaecunque frusta codice Vaticano 14 continentur, ea ibi Diomedi adscribuntur[3], ut pateat rectissime Hoerschelmannum censuisse Diomedea scholia Vaticani adnectenda esse Melampodeis ut particulas eiusdem commentarii. Atque quod ab illo ex Melampodis et Diomedis nominum usu potissimum probatum, a me ex Havniensium explanationum conexu confirmatum est, id Vhligius intellexit et in schedis suis notavit inspecto codice Vaticano 1766 (ex quo Bekkerus lectiones tantum paucas protulit). Etenim ibi fol. 324 sqq. plane eadem leguntur atque in Havniensi, nisi quod Vaticani 1766 commentarius his verbis finitur: ψιλοῦνται δὲ πάντες (BA 965, 21), et quod auctoris nomine omnino caret.

Quo arto autem vinculo cohaereant scholia Melampodea sive Diomedea in Vaticani 14 collectionem recepta cum commentario Havniensis libri et Vaticani 1766, etiam magis quam ex eis, quae utrobique exhibentur, inde apparet, quod deest utrobique explanatio paragraphorum XIV

1) cf. quae Bekkerus exhibet p. 970, 10—18. 2) cf. quae apud Bekkerum paulo aliter leguntur p. 970, 19—22. 3) ut 957, 17—28; 958, 6—17; 27—959, 2; 5—7; 12—15; 960, 2—7; 10—16; 23—25; 30—32. *Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως.* 955, 11—30 (nam ad hanc solam particulam titulus pertinet); 961, 21—25; 963, 18—24 cett. Ad 943, 4—10 tantum adpositum est non Diomedis sed Stephani nomen, errore librarii, opinor, qui auctoris notationem in margine adpictam ad alienum locum referebat.

—XXIII. neque enim credibile est illum grammaticum, sive Melampus sive Diomedes appellabatur, eas tantum paragraphos interpretatum esse, quae sunt de arte recitatione accentu interpunctione rhapsodia litteris syllabis dictione adverbiis coniunctionibus, et plane omisisse de nomine verbo participio pronomine praepositione praecepta: sed potius aliquo casu interpretationem capitum XIV —XXIII ex eo codice excidisse apparet, ex quo fluxerunt et Havniensis Vaticanique 1766 archetypon et is liber, unde scholia Melampodea s. Diomedea Vaticani 14 excerpta sunt. (nisi forte, qui hanc scholiorum congeriem composuit, illo mutilato codice ipso utebatur.)

Siquis denique quaerat quomodo factum sit, ut eaedem explanationes in aliis codicibus sub Diomedis nomine, in aliis sub Melampodis traderentur, mihi rectissime iudicasse videtur L. Langius apud Hoerschelmannum p. 29 adn.: »Auf mich machen diese Scholien des Melampus den Eindruck von Collegienheften. Die Duplicität des Namens würde sich erklären, wenn man annähme, dass einer der Nachfolger des anderen sei und das Heft seines Vorgängers benutzt habe.« Uter vero alterius scrinia compilaverit, vix futurum esse arbitror ut umquam codicum auxilio perspiciamus. Nec multum nostra interest scire, uter ex alterius furtis sua sibi clepserit. nam priorem illorum grammaticorum (utercumque prior erat) ipsum quoque furatum esse constat.

III.

De Stephani commentario.

Stephanianae quoque Dionysii interpretationis particulas usque ad finem paragraphi XIII ex scholiorum Vaticanorum collectione secernere Hoerschelmannus conatus est, auctoris notationibus et scholiorum conexu in apographo Hamburgensi nisus. ac tametsi hic tali auxilio uti nequimus, quali adiutis nobis contigit Melampodei commentarii restitutionem ab Hoerschelmanno propositam confirmare (nullo enim codice quod sciam seorsum Stephani interpretatio tradita est), tamen quin etiam hic de plerisque rebus recte ab illo iudicatum sit non dubitamus nec nisi raro dissentimus. quod ubi faciendum nobis videatur, apparebit ex indice.

In posteriorem autem scholiorum partem inde ab § XIV inquirentibus nobis id magno impedimento est, quod hic non, ut in priore parte factum videmus, longiores eiusdem auctoris interpretationes continuae ad totas paragraphos pertinentes in Vaticano 14 et Hamb. leguntur, sed plerumque complurium interpretum parva frustula confusius commixta, et quod persaepe quidem *εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως* vel similia monent ut quae sequuntur alii tribuamus, sed raro ipsa scholiastarum nomina adscripta sunt. Accedit quod in hac posteriore collectionis Vaticanae parte notationi auctorum eam ab causam aliquanto minor fides habenda esse videtur, quia nomina nusquam fere in mediis versibus addita sunt sed in margine adpicta. etenim quam facile fieri potuerit, ut hac ratione aut ex archetypo recepta aut primum adhibita librarius loco adpingeret alieno quae in archetypo iustum locum tenebant, et per se patet et Hamburgense apographon compluribus exemplis testatur.

Summa deinde cautione opus est ne labamur in illis verbis utendis quae sequentia alius interpretis esse indicant. persaepe enim ad pauca tantum enuntiata *καὶ ἄλλως* pertinet, post quae prioris interpretis explanatio continuatur. cuius rei luculentum exemplum praebet § XXV, ubi in Vat. 14 adscriptum est *Διομήδους* in mg. ad 957, 17—28: sequuntur: 958, 6—17. 27—959, 2. 959, 5—7. 12—14. 960, 3—7. 10—16. 23—25. 30—32; deinde interpositis *εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλως* verbis 955, 11—30. 961, 21—25. 963, 18—24 cett. Haec autem omnia Diomedea vel Melampodea

esse ex codicis Havniensis conlatione intellegitur excepta una hac particula 955, 11—30 quae ex alio commentario inlata est.

Nonnumquam ad longiores explanationes quae nullo intervallo in codice interruptae sunt, eiusdem auctoris nomen non solum ab initio, sed etiam iterum altero loco adscriptum invenimus. Quod ubi factum est, praesertim si bis in huius interpretationis contextu de eadem re agitur, sic statuendum est, eum qui e complurium grammaticorum libris scholiorum Vaticanorum congeriem composuit, cum nonnullas particulas ex unius auctoris libello sumpsisset, ex alterius grammatici libro quae ad eandem rem pertinebant adposuisse, omissis tamen verbis *καὶ ἄλλως εἰς τὸ αὐτό* vel auctoris nomine; cum vero rediret ad prioris auctoris verba exscribenda, eius nomen iterum adpinxisse. Ea igitur, quae repetito auctoris nomini proxime antecedunt, alteri illi tribuenda sunt. velut explanationi 864, 25—867, 30, quae continuis verbis exarata extat in Vat. 14, praemissum est nomen *Στεφάνου*, sed idem iterum 867, 25 in margine adpositum est, ac bis explanatur, 866, 22—33 et 867, 1—24, quid intersit inter nomina *πρός τι ἔχοντα* et *ὡς πρός τι ἔχοντα*. Stephano igitur tribuemus 864, 25—866, 33 et 867, 25—30, non 867, 1—24.

Iam harum rerum ratione habita, nisus et externis indiciis quae Vaticanus 14 exhibet et eis quae singulis scholiis ipsis continentur, hasce explanationes capitum XIV—XXIV ex commentario Stephaniano sumptas esse, si quidem res bene cessit, exploravi:

§ 14. 843, 15—846, 3; 846, 13—847, 3; 848, 1—32; 849, 16—30; 851, 33—852, 5; 849, 32—851, 22; 851, 28—32; 852, 7—853, 25; 854, 16—855, 20; 855, 29—856, 28; 857, 30—858, 7; 858, 22—28; 859, 6—860, 28; 862, 4—15; 860, 29—861, 20; 862, 17—863, 21; 864; 25—866, 33; 867, 25—30; 868, 14—869, 4; 869, 27—870, 12; 870, 19—871, 2; 872, 5—31, 873, 4—11; 871, 17—28; 873, 12—28; 874, 3—17; 874, 33—875, 5; 876, 9—25; 877, 6—18; 878, 3—12; 878, 31—879, 21; 880, 6—17.

§ 15. 880, 30—32; 881, 10—33; 884, 4—31; 885, 32—886, 29; 887, 16—26; 887, 29—888, 2; 889, 3—890, 9; 891, 11—892, 16.

§§ 16—18. 892, 22—893, 11; 893, 16—894, 27; 894, 32—895, 13; 895, 18—896, 12.

§ 19. 896, 18—897, 18.

§ 20. 898, 13—20; 899, 13—28; 900, 2—18; 903, 3—904, 5.

§§ 21 et 22. 906, 13—16; 905, 9—906, 3; 907, 7—20; 912, 26—32; 906, 25—28; 907, 25—908, 2; 910, 18—35; 913, 27—914, 14; 914, 29—915, 3; 915, 14—27; 916, 12—30; 917, 3—10; 917, 21—918, 2; 918, 12—23; 921, 1—22; 922, 19—21.

§ 22. 926, 4—927, 31; 928, 5—20; 930, 13—24; 929, 27—930, 2.

§ 24. 934, 9—18; 936, 26—34; 936, 7—8; 938, 4—10; 939, 29—940, 3; 941, 18—30; 942, 18—22; 942, 29—943, 3; 944, 24—945, 30; 946, 1—4; 946, 19—24; 947, 20—948, 9; 948, 15—17; 948, 18—949, 30; 950, 13—17; 950, 24—32; 951, 19—21.

§ 25. In hac ultima paragrapho fieri non posse videtur, ut cum ulla veri specie quae S t e p h a n o sint tribuenda secernamus, cum nec nomen grammatici umquam adscriptum sit nec aliis indiciis adiuvemur.

Maxima autem certe parte Stephaniani commentarii nunc ex eis collectionibus expedita, in quibus cum aliorum interpretum scholiis commixtus invenitur, non nulla notabo quibus Stephani consuetudo discrepat ab Melampodea.

1. Nudam *αὐτός* vocem de artis auctore a Melampode saepissime usurpatam non omnino sane Stephanus respuit (his enim legitur locis: 735, 32 *ὥς φησιν αὐτός* —; 779, 5 *ὡς καὶ αὐτὸς*

λέγει —: 812, 12 *ὡς καὶ αὐτὸς παρακατιὼν λέγει* —: 859, 11 *ὡς καὶ αὐτός φησιν* —: 870, 24 *ὡς καὶ αὐτός φησιν* —; 871, 1 *ὡς καὶ αὐτὸς παρέθετο* —); sed prae ceteris ad Dionysium significandum vocabulum *ὁ τεχνικός* adamavit, quod plus quam quadragiens ab eo usurpatum est, contra a Melampode undeciens tantum.

2. Identidem in tironum usum grammaticam a Dionysio compositam esse Stephanus repetit: quorum locorum indicem hic proferam: 735, 29 *καὶ λέγομεν, ὅτι πρὸς εἰσαγομένους οὐκ ἀκριβολογεῖται* — 738, 11 *μετὰ τὸ διδαχθῆναι τὸν εἰσαγόμενον τὸ καλῶς ἀναγινώσκειν* — 739, 16 *πρῶτον μανθάνει ὁ εἰσαγόμενος, ὅτι* — 740, 30 *μαθὼν ὁ εἰσαγόμενος τὰ προειρημένα καὶ ἔμφρων γενόμενος* — 742, 28 *σκοπὸς γὰρ αὐτῷ πρὸς εἰσαγομένους γράφειν* — 754, 11 *ἐκεῖνα μόνα πειρᾶται παραβάλλειν ὁ τεχνικός, ὅσα τοῖς εἰσαγομένοις ὠφελεῖν δύναται* — 759, 26 *σκοπὸν ἔχων ὁ τεχνικὸς εἰσαγωγικὴν γράφειν τέχνην* — 772, 13 *καὶ ἐνταῦθα σκοπὸν ἔχει εἰσαγωγικὴν τέχνην γράφειν* — 801, 21 *πρὸς εἰσαγομένους γὰρ γράφει* — 803, 17 *ἐπειδὴ σκοπὸς αὐτῷ πρὸς εἰσαγομένους γράφειν* — 809, 27 *ὡς πρὸς εἰσαγομένους διαλεγόμενος* — 815, 8 *μετὰ πάσης ἐπιστήμης προσαγόμενος τοὺς εἰσαγομένους* — 821, 6 *φασί τινες οὐ καλῶς ἐν εἰσαγωγικῇ τέχνῃ γράψαι τὸν Διονύσιον* — 871, 2 *ὡς καὶ αὐτὸς παρέθετο, ὁ Φρύξ, Γαλάτης, ὡς ἐν εἰσαγωγῇ* — 892, 26 *πρὸς εἰσαγομένους διαλεγόμενος ἀναγκαῖον ἡγήσατο* — 903, 3 *πρὸς εἰσαγομένους γράφων ὁ τεχνικός* — 906, 14 *πρὸς εἰσαγόμενους διαλεγόμενος ἀδιαστόλως* —. Quod ne Melampus quidem compluribus locis commemorare supervacaneum putat, sed ad introducendi verbum addere nonnulla solet, quae in Stephani scholiis non leguntur: 802, 8 *ἀλλ᾽ ὡς ἐν ὑπομνήματι ἢ πρὸς εἰσαγομένους γράφοντας* — 819, 19 *δοκεῖ ὡς πρὸς εἰσαγομένους ἢ ὡς ἐν ὑπομνήματι καλῶς εἰρηκέναι* — 819, 24 *πρὸς εἰσαγομένους ἢ ὡς ἐν ὑπομνήματι γράφων* — 828, 25 *ὡς πρὸς εἰσαγομένους ἢ ὡς ἐν ὑπομνήματι γράφων* — 837, 5 *ὡς πρὸς εἰσαγομένους ἤτοι ἐν ὑπομνήματι γράφων* —.

3. Ubi id agit Melampus, ut vocem minus usitatam interpretetur frequentata aut addat, quae sententiam suam illustrent, praeter *ἤτοι* et *τουτέστι* vocabula, utriusque scholiastae communia, usurpare solet *φημὶ δέ* (particulam *δὲ* raro omittens), quae verba apud Stephanum non leguntur:

738, 33: *ἐξ αὐτῶν, φημὶ δὲ τῶν τρόπων* —
756, 28: *φημὶ δὲ ὁ ὀξὺς καὶ ὁ βαρύς* —
758, 13: *φημὶ δὲ τὸν Νικάνορα* —
758, 25: *φημὶ δὲ τῇ ὑποστιγμῇ* —
763, 29: *φημὶ δὲ τῷ Ἀπολλωνίῳ* —
763, 32: *φημὶ δὲ τῆς τελείας* —
774, 20: *φημὶ δὲ τὴν ἐξ ἀρχῆς* —
804, 19: *φημὶ δὲ ἡ $\overline{αι}$ δίφθογγος* —
831, 26: *φημὶ δὲ τῷ Ὁμήρῳ* —
834, 31: *φημὶ δὲ τὸ δ π σ τ* —
841, 12: *φημὶ δὲ τοῦ ῥήματος* —
841, 24: *φημὶ δὲ τὸ ῥῆμα* —
958, 32: *φημὶ δὲ κατὰ τὴν ἔννοιαν* —
774, 5: *φημὶ τῷ $\overline{υ}$ καὶ τῷ $\overline{ω}$* —
798, 17: *καὶ ἐπὶ τούτων δέ, τῶν βραχέων φημί* —
957, 27: *φημὶ τὸν ἀλλά, τὸν αὐτάρ* —.

Adverbio *ἤγουν* contra, quod apud Melampodem nisi bis non invenitur, saepius utitur Stephanus: 742, 21: *ἤγουν ἀνάγνωσίς ἐστι προφορὰ ἀδιάπτωτος* — 747, 11: *ἡ ἐν μέσῳ λαοῦ κατηγορία ἤγουν δημοσίευσις* — 750, 23 *ἐπειδὴ οἱ τεθνηκότες ἔλλειψίν τινα ἔχουσιν ἤγουν τοῦ ζῆν* — 750, 32 *ἢ λιγυρῶς ἤγουν γλυκερῶς* — 754, 19 *τῆς ἐναρμονίου φωνῆς ἤγουν τῆς ἐνάρθρου* — 763, 2 *τὰ δὲ ποσῶς κοινωνοῦντα ἤγουν πλησιάζοντα* — 791, 8 *φωνὴν ἤγουν ἐκφώνησιν ἀποτελοῦν* — 870, 4 *τὸ μὲν σεμνότερον ἤγουν ἐντιμότερον τοῖς θεοῖς* —.

IV.

De Georgio et Porphyrio.

Duo restant grammatici in scholiis Vaticani 14 nominati, quorum tamen nomina tam raro singulis particulis praemissa leguntur, ut parum firmum habeamus fundamentum, quo nixi e scholiorum frustulis etiamnunc adespotis continuas explanationes illorum restituamus. Georgii nomen quater tantum invenitur nec nisi in ultimis duabus paragraphis, ut num in prioribus quoque eius liber adscitus sit nesciamus. Quis autem ille Georgius esset, dubium esse iam supra significavi. Choeroboscum intellegi debere et Hartius et Hoerschelmannus opinati sunt. Sed dubitationem movebat quod quae sub *Γεωργίου* nomine 940, 23—28 de *μεσότητος* adverbiis docentur, repugnant eis quae Heliodorus, Choerobosci pedisequus, 939, 20—22 praecipit. Accedebat testimonium a Wachsmuthio e codice Vallicelliano exscriptum, ubi legimus: *ἐξηγήσαντο δὲ* (scil. *τὴν τοῦ Διονυσίου γραμματικὴν*) *Ἡλιόδωρος καὶ Γεώργιός τις καὶ πλατύτερον ὁ Χοιροβοσκός.* Iam alterum Georgium Dionysii interpretem circumspicienti mihi occurrit Georgius Curtesius Scholarius; cuius librum: *περὶ στοιχείων ἤτοι γραμμάτων, προσῳδιῶν καὶ τῶν ὀκτὼ τοῦ λόγου μερῶν, ἤτοι εἰς γραμματικὴν πρώτη εἰσαγωγή* in compluribus codd. servatum esse Fabricius docet (Bibl. Gr. VI p. 342 ed. Harl.). De hoc libro Wachsmuthius et Vhligius benigne haec mecum communicavere: in cod. Vallicelliano F 83 bombyc. saec. XV leguntur: *γεωργίου κουρτέση τοῦ σχολαρίου περὶ στοιχείων ἤτοι γραμμάτων, περὶ προσῳδιῶν καὶ τῶν ὀκτὼ τοῦ λόγου μερῶν, ἤτοι εἰς γραμματικὴν πρώτη εἰσαγωγή. ἐξεδόθη δὲ φίλῳ τινὶ αἰτήσαντι. — Τῶν στοιχείων ἃ καὶ γράμματα λέγονται, εἴκοσι καὶ τεσσάρων ὄντων τὸν ἀριθμόν, φωνήεντα μέν εἰσι τὰ ἑπτά κτλ.* iisdem verbis incipit hic tractatus in cod. bibliothecae Angelicanae C 5, 3 praemisso titulo *Γεωργίου σχολαρίου Κωνσταντινοπολίτου περὶ τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου προθεωρία. πρὸς τὸν Σεβαστόπουλον.* in eiusdem bibliothecae cod. A 4, 3 itemque in cod. Burb. Neap. II D 4 haec est inscriptio: *τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρίου Γεωργίου κουρτέση τοῦ σχολαρίου περὶ στοιχείων ἤτοι γραμμάτων, περὶ προσῳδιῶν καὶ τῶν ὀκτὼ τοῦ λόγου μερῶν, ἤγουν εἰς γραμματικὴν εἰσαγωγὴ πρώτη.* denique haec e cod. Angel. C 5, 3 exscripsit Vhligius: «Tractatus *περὶ στοιχείων* ultima verba sunt — *ἀντὶ φύσει μακροῦ λαμβανόμενον.* Tum *τμῆμα β΄. Περὶ προσῳδιῶν. Προσῳδίαι δέ εἰσι στίγματα φωνῶν διακριτικά, δι᾽ ὧν ἥ τε τῆς λέξεως ἀπαγγελία ποιά τις γίνεται καὶ λόγος ὅλος ἁρμόττεται κτλ.* usque ad — *ὑποδιαστολὴ δέ ἐστι σημεῖον ἀναποδότου καὶ ἐκτεταμένης ἐπὶ πλέον ἐννοίας, ἠρεμαστικὸν καὶ διαναπαῦον ἡμῖν τὸν νοῦν ἅμα καὶ τὴν φωνήν.* Deinde *Περὶ τῶν ὀκτὼ τοῦ λόγου μερῶν. Λόγος ἐστὶ πεζῶν ἢ ἐμμέτρων λέξεων σύνθεσις διάνοιαν αὐτοτελῆ δηλοῦσα* (A 4, 3 autem: *λόγος ἐστὶ λέξεων πολλῶν ἢ δύο τοὐλάχιστον σύνθεσις δ. αὐ. δ.*). Diligenter exponitur de declinatione et coniugatione minoribusque orationis partibus usque ad *συνδέσμους ἐναντιωματικούς — τοὺς δηλοῦντας δηλονότι τὸ ἐναντίον τῇ δυνάμει τοῦ πράγματος.*» Hanc de orationis partibus expositionem qui cum explanationibus in Vaticano 14 sub *Γεωργίου* nomine servatis (940, 23—28. 961, 27—962, 16. 966, 17—29. 972, 10—16) contulerit, diiudicabit, opinor, num illic Curtesii nomen simul audiendum sit.

Nec minus dubium quis alter sit interpres, cuius nomen paucis locis in Vat. 14 adscriptum est, Porphyrius. Platonicum enim fuisse iure negat Hoerschelmannus l. l. p. 74 et Act. soc. Lips. V p. 298. Hunc Porphyrium Dionysianum. quamvis raro, per totum tamen scholiorum ambitum nominatum invenimus (757, 13; 769, 4; 846, 4; 847, 17; 951, 13). Totius igitur artis interpretationem haud dubie conscripsit, e qua particulae illae in scholiorum collectionem receptae sunt. Atque in prioribus quidem tredecim paragraphis praeter duo frustula quae ei adscribuntur num plura ei

tribuenda sint valde dubium est, cum perpaucis singulis particulis aut longioribus partibus exceptis omnia in Stephani Melampodisque commentariis habeant locum[1]. Aliter autem res se habet inde a paragraphi XIV initio: etenim in hac quoque paragrapho et in sequentibus Stephano ex alterius grammatici libro adiunguntur scholia, neque tamen e Melampodis, cum Melampodei commentarii id exemplar, quo usus est scholiorum conglutinator, inter § XIII et § XXIV permagna lacuna hiaverit. Cuius in locum quia alium substituere ille coactus erat non audacius videtur conicere, illum grammaticum ab eo in usum esse vocatum, cuius nomen in ipsius paragraphi initio bis adscriptum extat. Atque perlustrantes paragraphi XIV ea scholia, quae Stephani commentario qualem restituimus inserta sunt, continuam haec quoque praebere videmus ad plurima certe lemmata interpretationem, cuius singulae particulae arte inter se cohaerent, nec nisi paucos restare locos, qui neutri horum interpretum assignari possint. nam ter de eadem re expositum est 849, 1—15 et 851, 24—27 et Steph. 848, 26—32: 869, 6—10 et 12—25 et Steph. 869, 27—870, 12: 875, 6—11 et 13—20 et Steph. 874, 33—875, 4; quorum scholiorum primum quodque Porphyrio tribuendum esse suspicari licet, cum is in Melampodis locum successisse videatur. Ac prorsus eadem ratio est scholiorum paragraphos XV—XXIII illustrantium, ut hic quoque conicere ausus sim, ubicunque interpretationi Stephanianae una alius interpretis addita est, hanc unam a Porphyrio profectam esse, ubicunque vero duae adiunctae sunt, priorem. At in ultimarum duarum paragraphorum interpretatione, quae est illic scholiorum compositio, ne dubitanter quidem ullum adespoton Porphyrio assignavi, sed illud tantum tribui, ad quod nomen eius adscriptum est in Vatic. 14 et Hamburgensi (951, 13).

Priusquam autem una tabula comprehendam ea quae hac dissertatione proposita sunt, commentariolum inseram ab incerto byzantii aevi auctore ad Dionysii artem compositum. qui quamquam ea caret auctoritate, qua pollent maiorum scholiorum collectiones, tamen ad restituendam ipsam technen non nullius momenti est ideoque dignus videtur qui integer typis imprimatur: a Bekkero enim AG p. 1141 sqq. perpauca tantum eius frustula publici iuris facta sunt. In constituendis autem huius commentarii verbis, quae non sum conatus emendare, sed recensui tantum, hosce adhibui codices:

M = cod. Monacensis 310, saec. IX vel X (cf. Vhligium in Actis philologorum German. Trevericis 1879 p. 163 sqq.); continet fol. 52r—59v quae leguntur p. 35, 27 (—φοις πολυώνυμα λέγονται) — 45, 19 (κατὰ τάξεως).

L = cod. Leidensis Vossianus 76, saec. XI (cf. Vhligium l. l. p. 166 sqq.); continet p. 275—325 totum commentarium.

H = cod. Hamburgensis (C 15, saec. XVII (h apud Bekkerum); p. 298—320 totus legitur commentarius.

P = cod. Parisinus 2594 (C apud Bekkerum), saec. XV; in fol. 105r—118v totus (. legitur excepto initio usque ad p. 25, 10.

P = cod. Parisinus 2558 (V apud Bekk.), saec. XVI; fol. 42r—52v exhibet quae leguntur inde a p. 31, 24 usque ad finem commentarii, praemisso titulo (Νήφωνος μοναχοῦ, τάχα ζωγράφου, περὶ στοιχείων καὶ τῶν η' μερῶν τοῦ λόγου ἑρμηνευθέντα κατὰ δύναμιν) et brevi de singulis litteris expositione.

(Utrumque codicem Parisinum meum in usum contulit Maximilianus Bonnet, cui pro insigni erga me benignitate summas ago gratias).

N = cod. Reg. Havniensis 1965, saec. XV; p. 139—158 commentarium exhibet inde a p. 14 Bekk. (12 Vhlig.) titulo non praefixo.

Plura de hoc commentario ac de ratione inter singulos codices intercedente Vhligius exponet in praefatione editioni technes Dionysianae, quae mox vulgabitur, praemissa.

---

1) Nihil tribuo testimonio codicis Darmstadini 2773, in quo libro post multa ex variis grammaticis philosophis rhetoricis scriptis excerpta inde a fol. 152r hoc titulo praemisso: Πορφυρίου εἰς τὸ τί ἐστιν ἐμπειρία, sequitur commentarius continens in Dionysii § I—III, quem Studemund post EG p. 663 sq. edidit. etenim quae ad primam artis paragraphum hic adnotantur, Stephano tribuenda esse, quae vero ad alteram paragraphum exhibentur scholia, Melampodi adscribi debere supra intelleximus meliorum testium auctoritate nixi.

῾ΕΡΜΗΝΕῙΑΙ ΣῪΝ ΘΕΩ̃Ι ΤΩ̃Ν ᾿ΟΚΤῺ ΜΕΡΩ̃Ν ΤΟΥ̃ ΛΟΓΟΥ

ΠΕΡῚ ΠΡΟΣΩΙΔΙΩ̃Ν

Προσῳδίαι εἰσὶν δέκα· ὀξεῖα ´, βαρεῖα `, περισπωμένη ῀, μακρὰ ¯, βραχεῖα ˘, δασεῖα ῾, ψιλὴ ᾿, ἀπόστροφος ᾿, ὑφὲν ‿, ὑποδιαστολὴ ,. ῾Η ὀξεῖα δίδοται ἐπάνω τῶν βραχέων ε̆ καὶ ο̆, καὶ ἐπάνω τοῦ ᾰ ῐ ῠ, καὶ ἐπὶ μακροῖς η̄ καὶ ω̄· οἷον ἐπὶ βραχέσιν θέλω, θεός, τάχος, ἄρχων, ὄρος, κόρος, ἵππος· καὶ ἐπὶ μακροῖς, οἷον κτήσεως, γνώσεως. ᾿Οξύτονα λέγονται τὰ ἐπὶ τοῦ τέλους ἔχοντα τὸν τόνον, οἷον θεός, σοφός, ὀξύς, καλός· παροξύτονα τὰ πρὸ μιᾶς συλλαβῆς τοῦ τέλους ἔχοντα τὸν τόνον, οἷον φίλος, νέος, λόγος, πρεσβύτης, πολίτης· προπαροξύτονα τὰ πρὸ δύο συλλαβῶν τοῦ τέλους ἔχοντα τὸν τόνον, οἷον Στέφανος, Θεόδωρος, Φιλόθεος, Βασίλειος. ῾Η δὲ βαρεῖα ἐπάνω τῶν ἄρθρων ἀρσενικῶν, θηλυκῶν, οὐδετέρων, πληθυντικῶν, ἑνικῶν, οἷον πτώσεως αἰτιατικῆς τὸν, τοὺς, τὴν, τὰς, τὸ, τά. Δίδοται δὲ ἡ βαρεῖα ἐν τῇ συνεπείᾳ τῶν λέξεων· καθ᾿ ἑαυτὴν μένουσα ἡ λέξις ὀξύνεται, οἷον καλός, κακός, φυλή, στρατιά, σὺν ἑπομένῃ δὲ ἡ αὐτὴ λέξις βαρύνεται, οἷον καλὸς ἄνθρωπος, ἡ φυλὴ τῶν Σαρακηνῶν, ἡ στρατιὰ τῶν ῾Ρωμαίων· καὶ ἐπὶ μονοσυλλάβοις, οἷον μὲν, γὰρ. Περισπωμένη δίδοται ἐπάνω τῶν ἄρθρων ἀρσενικῶν, θηλυκῶν, οὐδετέρων πληθυντικῶν καὶ ἑνικῶν πτώσεως γενικῆς καὶ δοτικῆς, τοῦ τῶν, τῷ τοῖς, τῆς τῶν, τῇ ταῖς· καὶ ἐπὶ μακροῖς, ἦθος, ὦμος, χῶρα (sic), χῶρος, καὶ ἐπὶ διφθόγγοις, αἶνος, οἶνος, οὗς, εὗρος· καὶ ἐπὶ τέλει τῶν ὀνομάτων, ᾿Απελλῆς, Μωϋσῆς, Κοσμᾶς, Λουκᾶς, ἀνομιῶν (sic)· καὶ ἐπὶ μετοχικῶν, ὁ νοῶν, ὁ βοῶν, ὁ οἰκῶν· καὶ ἐπὶ ὁριστικῶν, νοῶ, ποιῶ· καὶ ἐπὶ ἀπαρεμφάτων, ποιεῖν, ἀθλεῖν, λεγεῖν (sic)· καὶ πρὸ μιᾶς συλλαβῆς ἐπὶ μακροῖς, κῆπος, μῆλον, θῶραξ (sic), κώπη (sic). Πρὸ δύο δὲ συλλαβῶν τοῦ τέλους οὐ δίδοται περισπωμένη, οὔτ᾿ ἐπὶ μακρᾷ πρὸ μακρᾶς, ἀλλὰ μακρᾷ πρὸ βραχείας, οἷον Παῦλος Παῦλον Παύλου Παύλῳ. Τὰ δὲ βραχέα ε̆ καὶ ο̆ περισπωμένην οὐ λαμβάνουσιν. Μονοσύλλαβα δὲ περισπῶνται ταῦτα, νῦν, πᾶν. — Μακρὰ ἐπὶ τῶν μακρῶν οἷον ῾Ηρῴδης, ῾Ηρακλείδης· βραχέα ἐπὶ βραχέων ε̆ καὶ ο̆,

---

DISCREPANTIA SCRIPTVRAE IN LH 1 ante ῾ΕΡΜΗΝ. add. *ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ̃ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ* et in mg. *Ex Ms. Lolliniano* ⟨sic⟩ *Vat. Biblioth. Collatum cum cod. F. Ursini, qui est in Vat. 1356. H* | **5** οἷον] καὶ *H* ‖ **8** post οἷον transp. ex v. **9** Στέφανος Θεόδωρος *H* | post πολίτης add. καὶ ἕτερα πλείονα *H* ‖ **10** post Βασίλειος add. καὶ ἕτερα τούτοις ὅμοια *H* | post ἄρθρων add. τίθεται *H* ‖ πληθυντικῶν ἑνικῶν] ὀνομάτων ἐπὶ ἑνικῶν, δυϊκῶν καὶ πληθυντικῶν *H* ‖ **11** post τὰ add. καὶ εὐθείας τῶν δυϊκῶν, οἷον τώ *H* ‖ **12** σὺν ἑπομένῃ] συνεπομένη *LH* ‖ **13** οἷον] ὁ δὲ *H* ‖ **14** ante καὶ add. ὁμοίως *H* | post γὰρ add. μή *H* | δίδοται] δὲ τίθεται *H* ‖ **15** ἀρσενικῶν — ταῖς (**16**)] τῶν πληθυντικῶν, ἐπὶ γενικῆς τῶν ἑνικῶν καὶ ἐπὶ κλητικῆς, ὁμοίως καὶ ἐπὶ γενικῆς καὶ δοτικῆς τῶν ἑνικῶν, ἐπὶ δοτικῆς τῶν πληθυντικῶν ἀρσενικῶν τε καὶ θηλυκῶν καὶ οὐδετέρων ὀνομάτων *H* ‖ **16** μακροῖς] τοῖς μακροῖς οἷον *H* | post ἦθος add. ὁ τρόπος *H* | post ὦμος add. ἡ ῥάχις *H* ‖ **17** ante καὶ add. ὁμοίως *H* | τέλει] τέλους *H* | ὀνομάτων] ῥημάτων *L* | ᾿Απελλῆς om. *H*, ἀπειλῆς *L* ‖ **18** ἀνομιῶν om. *H* | μετοχικῶν] μετοχῶν οἷον *H* | νοῶ — ἀπαρεμφάτων om. *H* ‖ **19** λεγεῖν] φαγεῖν πιεῖν *H* | μακροῖς] τοῖς μακροῖς οἷον *H* ‖ **20** κώπη om. *H* | συλλαβῶν — βραχείας] τοῦ τέλους συλλαβῶν περισπωμένη οὐ τίθεται, ἀλλ᾿ ὀξεῖα, οὔτε μακρὰ πρὸ μακρᾶς περισπᾶται, ἀλλ᾿ ὀξύνεται· περισπᾶται δὲ μακρὰ πρὸ βραχείας *H* ‖ **21** Παύλου Παύλῳ om. *H* ‖ **23** μακρὰ — ἤκουσα (**25, 5**)] μακρὰ δὲ πρὸ μακρᾶς οὐ περισπᾶται, οἷον ῾Ηρώδης, ῾Ηρακλείδης. Σημείωσαι δὲ ὅτι τὰ ἄρθρα τῶν ἀρσενικῶν τε καὶ θηλυκῶν ὀνομάτων δασύνονται, οἷον ὁ ἡ, οἱ αἱ *H*

λογός, δολ ός, φιλοσόφος. — Δασεῖα ἐπάνω τῶν ἄρθρων ὁ οἱ, ἡ αἱ· καὶ ἐπὶ ὀνομάτων ἀπὸ φωνηέντων ἀρχομένων, οἷον ἵππος, ὑδρεία. Ψιλὴ ἄλλος, ὄχθα, οὐκ εἶπον, οὐχ οὕτως, οὐκ ἔστιν, ἢ ἐναντίον ἢ καλόν· καὶ ἐπὶ προθέσεως, οἷον ἐν, ἐξ, εἰς, ἐν πόλει, ἐξ ὁμολογίας, εἰς οἶκον· καὶ δασυνόμενα δὲ ἀριθμὸν ποιεῖ, ἕν, ἕξ, εἷς. — Ἡ ἀπόστροφος ἀντὶ τοῦ α ἢ ἀντὶ τοῦ ε ἢ ἀντὶ τοῦ ι, οἷον ἄρ' οὕτως, ἀλλ' ἐμός, ἀλλ' ἴδον, οὔτ' ἴδον οὔτ' ἤκουσα (hymn. in Merc. 263?). Ἡ ὑφὲν τίθεται, ὅτε δύο λέξεις εἰς μίαν συνέρχονται, οἷον Θεόδοτος, ἀρχιποιμήν, ἀρχιστρατηγός, φίλαρχος, φιλάνθρωπος. Ἡ ὑποδιαστολὴ τίθεται ἐναντία τῇ ὑφέν· τῆς γὰρ ὑφὲν συναπτούσης τὰ δοκοῦντα συναιρεῖσθαι ἡ ὑποδιαστολὴ χωρίζει, ἔστι,νοῦς· ἔστιν,οὖς· Κωνσταντίνου,πόλις· τίθεται καὶ ἀντὶ ὑποστιγμῆς ὑποκάτω τοῦ ἐσχάτου γράμματος μήπω πεπληρωμένου τοῦ νοήματος.

ΣΧΟΛΙΑ ΣΥΝ ΘΕΩΙ ΕΙΣ ΤΑ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

§ 1.

ΠΕΡΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

Γραμματική ἐστιν ἐμπειρία τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγραφεῦσιν. Παρὰ τί λέγεται γραμματική, καὶ τί ἐστιν ἐμπειρία, καὶ τίνες οἱ ποιηταί, καὶ τίνες οἱ συγγραφεῖς, καὶ τί τὰ ποιήματα, καὶ τί τὰ συγγράμματα; Θεοῦ συνεργοῦντος ἀπολογούμεθα περὶ τούτων. Γραμματικὴ λέγεται διὰ τὸ τήκειν καὶ καθαίρειν τὰ γράμματα· ὥσπερ γὰρ ὁ χρυσὸς τηκόμενος ὑπὸ τοῦ πυρός, τουτέστι χωνευόμενος, καθαρώτερος ἀναφαίνεται, οὕτω καὶ τὰ γράμματα τηκόμενα καὶ καθαιρόμενα καὶ λαμπρυνόμενα ὑπὸ τῆς γνώσεως τῆς γραμματικῆς λαμπρότερα καὶ φαεινότερα ἀναφαίνονται. Ἐμπειρία δὲ λέγεται ποτὲ μὲν ἡ ἄλογος γνῶσις, ποτὲ δὲ καὶ ἡ διὰ λόγου γνῶσις. Ἡ μὲν ἄλογος γνῶσις γινώσκεται οὕτως, ὡς ὅταν τις ῥόδον θεασάμενος πέρυσι ἢ προπέρυσι ἢ καὶ πρὸ πολλῶν χρόνων, ἐκ μόνης τῆς ὁράσεως καὶ ὀσφρήσεως ἄνευ λόγου διδασκαλίας γινώσκει τὴν εὐωδίαν καὶ ἐρυθραίνουσαν χροιὰν αὐτοῦ, καὶ ἐὰν ἐρωτηθῇ, πόθεν ἐν αὐτῷ ἡ τοιαύτη εὐωδία καὶ ἡ βαφὴ ὑπάρχει, οὐ δύναται διὰ λόγου διδασκαλίας ἀποκριθῆναι· οὐ γὰρ ἔγνω τὸ τοιοῦτον εἶναι ὑπὸ διδασκαλίας, ἀλλ' ἐκ μόνης τῆς ὀσφρήσεως καὶ τῆς ὁράσεως. Αὕτη λέγεται ἄλογος γνῶσις. Λογικὴ δὲ γνῶσίς ἐστιν, ἣν διὰ λόγου διδασκόμεθα, οἷον γραμματικὴν μὲν καὶ τὰς παραπλησίους τέχνας καὶ ἐπιστήμας διδασκόμεθα· αὕτη δὲ λέγεται λογικὴ γνῶσις, ἡ διὰ λόγου διδασκαλία. Δύο τοίνυν γνώσεων λεχθεισῶν ἐπὶ τῆς ἐμπειρίας, ἀλόγου καὶ λογικῆς, τὴν λογικὴν νόησον λέγειν τὸν Διονύσιον ἐπὶ τῆς γραμματικῆς.

Ποιηταὶ δέ εἰσιν Ὅμηρος, Ἀριστοφάνης, Θεόκριτος, Ἀλκαῖος, Πίνδαρος, Ἡσίοδος, Ἰσοκράτης, Εὐριπίδης, Θουκυδίδης, Φωκυλίδης καὶ οἱ λοιποὶ δὲ πάντες ποιηταί· συγγραφεῖς δὲ οἱ

DISCR. SCR. IN LH 7 ἀρχιστρ. — φιλάνθρ.] καὶ ἕτερα πλείονα H | ἡ] ἐνεῖ ⟨l. ἑνοῖ⟩, ἡ δὲ H ‖ 8 χωρίζει] τὰ δοκοῦντα ἑνοῦσθαι διαιρεῖ, οἷον H | 9 Κωνσταντίνου,πολις om. H | τίθεται καὶ] ὁμοίως τίθεται H | 10 μήπω] μήπω L

DISCR. SCR. IN LHR 11 ΣΧΟΛΙΑ — ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ (13) om. HR | 13 in marg. manu recent. [illegible] Λογοθέτου R | 14 τί ἐστιν γραμματική; γραμματική ἐστιν R | post συγγραφεῦσιν add. ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λεγομένων [illegible] R, HR | παρὰ τί λέγ. | τί ἐστι H | 16 Θεοῦ — τούτων om. H | 18 ἀναφαίνεται] ἀναφαίνεται R | καὶ καθαιρ.] καὶ χωνευόμενα ἤγουν καθαιρ. R | 19 καὶ λαμπρυνόμενα om. HR | γνώσεως] [illegible] H | φαεινότερα] φανερότερα H καθαρώτερα R | 20 διὰ λόγου] ἀλόγου L | 21 ἢ προπέρυσι om. R | 22 ὁράσεως] ὀσφρ. L | τήν τε εὐ. κ. τὴν ἐρυθραίνουσαν R | 24 ἔγνω] ἔγνωσεν L ἔγνων R | ante τοιοῦτον add. ῥόδον HR | ὑπὸ] διὰ λόγου H διὰ τῆς R | 25 τῆς ὁράσεως καὶ ὀσφρήσεως HR | 26 post ἐπιστήμας add. ἃς διὰ λόγου R | 27 διδασκόμεθα H | αὕτη — γνῶσις] καὶ αὕτη ἐστὶ H | λεχθεισῶν] λεχθεισῶν HR | 30 [illegible] L [illegible] HR

τὰ τούτων ποιήματα συγγραψάμενοι. Λέγομεν δὲ τρανοτέρως περὶ ποιητοῦ καὶ συγγραφέων, οἷον ποιητὴς μὲν ὁ κύριος καὶ θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, συγγραφεῖς δὲ Ματθαῖος, Μάρκος, Λουκᾶς, Ἰωάννης. Ποιήματα δὲ τοῦ Ὁμήρου ἡ Ἰλιὰς καὶ ἡ Ὀδύσσεια· συγγράμματα δὲ τὰ αὐτὰ νοείσθω· ἐπὶ δὲ τοῦ κυρίου ἡμῶν ποιήματα μὲν τὰ ἀόρατα καὶ τὰ ὁρατὰ κτίσματα, καὶ ⟨συγγράμματα⟩ ἡ παλαιὰ καὶ νέα διαθήκη ἡ συγγραφεῖσα ὑπὸ Μωϋσέως καὶ τῶν λοιπῶν προφητῶν καὶ τῶν εὐαγγελιστῶν.

Τί δέ ἐστι «ὡς ἐπὶ πολὺ λεγομένων»; Τουτέστιν ἐπὶ πολὺ μελετωμένων· τὸ γὰρ δι' ὀλίγου μελετώμενον δυσνόητόν ἐστιν ἢ παντελῶς ἀνόητον καὶ ἀκράτητον καὶ ἀμνημόνευτον· τὸ δὲ ἐπὶ πολὺ μελετώμενον ἐπὶ πολὺ διαμένει ἐν τῇ ἡμετέρᾳ μνήμῃ. «Μέρη δὲ αὐτῆς ἐστιν ἕξ· πρῶτον ἀνάγνωσις ἐντριβὴς κατὰ προσῳδίαν». Τί ἐστιν ἀνάγνωσις, καὶ τί ἐστιν ἐντριβής, καὶ τί ἐστι κατὰ προσῳδίαν; «Ἀνάγνωσις» μὲν ἐν προχείρῳ ἐστὶν ἀναγνωρισμός, οἷον ἐγνώρισά τινα καὶ λησμονήσας πάλιν ἀνεγνώρισα αὐτόν· ἀνάγνωσις δὲ κυρίως ἐστὶν ἡ τὰ ἄνω ἤγουν τὰ περὶ θεοῦ γινώσκουσα γνῶσις. «Ἐντριβὴς» δὲ λέγεται ἡ γνῶσις ἡ τὴν τρίβον τῆς σοφίας καλῶς ἐπισταμένη. «Κατὰ προσῳδίαν» δέ ἐστιν ἡ γνῶσις τῶν δέκα προσῳδιῶν. Διαιροῦνται δὲ αἱ προσῳδίαι εἰς τέσσαρα, εἰς τόνους ´ ` ῀, εἰς χρόνους ¯ ˘, εἰς πνεύματα ῾ ᾿, εἰς πάθη ’ ‿ ,· καὶ πρέπει δὴ τὸν ἀναγινώσκοντα κατὰ τόνους καὶ χρόνους καὶ πνεύματα καὶ πάθη ἀναγινώσκειν. «Δεύτερον ἐξήγησις κατὰ τοὺς ἐνυπάρχοντας ποιητικοὺς τρόπους». Χρὴ γινώσκειν τί ἐστιν ἐξήγησις, καὶ τί διήγημα, καὶ τί διήγησις, καὶ τί διαφέρει διήγημα διηγήσεως καὶ ἐξήγησις διηγήματος· καὶ τὸ μὲν διήγημα μερικῶς διηγεῖται, ἡ δὲ διήγησις καθόλου, ἡ δὲ ἐξήγησις ἀκριβεστέρα ἐστὶ τοῦ διηγήματος. Τί δέ ἐστι «κατὰ τοὺς ἐνυπάρχοντας τρόπους»; Τρόπος ἐστὶ παρατροπὴ ἀληθείας, ὡς ὅταν εἴπωμεν φωνὴν ἔδωκαν αἱ νεφέλαι· φωνὴ γὰρ ἀληθῶς ἡ ἐκ νοῦ προερχομένη λέγεται, ἐπεὶ καὶ φῶς νοῦ ἐτυμολογεῖται φωνή. Ποιητικοὶ τρόποι εἰσὶν κζ'· ζήτει αὐτοὺς ἐν τῷ περὶ τρόπων Γεωργίου Χοιροβοσκοῦ. Δεῖ γὰρ τὸν γραμματικὸν καὶ κυριολογίας καὶ τροπολογίας γινώσκειν· κυριολογία δέ ἐστιν ἡ κυρίως τουτέστιν ἀληθινὰ λέγουσα, τροπολογία δέ ἐστι παρατροπὴ ἀληθείας. «Τρίτον γλωσσῶν τε καὶ ἱστοριῶν πρόχειρος ἀπόδοσις». Τί ἐστι γλῶσσα καὶ ἱστορία καὶ πρόχειρος ἀπόδοσις; Γλῶσσά ἐστιν ἰδίωμα διαλέκτου· διάλεκτοι δέ εἰσιν ἑλληνικαὶ ε'· Ἰάς, Ἀτθίς, Δωρίς, Αἰολίς, κοινή. Ἰὰς μὲν ἐκλήθη ἡ τῶν Ἰώνων, ἀπὸ Ἴωνος τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Κρεούσης τῆς Ἐρεχθέως θυγατρός, ἣν ἔγραψεν ὁ Ὅμηρος· Ἀτθὶς δὲ ἡ τῶν Ἀττικῶν, ἀπὸ Ἀτθίδος τῆς Κραναοῦ θυγατρός, ἣν ἔγραψεν Ἀριστοφάνης· Δωρὶς δὲ ἡ τῶν Δωριέων, ἀπὸ Δώρου τοῦ Ἕλληνος παιδός, ἣν ἔγραψεν Θεόκριτος· Αἰολὶς δὲ ἀπὸ Αἰόλου τοῦ Ἕλληνος παιδός, ἣν ἔγραψεν Ἀλκαῖος· κοινὴ δὲ ᾗ πάντες χρώμεθα, ἣν ἔγραψεν Πίνδαρος. Καὶ δεῖ τὸν γραμματικὸν ἐπίστασθαι αὐτάς, ἵνα ὅταν ἀκούσῃ τὸ βλέπω ῥῆμα ἐν διαλέκτῳ ξένῃ λεγόμενον δέρκω καὶ θρῶ καὶ ὄπτω καὶ λέπω γινώσκῃ τὸ αὐτὸ εἶναι. Ἱστορία δέ ἐστιν ἡ παλαιῶν πραγμάτων ἔχουσα ἀφήγησιν· πρόχειρος δὲ ἀπόδοσίς ἐστιν ἕτοιμος ἀπόκρισις.

DISCR. SCR. IN LHR **1** *ποιήματα*] *συγγράμματα R* | *λέγωμεν R* | *τρανότερον RH* | *περὶ ποιητοῦ καὶ συγγραφέων L: π. ποιητοῦ καὶ συγγραφέως R, περὶ ποιητῶν τε καὶ συγγραφέων H* ‖ **2** *κύριος*] *Ἰησοῦς L* | *καὶ θεὸς* om. *H* | *ἡμῶν* om. *R* ‖ **4** post *ἡμῶν* add. *ῑ͠υ χ͠υ R* | *τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα H* | *συγγράμματα* e coniect. add. ‖ **5** *λοιπῶν* om. *H* ‖ **6** ante *πολὺ* add. *τὸ HR* | *τουτέστιν — μελετωμένων*] *τὸ κατὰ πολὺ μελετώμενον καὶ νοούμενον H* ‖ **8** ante prius *πολὺ* add. *τὸ H* | *ἐστιν*] *εἰσιν H* ‖ **11** *λισμονίσας L ἐπιλαθόμενος H* | *ἀνεγν.*] *ἐγνώρισα R* | *περὶ*] *παρὰ H* **13** *αἱ προσῳδίαι*] *αὗται H* ‖ **15** *πρέπει δὴ*] *δεῖ HR* | **17** *καὶ τί διήγημα* om. *H* | *καὶ ἐξήγημα διηγήσεως L καὶ ἐξήγημα ἐξηγήσεως H* ‖ **18** *καὶ τὸ*] *ὅτι L ὅτι τὸ R* ‖ **19** *Τί*] *τίς R* ‖ **21** *κζ*] *καὶ R* ‖ **22** *Γεωργίου* om. *H* | post *Χοιροβοσκοῦ* add. *περὶ κυριολογίας R* ‖ **23** *κυριολογία — λέγουσα* om. *H* | post *ἀληθείας* add. *ὡς ἔφαμεν H* ‖ **24** *τί ἐστι γλωσσῶν τε καὶ ἱστοριῶν πρόχ. ἀπ. R* ‖ **26** *Ἰὰς μὲν — Πίνδαρος* (**30**) om. *R* ‖ **27** *ἣν*] *ἣ H*; item **28**, **29**, **30** **27** *κρανέου LH* ‖ **29** *Ἀλκμεῦος L Ἀλκμαίων H* ‖ **30** *χρώμ. ἣν*] *χρώμ. ταύτῃ H* ‖ **31** *δέρκω*] *κέρδω L* | *ὄπτω*] *ὀπῶ R* | *καὶ λέπω γινώσκῃ* om. *H* ‖ **32** *παλαιῶν*] *πολλῶν H*

Τέταρτον ἐτυμολογίας εὕρεσις. Ἐτυμολογία δέ ἐστιν ἕτοιμος ἑρμηνεία λέξεως, οἷον ὡς ὅταν ἐρωτηθῶμεν, τί ἑρμηνεύεται πατήρ; ἐπὶ μὲν τοῦ θεοῦ ἑτοίμως ἀποκριθῶμεν, ὁ τὰ πάντα τηρῶν· ἐπὶ δὲ ἀνθρώπου ὁ τοὺς ἰδίους παῖδας τηρῶν· ὥστε δεῖ τὸν γραμματικὸν καὶ τὰς ἐτυμολογίας τῶν ὄντων γινώσκειν καὶ ἑτοίμως ἀποκρίνεσθαι. Πέμπτον ἀναλογίας ἐκλογισμός. Ἀναλογίας δὲ ἐκλογισμός ἐστιν ἀνάμνησις καὶ ἀπόδοσις κανόνος, οἷον ἐὰν ἐρωτηθῇς τοῦ φωτός ὀνόματος τὴν δοτικήν, ποῖον στοιχεῖον ἔχει ἐπὶ τέλους, εἰπὲ ὅτι ῑ· καὶ ἐὰν ἐρωτηθῇς τὴν αἰτίαν, διὰ τί ἔχει ἐπὶ τέλους τὸ ῑ, εἰπὲ ὅτι πᾶσα γενικὴ εἰς ος λήγουσα τροπῇ τῆς ο̅ς̅ εἰς ῑ τὴν δοτικὴν ποιεῖ ὁμότονον καὶ ὁμόχρονον. Ὁμοίως καὶ τὸ ταχεῖα ἐὰν διὰ τῆς ει̅ διφθόγγου γράφῃς, καὶ ἐρωτώμενος ἀποκριθῇς, ὅτι ἀπὸ τῶν εἰς υς ἀρσενικῶν θηλυκὰ παραγόμενα διὰ τῆς ει διφθόγγου γράφεται· καὶ αὕτη ἡ ἀναλογία ἀνάμνησίς καὶ ἀπόδοσίς ἐστι κανόνος. Δεῖ δὲ τὸν γραμματικὸν ταῦτα πάντα καλῶς ἐπίστασθαι. Ἕκτον κρίσις ποιημάτων, ὃ δὴ κάλλιστόν ἐστι πάντων τῶν ἐν τῇ τέχνῃ. Κρίσις ποιημάτων μὲν ἡ ἀκριβὴς γνῶσις τῶν ποιημάτων λέγεται· ταύτῃ τῇ ἠκριβωμένῃ γνώσει χρώμενος ὁ γραμματικὸς δεῖ γινώσκειν τὰ βιβλία τῆς ἐκκλησίας πάντα, τουτέστιν παλαιὰν καὶ καινὴν διαθήκην, ἵνα ὅταν ἀκούσῃ φωνὴν ξένην καὶ σύγγραμμα ἢ ποίημα ψευδές, μὴ δέξηται αὐτὸ ὡς ἀληθινόν, ἐπειδὴ ἔστιν εὐαγγέλιον κατὰ Θωμᾶν λεγόμενον. Δεῖ δὲ γινώσκειν τὸν γραμματικὸν τὰ ὀνόματα καὶ τὰς φωνὰς τῶν εὐαγγελιστῶν, ἵνα μὴ ἀλλότριον καὶ ψευδὲς εὐαγγέλιον δέξηται· ἀλλὰ καὶ ὁμώνυμα καὶ ψευδῆ συγγράμματα εἰσίν, οἷον ἡ λεγομένη Ἀποκάλυψις τοῦ ἁγίου Παύλου· οὐ γάρ ἐστιν τοῦ ἁγίου Παύλου, ἀλλ' ἑτέρου Παύλου αἱρετικοῦ τοῦ Σαμωσατέως, ὅθεν οἱ Παυλικιανοὶ κατάγονται· καὶ ἑτέρα Ἀποκάλυψις ἡ λεγομένη τοῦ Θεολόγου· οὐκ ἔστι δὲ τοῦ Θεολόγου· οὐ λέγομεν δὲ τὴν ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ, μὴ γένοιτο· αὕτη γὰρ ἀληθεστάτη ἐστίν, ἀλλὰ τὴν ψευδώνυμον καὶ ἀλλοτρίαν. Δεῖ δὲ τὸν γραμματικὸν καὶ τὰ ἑλληνικὰ βιβλία γινώσκειν· εἰσὶν γὰρ καὶ ἐν αὐτοῖς ὁμώνυμα βιβλία ψευδῆ, οἷον ἡ Ἀσπὶς Ἡσιόδου καὶ τὰ Θηριακὰ Νικάνδρου· οὐ γάρ ἐστιν ἡ Ἀσπὶς Ἡσιόδου οὐδὲ τὰ Θηριακὰ Νικάνδρου· ἑτέρων γάρ εἰσιν ποιητῶν, ἐχρήσαντο δὲ οἱ συγγραφεῖς τῇ ὁμωνυμίᾳ Ἡσιόδου καὶ Νικάνδρου, ἵνα ἄξια κριθῶσιν ἀναγνώσεως. Δεῖ δὲ τὸν γραμματικὸν ταῦτα πάντα καλῶς ἐπίστασθαι, καὶ οὕτως λέγεσθαι καὶ εἶναι γραμματικόν.

§ 2.

ΠΕΡῚ ἈΝΑΓΝΏΣΕΩΣ

Ἀνάγνωσίς ἐστι ποιημάτων ἢ συγγραμμάτων ἀδιάπτωτος προφορά. Προεδιδάξαμεν χάριτι θεοῦ, τί ἐστιν ἀνάγνωσις καὶ ποιητὴς καὶ συγγραφεύς, καὶ τί ποίημα, καὶ τί σύγγραμμα· λειπόμεθα δὲ δεῖξαι ἐνταῦθα, τί ἐστιν ἀδιάπτωτος προφορά. Ἀδιάπτωτον μὲν οὖν νόησον τὸν ἀμετάπτωτον σκοπὸν

1 ΠΕΡΙ ΕΡ. ΙΝ LHR 2 ἑρμηνεύεται] δηλοῖ τὸ R | ἐπὶ μὲν] ἐπεὶ μὲν LH | ἐπὶ μὲν — ἀποκρ. καὶ ἀποκρίνεσθαι, ἐπεὶ μὲν θεοῦ R | 3 ἐπεὶ δ' ἀνθρ. L ἐπ' ἀνθρ. δὲ H | 4 γινώσκ.] ἐπιγινώσκειν R καὶ ἐρωτώμενος ἑτοιμ. HR | Ἀναλογία καὶ ἐκλ. R | 6 καὶ ἐὰν — τὸ ῑ del. lineola perducta | αἰτίαν] αἰτιατικὴν L | 8 τὸ ταχεῖα] τὰ στοιχεῖα HR, in H autem ab ead. m. correct. | ἐρωτώμενος διὰ τί ἀποκρ. H | 9 ὅτι τὰ ἀπὸ τ. R | παραγόμενα om. R | 10 ἀνταπόδοσις R | 13 τουτέστι τὴν παλ. H | καινὴν] νέαν H τὴν νέαν R | 15 Δεῖ γιν. ὁ γραμματικός L 17 ὁμώνυμα καὶ] ὁμωνύμως H οὐ γάρ ἐστιν ἀποκάλυψις τοῦ R | 18 Παύλου post ἑτέρου om. H | παυλιανοὶ R 19 τοῦ Θεολόγου· οὐκ — Πάτμῳ] τοῦ θεολήπτου. οὐ λέγομεν τοῦ θεολόγου τὴν ἐν Πάτμῳ R | οὐκ — Θεολόγου om. H | 20 ἀλλότριον LH | 22 βιβλία ψ.] καὶ ψ. βιβλία R | οὐ γάρ ἐστιν — Νικάνδρου om. HR | 23 ἑτ. γάρ] ἀλλ' ἑτέρων R ‖ 25 λέγεσθαι καὶ εἶναι] λέγεται εἶναι R

27 ΠΕΡΙ ΑΝ. om. R | 28 προεδιδάξαμεν — σύγγραμμα om. H | προεδείξαμεν R | 29 σύγγραμμα] σύγγραμμα L | δὲ] οὖν R | δεῖξαι ἐνταῦθα om. H | 30 τί ἐστιν ἀδιάπτ. προφ. rubro scripta exhibet R | Ἀδιάπτ. προφορὰν μὲν νόησον R

τοῦ ἀναγινώσκοντος, τουτέστιν μὴ ἔξω τῆς προκειμένης ἀναγνώσεως μεταπίπτειν· προφορὰν δὲ τὴν διὰ φωνῆς ἐκφορὰν τοῦ λόγου νόησον· ἔστι γὰρ λόγος προφορικὸς ὁ διὰ φωνῆς ἐκφερόμενος, καὶ ἔστιν λόγος ἐνδιάθετος ὁ ἐν τῇ καρδίᾳ μελετώμενος. Πρῶτος γάρ ἐστιν ὁ ἐνδιάθετος τοῦ προφορικοῦ· πρῶτον γὰρ μελετῶμεν ὃ θέλομεν εἰπεῖν ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν ἐνδιαθέτως, καὶ οὕτως τότε προφορικῶς ἐκφέρομεν. «Ἀναγνωστέον δὲ καθ' ὑπόκρισιν, κατὰ προσῳδίαν, κατὰ διαστολήν». Ὑπόκρισίς ἐστιν φωνῆς καὶ σχήματος πιθανὴ διάθεσις, πρέπουσα τῷ ὑποκειμένῳ προσώπῳ καὶ πράγματι. «κατὰ προσῳδίαν» δέ, ἵνα ἐν μὲν τοῖς τόνοις τείνωμεν την φωνὴν ἐν αἷς κεῖνται συλλαβαῖς κατὰ τὴν ἑκάστου διαφοράν. Διαφέρουσι γὰρ ἀλλήλων οἱ τόνοι οὕτως· ἡ μὲν ὀξεῖα λεπτοτάτην ἔχουσα φωνὴν ἐπὶ τὰ ἄνω τείνει· ἡ δὲ βαρεῖα τραχυτάτην ἔχουσα φωνὴν ἐπὶ τὰ κάτω τείνει· ἡ δὲ περισπωμένη πλατεῖαν ἔχουσα φωνὴν περικεκλασμένως ἐκφωνεῖται, τουτέστιν ὧδε κἀκεῖσε περιτείνεται· διὰ τοῦτο καὶ περισπωμένη λέγεται διὰ τὸ περισπᾶσθαι, τουτέστιν περιτείνεσθαι ὧδε κἀκεῖσε. Εἴρηνται δὲ τόνοι ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἐν τῇ κιθάρᾳ τεινομένων νευρῶν· οἱ γὰρ τόνοι ἀπηχήματα μουσικῆς εἰσιν. Ἐν δὲ τοῖς πνεύμασι πάλιν, ἵνα δασύνωμεν ἢ ψιλώσωμεν τὴν φωνήν· ἐν δὲ τοῖς πάθεσιν, εἰ μέν ἐστιν ἀπόστροφος, ἵνα κουφίσωμεν τουτέστιν ὑπερβῶμεν φωνῆεν· εἰ δέ ἐστιν ὑφέν, ἵνα συνάψωμεν λέξιν μετὰ λέξεως· εἰ δέ ἐστιν ὑποδιαστολή, ἵνα διαχωρίσωμεν λέξιν ἀπὸ λέξεως. Περὶ γὰρ τῶν χρόνων, τουτέστιν τῆς μακρᾶς καὶ τῆς βραχείας, οὐκ ἔστιν νῦν πολλὴ χρεία.

«Ἐκ μὲν γὰρ τῆς ὑποκρίσεως τὴν ἀρετήν». Ἡ γὰρ ὑπόκρισις λεγομένη πάνυ ἀρέσκει τοῖς ἀκροαταῖς· ἀλλὰ καὶ ἡ προσῳδία ἐκφαίνει τὴν τέχνην καὶ τὸν ἀναγνώστην λαμπρύνει· καὶ ἡ διαστολὴ τὸν περιεχόμενον νοῦν κάλλιστα ἐκφαίνει. «Ἵνα τὴν μὲν τραγῳδίαν ἡρωϊκῶς ἀναγνῶμεν». Τραγῳδία μὲν οὖν κατὰ Ὅμηρον ἔπαρμά ἐστι φωνῆς· τὴν γὰρ τῆς Ἰλίου πόλεως ἅλωσιν καὶ συμφορὰν ἐν ὑψηλῇ φωνῇ ἐτραγῴδησεν τοιάδε λέγων· ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει, Τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι βαθυζώνους τε γυναῖκας (I 593 sq.). Δεῖ δὲ ἡμᾶς ὅταν ἀναγινώσκωμεν τραγῳδικὰ διηγήματα ἐν ὑψηλῇ φωνῇ καθὼς οἱ ἥρωες ἀναγινώσκειν. Φασὶν μὲν τοὺς ἥρωας οἱ Ἕλληνες ἡμιθέους εἶναι· ἡμεῖς δὲ ἀνθρώπους μέν, δυνατοὺς δέ. «Τὴν δὲ κωμῳδίαν βιωτικῶς». Κωμῳδίαν δὲ οἱ ἀρχαῖοι ψόγον καὶ περίσυρμα ἔλεγον εἶναι· ἐγὼ δὲ λέγω, ὅτι καὶ ἐπὶ ψόγου καὶ ἐπὶ ἐπαίνου λαμβάνεται. «Βιωτικῶς» γὰρ εἶπεν ὁ ποιητής, τουτέστιν κατὰ τὸν ἑκάστου βίον· ἔστι γὰρ βίος δίκαιος καὶ βίος ἄδικος, οἷον ὁ βίος τοῦ ἁγίου Πέτρου καλός, ὁ δὲ τοῦ Ἰουλιανοῦ κακός. Ὅταν οὖν ἑκάστου μνημονεῦσαι θέλωμεν, ἐπὶ μὲν τοῦ ἀποστόλου πραεῖαν καὶ ἱλαρὰν φωνὴν ἀφίεμεν πρέπουσαν τῷ βίῳ αὐτοῦ, οἷον ὁ μακαριώτατος ἀπόστολος τῶν προσκαίρων ἀγαθῶν καταφρονήσας ἠκολούθησε τῷ Χριστῷ· ἐπὶ δὲ τοῦ Ἰουλιανοῦ τραχεῖαν καὶ κατάπικρον φωνὴν ἀφίεμεν πρέπουσαν τῷ βίῳ αὐτοῦ, οἷον ὁ ἀθλιώτατος Ἰουλιανὸς διὰ πρόσκαιρον ἀπόλαυσιν ἀπέστη ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ.

DISCR. SCR. IN LHR 1 ἔξω] ἔξωθεν R ‖ 2 τὴν διὰ — λόγος ἐνδιάθετος] λέγει τὸν διὰ φωνῆς ἐκφερόμενον. καὶ ἔστιν οὗτος λόγος προφορικός. ὁ δὲ ἐνδιάθετος λόγος R | ἔστι] ἐπὶ L ‖ 3 γὰρ] lege δέ ‖ 4 οὕτως om. R ‖ 5 Αναγν. — διαστολήν] περὶ ἀποκρίσεως καὶ πιθανήσεως rubro R | καὶ κατὰ διαστ. H | 6 Ἀπόκρισις R ‖ 7 κεῖται H | συλλαβαὶ R ‖ 8 τὴν] τοῦ R | λεπτ. ἔχουσα — τείνει] λ. ἔχει — τείνουσα R ‖ 9 τραχυτέραν HR | ἐπὶ — τείνει] κατὰ τὸ ὄνομα καὶ τὸν φθόγγον ἀποτελεῖ R ‖ 10 πλατυτέραν H | πλατ. ἔχ. φωνὴν om. R | περιτείνεσθαι R 12 τόνοι om. H ‖ 15 εἰ δέ ἐστιν ὑποδ. — λέξεως om. LH ‖ 16 γὰρ] δὲ HR δὲ γὰρ L ‖ 18 post ἀρετὴν add. ἐκ δὲ τῆς προσῳδίας τὴν τέχνην, ἐκ δὲ τῆς ὑποδιαστολῆς τὸν περιεχόμενον νοῦν ὁρῶμεν H ‖ 19 ἐμφαίνει R ‖ 20 ὑποδιαστολὴ H ‖ 22 τοιάδε om. R ‖ 23 ἀμαλθύνει LH ἀμαλλθύνει R ‖ 24 τραγωδιακά R | ἀναγινώσκουσι R ‖ 25 δυνατοὺς] δοτοὺς R | τὴν — βιωτικῶς] περὶ τί ἐστι κωμοδία R ‖ 26 κωμῳδίαν βιωτικῶς om. L ‖ 27 καὶ ἐπὶ ἐπαίνου καὶ ἐπὶ ψόγου παραλαμβ. H | ποιητής lege τεχνικός ‖ 30 πρέπουσαν — αὐτοῦ om. R | οἷον] ἤγουν H ‖ 31 post ἀπόστ. add. Πέτρος R

«Τὰ δὲ ἐλεγεῖα λιγυρῶς». Ἐλεγεῖον δέ ἐστι μέτρον διαφέρον τοῦ ἰαμβικοῦ μέτρου καὶ ἡρωικοῦ, πέντε πόδας ἐπιδεχόμενον. Ἐχρῶντο δὲ οἱ ἀρχαῖοι τῷ μέτρῳ τούτῳ ἐν τοῖς τάφοις· ἐλεγεῖον δὲ ἐκλήθη διὰ τὸ καὶ τὰς γυναῖκας λιγυρᾷ τῇ φωνῇ κλαίειν ἐν τοῖς τάφοις καὶ λέγειν αἲ αἲ. «Τὸ δὲ ἔπος εὐτόνως». Ἔπος δέ ἐστι καθ' ἕνα μὲν τρόπον λόγος, κατὰ δὲ δεύτερον τρόπον ἀκολουθία· καὶ δεῖ τὸν ἀναγινώσκοντα εὐτόνως, τουτέστιν ἰσχυρῶς καὶ κραταιῶς ἐπακολουθεῖν τῇ ἀναγνώσει, καὶ μὴ ποιεῖν ἐκκοπὰς καὶ χωρισμοὺς συλλαβῶν καὶ λέξεων ἐν αἷς οὐ πρέπει. «Τὴν δὲ λυρικὴν ποίησιν ἐμμελῶς». Λυρικὴ ποίησις οὖν ἐστιν ἡ τὰ ᾀσματικὰ ποιήματα περιέχουσα. Δεῖ δὲ τὸν ποιητὴν ἔμπειρον εἶναι τῆς μουσικῆς, ἵνα μελίζῃ καλῶς τὰ ποιήματα. οἷον ἐάν τις θέλῃ ποιῆσαι κανόνα, πρῶτον δεῖ μελίσαι τὸν εἱρμόν, εἶτα ἐπαγαγεῖν τὰ τροπάρια ἰσοσυλλαβοῦντα καὶ ὁμοτονοῦντα τῷ εἱρμῷ καὶ τὸν σκοπὸν ἀποσώζοντα. «Τοὺς δὲ οἴκτους ὑφειμένως καὶ γοερῶς». Οἶκτος δέ ἐστιν εὐσπλαγχνία, γόος δὲ θρῆνος. Καὶ δεῖ τὸν ἀναγινώσκοντα, ὅταν ἀναγινώσκῃ περί τινων ἐν ἀνάγκαις περιπεσόντων, σπλαγχνίζεσθαι καὶ γοερᾷ τῇ φωνῇ ἤγουν θρηνητικῇ ἀναγινώσκειν, μιμούμενον τὰς φωνὰς καὶ τὰ ἤθη τῶν ἐν ἀνάγκαις περιπεσόντων. «Τὰ γὰρ μὴ παρὰ τὴν τούτων γινόμενα ὧν εἴπαμεν παρατήρησιν καὶ τὰς τῶν ποιητῶν ἀρετὰς καταρρυπαίνει καὶ **τὰς ἕξεις τῶν ἀναγινωσκόντων καταγελάστους παρίστησιν»**.

§ 7 Vhl. (8 Bekk.)

ΠΕΡῚ ΣΥΛΛΑΒΗ͂Σ

«Συλλαβή ἐστι κυρίως σύλληψις συμφώνων μετὰ φωνήεντος ἢ φωνηέντων, οἷον καρ βοῦς». Κυρίως σύλληψιν ἐνταῦθα τὴν ἀληθινὴν περικράτησιν νόησον· περικρατοῦνται γὰρ ἐν ἀλλήλοις τὰ στοιχεῖα καὶ οὕτως ἀποτελοῦσιν συλλαβήν. οἷον ἡ καρ συλλαβὴ περικρατεῖ τρία στοιχεῖα· ἔχει γὰρ ἐν ἀρχῇ τὸ κ, ἐπὶ τέλους δὲ τὸ ρ, καὶ μέσον τὸ α· καὶ ἡ βοῦς ἔχει ἐν ἀρχῇ τὸ β, ἐπὶ τέλους δὲ τὸ σ, καὶ μέσον τὸ ου δίφθογγον, περικρατοῦσα τέσσαρα στοιχεῖα. Εὑρίσκεται δὲ καὶ συλλαβὴ ἐξ ἑνὸς φωνήεντος καὶ ἐξ ἑνὸς συμφώνου, οἷον ἄρ· ἔχει γὰρ ἐν ἀρχῇ τὸ α, ἐπὶ τέλους δὲ τὸ ρ· καὶ ἀνάπαλιν ἐξ ἑνὸς συμφώνου καὶ ἐξ ἑνὸς φωνήεντος, οἷον ῥα· ἔχει μὲν γὰρ ἐν ἀρχῇ τὸ ρ, ἐπὶ τέλους δὲ τὸ α. Εὑρίσκεται δὲ καὶ σύμφωνον περικρατούμενον μετὰ δύο φωνηέντων ἐν διφθόγγῳ, οἷον πευ· ἀλλὰ καὶ καθ' ἑαυτὰ δύο φωνήεντα περικρατοῦνται, οἷον εὖ. Ἀνέρχεται ἡ μεγίστη συλλαβὴ ἕως ἓξ στοιχείων περικρατουμένη, οἷον στράγξ· καὶ ἔχει γὰρ τὸ σ καὶ τὸ τ καὶ τὸ ρ καὶ τὸ α καὶ τὸ γ καὶ τὸ ξ. Καταχρηστικῶς δὲ εἶπεν ὁ τεχνικὸς καὶ τὴν ἐξ ἑνὸς φωνήεντος συλλαβήν· κατάχρησις δέ ἐστι τρόπος· τρόπος δέ ἐστι παρατροπὴ ἀληθείας, ὥστε οὐκ ἔστι συλλαβή. Ὅμως οὖν ἕκαστον φωνῆεν καθ' ἑαυτὸ συλλαβὴ λέγεται διὰ τὸ εἰς τόπον συλλαβῆς καταλογισθῆναι, οἷον ᾱ ε̄ η̄ ῑ ο̄ ῡ ω̄.

DISCR. SCR. IN LHR 1 add. titulum περὶ ἐλεγείου μέτρου στίχου θρηνητικοῦ H | τὸ δὲ ἐλεγεῖον δέ ἐστι L | μέτρον om. R | 3 λιγυρὰς L | ἐν] ἐπὶ H | 4 μὲν τρόπον] χρόνον R | κατὰ δεύτ. δ. ἀκολ. H | 6 ante καὶ μὴ add. ἐν L | συλλαβῶν καὶ om. R | 7 ᾀσματικὰ τουτέστι τὰ ψαλτικὰ τ[illegible] HR | 13 μιμούμενος LHR | 14 ὡς εἴπομεν H, om. R | καταρρυπαίνει LH καταρριπτεῖ R | 15 παρίστησιν] ποιεῖ, sed in mg. παρίστησι H | 18 [illegible] om. H | 19 περικρατοῦντα L περικρατοῦσι H | ἐν om. H | 21 ἀρχῇ] αὐτῇ H | τὸ κ — ἐν ἀρχῇ om. R | τὸ β καὶ μέσον τὸ ου δίφθογγον, ἐπὶ τέλους δὲ τὸ σ̄ περικρατοῦνται δὲ τέσσ. στ. R | 22 τὸ ante ου τοῦ L τὴν H | ante τέσσαρα add. δὲ L | 23 καὶ ante συλλ. om. LR | 24 ἐξ post καὶ om. H | 25 δὲ post τέλους om. L | καὶ om. L | 26 αὐτὰ add. ante καθ' H | περικρατεῖται R | 27 καὶ ante ἔχει om. HR | 28 εἶπεν om. H | 29 post συλλαβὴ add. λέγει H | 30 τύπον H

§ 8 Vhl. (9 Bekk.)

ΠΕΡῚ ΜΑΚΡΑ͂Σ ΣΥΛΛΑΒΗ͂Σ

«Μακρὰ συλλαβὴ γίνεται κατὰ τρόπους ὀκτώ, φύσει μὲν τρεῖς, θέσει δὲ πέντε· καὶ φύσει μὲν ἤτοι ὅταν διὰ τῶν μακρῶν στοιχείων ἐκφέρηται οἷον ἥρως». Προέμαθες ὅτι μακρὰ στοιχεῖα δύο εἰσὶν, η καὶ ω. Φύσει μακρὰ λέγονται, ὅτι φυσικῶς ἐν αὐτοῖς τὸ μέγεθος ἔχουσιν καὶ οὐκ ἔξωθεν ἐπείσακτον· τὰ δὲ βραχέα καὶ τὰ δίχρονα ἐπείσακτον τὸ μέγεθος ἔχουσιν, ὡς λέξων, ἔρχομαι. «Ἢ ὅταν ἔχῃ ἕν τι τῶν διχρόνων κατ' ἔκτασιν παραλαμβανόμενον οἷον Ἄρης». Ἰδοὺ ἐνταῦθα τὸ ᾱ ἐκτείνεται ποιητικῇ μὲν ἐξουσίᾳ, ἀλόγως δέ· οἱ γὰρ ποιηταὶ τὰ δίχρονα ἢ διὰ μέτρον ἢ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν εὔλογον πῇ μὲν ἐκτείνουσι πῇ δὲ συστέλλουσιν. Ἡ δὲ ρης συλλαβὴ χωρὶς πάσης ἀντιλογίας μακρά ἐστιν, ἐπειδὴ τὸ η̄ ἔχει· τὸ γὰρ η̄ καὶ τὸ ω̄ καὶ μόνα καὶ μετὰ τῶν ἄλλων φύσει μακρά εἰσιν. «Ἢ ὅταν ἔχῃ μίαν τῶν διφθόγγων οἷον Αἴας». Ἰδοὺ ἐνταῦθα τὸ ᾱ μὴ δυνάμενον εἶναι μόνον μακρὸν προσέλαβεν τὸ ῑ, καὶ οὕτως ἐμεγεθύνθη· ἡ δὲ ας συλλαβὴ καθαρὰ οὖσα μακρά ἐστιν· καθαρὰν δὲ λέγομεν πᾶσαν συλλαβὴν τὴν πρὸ ἑαυτῆς φωνῆεν ἔχουσαν. Γίνωσκε δὲ ὅτι ὁ τεχνικὸς τὴν προηγουμένην συλλαβὴν διδάσκει ἐνταῦθα, οὐχὶ δὲ τὴν ἐπὶ τέλους. «Θέσει δὲ ἤτοι ὅταν εἰς δύο σύμφωνα λήγῃ, οἷον ἅλς». Ἰδοὺ καὶ ἐνταῦθα τὸ ᾱ προσέλαβεν τὰ δύο σύμφωνα, λέγω δὴ τὸ λ̄ καὶ τὸ σ̄, καὶ οὕτως ἐμεγεθύνθη. «Ἢ ὅταν βραχεῖ ἢ βραχυνομένῳ φωνήεντι ἐπιφέρηται δύο σύμφωνα, οἷον ἀγρός». Ἰδοὺ καὶ ἐνταῦθα τὸ ᾱ διὰ τὴν ἐπιφορὰν τῶν δύο συμφώνων, λέγω δὴ τοῦ γ̄ καὶ τοῦ ρ̄, ἐμεγεθύνθη, τουτέστι μακρὸν ἐγένετο. «Ἢ ὅταν εἰς ἁπλοῦν σύμφωνον λήγῃ καὶ τὴν ἑξῆς ἔχῃ ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένην, οἷον ἔργον». Ἰδοὺ καὶ ἐνταῖθα ἡ ερ συλλαβὴ, διότι λήγει εἰς ἁπλοῦν σύμφωνον τὸ ρ̄ καὶ ἔχει τὴν γον συλλαβὴν ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένην τοῦ γ̄, μακρά ἐστιν, ἡ δὲ γον βραχεῖα, ὅτι οὐκ ἔχει ἄλλην συλλαβὴν ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένην· εἰ γὰρ εἶχεν, ἐμεγεθύνετο ἂν καὶ αὐτή. Οὕτως γὰρ ἐκτείνονται τὰ δίχρονα καὶ βραχέα φωνήεντα, καὶ οὐχ ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' ὡς ὁ προκείμενος σκοπὸς διδάσκει. «Ἢ ὅταν ἐπιφέρηται διπλοῦν σύμφωνον οἷον ἔξω». Ἰδοὺ πάλιν ἐνταῦθα τὸ ε̄ διὰ τὴν ἐπιφορὰν τοῦ ξ̄ ἐμεγεθύνθη· οὕτω γὰρ πάντα βραχέα καὶ δίχρονα τῇ ἐπιφορᾷ τῶν διπλῶν στοιχείων ἐκτείνονται. «Ἢ ὅταν εἰς διπλοῦν σύμφωνον λήγῃ, οἷον Ἄραψ». Ἰδοὺ καὶ ἐνταῦθα τὸ α, ἤγουν ἡ πρώτη συλλαβή, μακρά ἐστιν, διότι λήγει ἡ δευτέρα συλλαβὴ εἰς διπλοῦν σύμφωνον τὸ ψ, βραχεῖα δέ ἐστιν ἡ δευτέρα συλλαβὴ ἡ ραψ (sic).

§ 9 Vhl. (10 Bekk.)

ΠΕΡῚ ΒΡΑΧΕΊΑΣ ΣΥΛΛΑΒΗ͂Σ

«Βραχεῖα συλλαβὴ γίνεται κατὰ τρόπους δύο, ἤτοι ὅταν ἔχῃ ἕν τι τῶν διχρόνων κατὰ συστολὴν παραλαμβανόμενον, οἷον Ἄρης». Προείπομεν, ὅτι οἱ ποιηταὶ ποιητικῇ ἐξουσίᾳ τὰ δίχρονα πῇ μὲν ἐκτείνουσιν πῇ δὲ συστέλλουσιν. «Ἢ ὅταν ἔχῃ ἕν τι τῶν φύσει βραχέων, οἷον βρέφος». Ἰδοὺ ἡ βρε καὶ ἡ φος συλλαβὴ βραχεῖαί εἰσιν, ὅτι βραχέα φωνήεντα ἔχουσιν· εἰ γὰρ καὶ ἄρχεται ἡ φος συλλαβὴ ἀπὸ συμφώνου τοῦ φ. ἀλλ' ἡ βρε οὐ λήγει εἰς σύμφωνον ἀλλ' εἰς φωνῆεν.

DISCR. SCR. IN LHR **3** ἡ μακρὰ *H* ‖ **4** ἐκφέρεται *HR* ‖ **5** ἐν ἑαυτοῖς *R* ‖ **7** κατ' om. *H* ‖ **10** πάσης om. *R* | μετ' ἄλλων *HR* | φύσει in mg. add. *H* ‖ **11** μὴ δυνάμενον τὸ ᾱ *H* ‖ **12** μόνον om. *R* ‖ **14** ἤτοι] ἢ *H* | **15** λήγει *LR* ‖ **16** ἢ om. *R* | φωνήεντι] φωνῆεν *R* ‖ **20** συλλαβὴν om. *LR* ‖ **21** τοῦ γ̄ — ἀρχομένην om. *L* | τοῦ γ̄] τὸ ερ *R* ‖ **22** ἐμεγεθύνθη καὶ αὐτή *H* | οὕτως γὰρ καὶ ἐκτειν. *L* | τὰ δίχρονα om. *H* ‖ **23** ἢ om. *R* ‖ **24** διπλ. σύμφ. ἐπιφέρεται *R* ‖ **25** διπλῶν] πλοῦν *L* | στοιχείων] συμφώνων *H* | Ἢ ὅταν — λήγῃ om. *H* | ἢ om. *R* ‖ **26** τὸ ᾱ ἤγουν] ἤως *H* ‖ **28** ἡ ραψ] οἷον ἄραψ *R* ‖ **32** παραλαμβ. om. *H* ‖ **34** συλλαβαὶ *L* | **35** ἀλλ' ἡ βρε in mg. *H*

§ 10 Vhl. (11 Bekk.)

ΠΕΡῚ ΚΟΙΝΗ͂Σ ΣΥΛΛΑΒΗ͂Σ

Κοινὴ συλλαβὴ γίνεται κατὰ τρόπους τρεῖς, ἤτοι ὅταν εἰς μακρὸν φωνῆεν λήγῃ καὶ τὴν ἑξῆς ἔχῃ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην, οἷον οὔ τί μοι αἰτίη ἐσσί, θεοί νύ μοι αἴτιοί εἰσιν. Ἰδοὺ ἐνταῦθα ἡ οι δίφθογγος εἰς μακρὸν φωνῆεν λήγει τὸ ι, καὶ ἡ ἑξῆς ἄρχεται ἀπὸ τῆς αι διφθόγγου, καὶ διὰ τοῦτο λέγεται κοινή. Ἡ δὲ κοινὴ συλλαβὴ παρὰ τοῖς μετρικοῖς πῆ μὲν ἀντὶ μακρᾶς πῆ δὲ ἀντὶ βραχείας παραλαμβάνεται, καὶ διὰ τοῦτο λέγεται κοινὴ συλλαβή. Εἰ δὲ θέλῃς τὴν αἰτίαν τοῦ Ὁμηρικοῦ στίχου μαθεῖν, ἐστὶν οὕτως. Ἡ Ἑλένη ὀνειδιζομένη ὑπὸ Πριάμου καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχόντων, ὅτι διὰ σὲ πολλὰ κακὰ ἔγνωμεν, καὶ συγκατατιθεμένης αὐτῆς καὶ ἑαυτὴν κατακρινούσης, ἐλεήσας αὐτὴν ὁ Πρίαμος ἀπεκρίθη τὸν στίχον τοῦτον λέγων (Γ 164)· οὔ τί μοι αἰτίη ἐσσί, θεοί νύ μοι αἴτιοί εἰσιν, τουτέστιν οὐδαμῶς μοι γέγονας σὺ αἴτιος κακῶν, ἀλλ' οἱ θεοί. Ἢ ὅταν βραχεῖ ἢ βραχυνομένῳ φωνήεντι ἐπιφέρηται δύο σύμφωνα, ὧν τὸ μὲν δεύτερον ἀμετάβολον, τὸ δὲ ἡγούμενον καθ' ἓν ἄφωνόν ἐστιν, οἷον Πάτροκλέ μοι δειλῇ πλεῖστον κεχαρισμένε θυμῷ. Ἰδοὺ καὶ ἐνταῦθα ἡ πα συλλαβὴ κοινή ἐστιν διὰ τὴν ἐπιφορὰν τῶν δύο συμφώνων, ὧν τὸ μὲν δεύτερόν ἐστιν ἀμετάβολον τὸ ρ, τὸ δὲ προηγούμενον τὸ τ τῶν ἐννέα ἀφώνων ἐστίν. Ἐὰν δὲ θέλῃς καὶ τούτου τοῦ στίχου τὴν ἐπίλυσιν γνῶναι, ἐστὶν οὕτως. Τελευτήσαντος τοῦ Πατρόκλου ὀδυρόμενος αὐτὸν ὁ Ἀχιλλεὺς (sic) ἐν τοῖς ἰδίοις ἔλεγεν (Τ 287)· Πάτροκλέ μοι δειλῇ πλεῖστον κεχαρισμένε θυμῷ, τουτέστι Πάτροκλε πολὺ ἠγαπημένε κατὰ ψυχήν, δήλωσόν μοι σεαυτὸν κἂν κατ' ὄναρ. Ἢ ὅταν βραχεῖα οὖσα καταπεραιοῖ εἰς μέρος λόγου καὶ τὴν ἑξῆς ἔχῃ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην, οἷον (Ξ 1) Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης. Ἰδοὺ καὶ ἐνταῦθα ἡ θεν συλλαβὴ βραχεῖα οὖσα καταπεραιοῖ εἰς μέρος λόγου καὶ τὴν ἑξῆς ἔχει ἀπὸ τοῦ η φωνήεντος ἀρχομένην. Ἡ δὲ ἐπίλυσις τοῦ στίχου ἐστὶν οὕτως· καίπερ πίνοντα τὸν Νέστορα ὁ ἦχος οὐ διέλαθεν.

ΣῪΝ ΘΕΩ͂Ι ἙΡΜΗΝΕΊΑ ΤΩ͂Ν ὈΚΤῺ ΜΕΡΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ΛΌΓΟΥ

§ 12 Vhl. (14 Bekk.)

ΠΕΡῚ ὈΝΌΜΑΤΟΣ

Ὄνομά ἐστι μέρος λόγου πτωτικόν. Μέρος λόγου λέγεται, ὅτι ἓν τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου ἐστίν· πτωτικὸν δὲ λέγεται, ὅτι πτώσεις ἐπιδέχεται. Σῶμα ἢ πρᾶγμα σημαῖνον. Γίνωσκε δὲ ὅτι κατὰ γραμματικοὺς σῶμά ἐστι πᾶν τὸ ἁφῇ κρατούμενον, πρᾶγμα δὲ τὸ μὴ τῇ ἁφῇ κρατούμενον, ἀλλὰ τῷ νῷ. Κοινῶς τε καὶ ἰδίως λεγόμενον, κοινῶς μὲν οἷον ἄνθρωπος ἵππος· τὸ

DISCR. SCR. IN LHR 3 τρεῖς τρόπους H | φωνῆεν μακρὸν H ‖ 4 ἔχει LH ‖ 5 ἄρχεται] ἔρχεται R | 7 [illegible] H ‖ 8 [illegible] H ‖ 10 [illegible] R ‖ 11 [illegible] H ‖ 12 [illegible] L ‖ 13 [illegible] L [illegible] R | [illegible] H | [illegible] L ‖ 15 [illegible] R ‖ 17 [illegible] R ‖ 18 [illegible] L | [illegible] H | [illegible] H ‖ 20 [illegible] LH | [illegible] ‖ 22 ἡ δὲ ἐπιλ. — οὕτως om. H

DISCR. SCR. IN LHRKP 24 om. R | ΣῪΝ ΘΕΩ͂Ι om. H | Ἀρχὴ σὺν θεῷ τῶν η' μ. τ. λ. P ‖ 28 post ση- [illegible] P | [illegible] H ‖ 29 [illegible] R ‖ 30 post [illegible] H | post [illegible] παι- δεία ἐπιστήμη, καὶ τὰ ὅμοια P | τε] μέν P

γὰρ ἄνθρωπος ὄνομα κοινόν ἐστι πάντων τῶν ἀνθρώπων· ὁμοίως καὶ τὸ ἵππος πάντων τῶν ἵππων. «Ἰδίως δὲ οἷον Σωκράτης»· εἷς γὰρ τῶν ἀνθρώπων ἐστὶν ὁ Σωκράτης, καὶ Λευκὸς ἵππος εἷς πάντων τῶν ἵππων ἐστίν. «Παρέπεται δὲ τῷ ὀνόματι πέντε». Ποῖα ταῦτα; «Γένη, εἴδη, σχήματα, ἀριθμοί, πτώσεις»· παρεπόμενα δὲ λέγονται διὰ τὸ πλησίον αὐτὰ ἕπεσθαι τοῦ ὀνόματος· ἡ γὰρ παρά πρόθεσις παρὰ τοῖς γραμματικοῖς πλησιασμὸν σημαίνει. «Γένη μὲν οὖν εἰσι τρία, ἀρσενικὸν θηλυκὸν οὐδέτερον· ἔνιοι δὲ προστιθέασι τούτοις ἄλλα δύο, κοινόν τε καὶ ἐπίκοινον. κοινὸν μὲν οἷον ἄνθρωπος ἵππος, ἐπίκοινον δὲ οἷον χελιδὼν ἀετός». Ἀρσενικοῦ γένους ἐστὶν ὄνομα, οὗ κατ' εὐθεῖαν καὶ ἑνικὴν πτῶσιν προηγεῖται ἄρθρον τὸ ὁ, οἷον ὁ θεός, ὁ ἄγγελος, ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰ τοιαῦτα. Θηλυκοῦ δὲ γένους ἐστὶν ὄνομα. οὗ κατ' εὐθεῖαν καὶ ἑνικὴν πτῶσιν προηγεῖται ἄρθρον τὸ ἡ, οἷον ἡ γυνή, ἡ σοφία, ἡ πόλις καὶ τὰ τοιαῦτα. Οὐδετέρου γένους ἐστίν. οὗ κατ' εὐθεῖαν καὶ ἑνικὴν πτῶσιν προηγεῖται ἄρθρον τὸ τό, οἷον τὸ φῶς, τὸ ὕδωρ, τὸ μέλι καὶ τὰ τοιαῦτα. Γίνωσκε δὲ ὅτι κοινὸν ὄνομά ἐστι τὸ διὰ δύο ἄρθρων σημαῖνον τό τε ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ, οἷον ὁ ἵππος καὶ ἡ ἵππος· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ κύων καὶ ἡ κύων. Ἐπίκοινον ὄνομά ἐστι τὸ δι' ἑνὸς ἄρθρου σημαῖνον τό τε ἄρσεν καὶ τὸ θῆλυ, οἷον ὁ ἀετὸς λέγοντες οὐ λέγομεν καὶ ἡ ἀετός, ἀλλὰ μόνον ὁ ἀετός· οὕτως καὶ ὁ κόραξ καὶ ὁ πέρδιξ καὶ τὰ ὅμοια· καὶ ἡ χελιδὼν λέγοντες οὐ λέγομεν καὶ ὁ χελιδών. ἀλλὰ μόνον ἡ χελιδὼν διὰ τοῦ ἑνὸς ἄρθρου· οὕτως καὶ ἡ περιστερὰ καὶ ἡ τρυγὼν καὶ τὰ τοιαῦτα.

«Εἴδη δύο, πρωτότυπον καὶ παράγωγον»· πρωτότυπον μὲν οἷον οὐρανός, παράγωγον δὲ οἷον οὐράνιος· ὁμοίως καὶ ἡ γῆ πρωτότυπος λέγεται, παράγωγον δὲ οἷον γήϊνος. Λέγομεν δὲ καὶ ἐπὶ χωρῶν καὶ πόλεων. χωρῶν μὲν πρωτότυπον Ἀσία, παράγωγον δὲ Ἀσιανός· ὁμοίως καὶ Ἀφρικὴ πρωτότυπον ὄνομα χώρας, παράγωγον δὲ Ἀφρικανός. Ἐπὶ πόλεων δὲ πρωτότυπον ὄνομα οἷον Ῥώμη. παράγωγον δὲ οἷον Ῥωμαῖος, Ἀθῆναι καὶ Ἀθηναῖος. Ἀλεξάνδρεια καὶ Ἀλεξανδρεύς. Σαμάρεια καὶ Σαμαρείτης. Πάνορμος καὶ Πανορμίτης. «Εἴδη δὲ παραγώγων ἐστὶν ἑπτά, πατρωνυμικόν, κτητικόν, συγκριτικόν. ὑπερθετικόν, ὑποκοριστικόν, παρώνυμον, ῥηματικόν. Πατρωνυμικὸν μὲν οὖν ἐστι τὸ κυρίως ἀπὸ πατρὸς ἐσχηματισμένον, καταχρηστικῶς δὲ καὶ τὸ ἀπὸ προγόνων. οἷον Πηλείδης Αἰακίδης ὁ Ἀχιλλεύς». Γίνωσκε δὲ ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς λέγεται καὶ Πηλείδης καὶ Αἰακίδης πατρωνυμικῶς· ἐκ μὲν τοῦ Πηλέως τοῦ ἰδίου πατρὸς λέγεται Πηλείδης. ἐκ δὲ τοῦ Αἰάκου τοῦ ἰδίου πάππου λέγεται Αἰακίδης. «Τύποι δὲ τῶν πατρωνυμικῶν ἀρσενικῶν μὲν τρεῖς, ὁ εἰς δης καὶ ὁ εἰς ων, καὶ ὁ εἰς αδιος, οἷον Ἀτρείδης Ἀτρείων, καὶ ὁ τῶν Αἰολέων ἴδιος τύπος Ὑρράδιος· Ὕρρα γὰρ παῖς Πιττακός». Πρῶτος τύπος ὁ εἰς δης, οἷον Πηλείδης· δεύτερος τύπος ὁ εἰς ων. οἷον Πηλείων· τρίτος τύπος ὁ εἰς αδιος. οἷον Πηλει-

DISCR. SCR. IN LHRKP **1** κοινὸν ὄν. *RK* | ὁμοίως — ἐστὶν ὁ Σωκρ. om. *K* | ἵππος κοινὸν ὄνομά ἐστι πάντων *RP* ‖ **2** Σωκρ. Πλάτων. εἷς γάρ ἐστι πάντων τ. ἀνθρ. ἐπεὶ καὶ Λ. ἵπ. *R* | ὁμοίως καὶ Λευκ. *H.* | εἷς post ἵππων trsp. *H* | **4** ἕπεσθαι] ἔσεσθαι *L* εἶναι *H* **6** καὶ οὐδ. *HP* | τούτοις] καὶ *P* ‖ **7** ἀετὸς χελιδών.. Ἀρσενικὸν γένος *P* ‖ **9** τοιαῦτα] ὅμοια *K* θηλυκὸν δὲ γένος *P* | ἐστιν om. *KP* | ἑνικὴν] γενικὴν *L* ‖ **10** ἡ σοφή *H* | ἡ πόλις om. *HP* | οὐδέτερον δὲ γένος ὄνομα, οὗ *P* οὐδετέρου — τοιαῦτα om. *K* ‖ **11** γενικὴν *L* | τὸ μέλι om. *H* ‖ **12** τὸ διὰ δύο — ἐστι (13) om. *H* | σημαῖνον om. *L* ‖ **13** post οἷον add. ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ ἄνθρωπος *KP* | ὁμοίως — ἡ κύων om. *P* ‖ **14** σημενόμενον τό τε *P* ‖ **15** ἀλλὰ — ἀετός om. *HP* ‖ **15** ante οὕτως add. διὰ τοῦ ἑνὸς ἄρθρου *RKP* | ὁ κόραξ] ἡ περιστερά *R* ‖ **16** ἀλλὰ — χελιδών om. *P* ‖ **17** τοιαῦτα] ὅμοια *P* | **18** εἴδη δέ δύο *RP* | πρωτότ. μέν ἐστιν τὸ κατὰ τὴν πρώτην θέσιν λεχθὲν οἷον γῆ. παράγωγον δὲ οἷον γαίηος. πρωτότυπον τοίνυν λέγεται οὐρανός, παρ. *P* ‖ **19** γήιος *K* | Λέγ. δὲ] ὁμοίως *P* ‖ **20** χωρῶν — Πανορμίτης] οἷον κωρυφοὶ κωρυφαιώτης. καὶ ἀπὸ νύσου νυσιωτης. καὶ τὰ ὅμοια *P* | πρωτότυπον om. *H* ‖ **23** Πάνορμος καὶ Π.] καὶ ἕτερα τούτοις ὅμοια *H*, om. *K* | παράγωγα *R* ‖ **24** ἐστὶν om. *H* ‖ **25** καὶ ῥημ. *H* | οὖν om. *P* | οὖν ὄνομά ἐστι *R* | κυρίως om *P*, in mg. add. *H* ‖ **26** ὁ post Αἰακ. om. *R* ‖ **28** τύποι δὲ] τύποι μὲν *H* ‖ **29** μὲν] ὀνομάτων *P*, om. *H* ‖ **29** καὶ ὁ εἰς ων — ὁ εἰς δης om. *LH* | οἷον Ἀτρείδης — Πιττακός om. *RH* ‖ **31** οἷον ante Πηλείων om. *L* | πηλειάδιος, ἠράδιος *K*

άδιος. Θηλυκῶν δὲ ὁμοίως τύποι εἰσὶ τρεῖς. ὁ εἰς ις. ὁ εἰς ας. ὁ εἰς νη. οἷον ἀπὸ Πριάμου τοῦ ἰδίου πατρὸς ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ λέγεται Πριαμίς καὶ Πριαμιάς καὶ Πριαμίνη· ἰδοὺ οἱ τρεῖς τύποι. Κτητικὸν δέ ἐστι τὸ ὑπὸ τὴν κτῆσιν πεπτωκός, ἐμπεριειλημμένον τοῦ κτήτορος, οἷον Νηλήϊοι ἵπποι, Ἑκτόριος χιτών, Πλατωνικὸν βιβλίον· ἀπὸ μὲν Νηλέως τοῦ κτήτορος λέγεται Νηλήϊοι ἵπποι· ἀπὸ δὲ Ἕκτορος τοῦ κτήτορος λέγεται Ἑκτόριος χιτὼν καὶ Ἑκτόριος οἶκος. Πλατωνικὸς ἐλαιὼν καὶ τὰ ὅμοια. Συγκριτικὸν δέ ἐστι τὸ τὴν σύγκρισιν ἔχον ἑνὸς πρὸς ἕνα ὁμογενῆ, ὡς Ἀχιλλεὺς ἀνδρειότερος Αἴαντος, ἢ ἑνὸς πρὸς πολλοὺς ἑτερογενεῖς, ὡς Ἀχιλλεὺς ἀνδρειότερος τῶν Τρώων. Σύγκρισις δέ ἐστι λόγος ἀντεξεταστικὸς ἐκ παραθέσεως ἑτέρου προσώπου, συνάγων τῷ παραλαμβανομένῳ τὸ μεῖζον· συγκρίνοντες γὰρ μεταξὺ τοῦ Αἴαντος καὶ τοῦ Ἀχιλλέως τὴν ἀνδρείαν ἑκάστου, λέγομεν ἀνδρειότερον τὸν Ἀχιλλέα ὡς ὑπερβάλλοντα τῇ ἀνδρείᾳ· λέγεται ὁ μὲν Αἴας ἀνδρεῖος, ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς ἀνδρειότερος κατὰ σύγκρισιν· ὁμοίως καὶ οἱ Τρῶες ἀνδρεῖοι λέγονται, ἀνδρειότερος δὲ τῶν Τρώων ὁ Ἀχιλλεὺς κατὰ σύγκρισιν. Τῶν δὲ συγκριτικῶν τύποι εἰσὶ τρεῖς. ὁ εἰς τερος, οἷον ὀξύτερος βραδύτερος, καὶ ὁ εἰς ων καθαρόν, οἷον βελτίων, καὶ ὁ εἰς ων, οἷον κρείσσων ἥσσων. Παράδειγμα δὲ τούτων, οἷόν ἐστι ταχύς πρωτότυπον λεγόμενον ὄνομα· παράγωγον δὲ αὐτοῦ πρῶτος τύπος τῶν συγκριτικῶν γενόμενος ταχύτερος· δεύτερος τύπος τῶν συγκριτικῶν ταχίων, τρίτος τύπος τῶν συγκριτικῶν τάσσων, καὶ τροπῇ τοῦ τ εἰς θ θάσσων. Ὑπερθετικὸν δέ ἐστι τὸ κατ' ἐπίτασιν ἑνὸς πρὸς πολλοὺς παραλαμβανόμενον ἐν συγκρίσει. Ἐπίτασίς ἐστιν οἱονεὶ ἐπέκτασις ἤτοι μεγαλειότης ἑνός τινος ὑπερέχοντος πολλοὺς ἐν μεγαλοσύνῃ, καὶ λέγεται ὑπερθετικῶς μεγαλώτατος καὶ μέγιστος. Ὑποκοριστικὸν δέ ἐστι τὸ μείωσιν τοῦ πρωτοτύπου ἀσυγκρίτως δηλοῦν. Παράδειγμα δὲ αὐτοῦ ἐστιν ἄνθρωπος λεγόμενος τέλειος, παράγωγον δὲ αὐτοῦ τὸ καὶ ὑποκοριστικὸν ἀνθρωπάριον· οὕτως καὶ τὰ ὅμοια. Παρώνυμον δέ ἐστι τὸ παρ' ὄνομα ποιηθέν, οἷον Θέων Τρύφων· ἀπὸ γὰρ τοῦ θεοῦ παράγεται Θέων, καὶ ἀπὸ τῆς τρυφῆς Τρύφων· οὕτως καὶ τὰ ὅμοια. Ῥηματικὸν δέ ἐστι τὸ ἀπὸ ῥήματος παρηγμένον· οἷον ἀπὸ **μὲν τοῦ φιλῶ ῥήματος παράγεται Φιλήμων, καὶ ἀπὸ τοῦ νοῶ Νοήμων.**

Σχήματα τρία, ἁπλοῦν σύνθετον παρασύνθετον. Ἁπλοῦν μὲν οὖν ἐστι τὸ καθ' ἑαυτὸ ἁπλῶς λεγόμενον, οἷον χρυσός· σύνθετον δὲ τὸ ἐκ δύο ὀνομάτων συντιθέμενον, οἷον Χρύσανθος· τὸ γὰρ χρυσὸς ὄνομα καθ' ἑαυτὸ ἁπλοῦν ἐστι· συντεθέντα δὲ ἀμφότερα ὅ τε χρυσὸς

DISCR. SCR. IN LHRKP 1 ante *Θηλυκῶν* add. «*Θηλυκῶν δέ εἰσι τρεῖς, ὁ εἰς ις — νεώτεροι*» *P* | ὁ [illegible] om. *P* ‖ 2 ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ om. *K* ‖ 3 [illegible] *RK* | δὲ] μὲν *P* | [illegible] *H* [illegible] *P* ‖ 4 [illegible] *L* [illegible] *H* [illegible] *P* | ἵππος *H* | [illegible] *P* [illegible] Ἑκτόρειος ἵππος *H* ‖ 5 *Νηλήϊοι — λέγεται* om. R | *τοῦ κτήτορος* om. *RK* | *λέγεται* om. *K* | *καὶ Ἑκτόριος* [illegible] om. *HP* ‖ 6 [illegible] *P* | δὲ] μὲν *P* | [illegible] om. *H* | ἑνὸς om. *H* ‖ 7 [illegible] *L* [illegible] *HP* ‖ 8 [illegible] *H* [illegible] *P* ‖ 9 [illegible] *R* ‖ 12 *ἀνδρ. δὲ τῶν Τ.*] *τούτων δὲ ἀνδρειότερος H* ‖ 13 *βραδύτερος* om. *P* | *καὶ* post *βραδ.* om. *R* | ὁ bis om. *H* [illegible] *P* [illegible] *H* ‖ 14 [illegible] *K* ‖ 15 [illegible] *LHR* ‖ 16 [illegible] *K* | [illegible] om. *P* ‖ 17 [illegible] *P* ‖ 18 [illegible] *P* ‖ 19 [illegible] om. *P* ‖ 20 [illegible] *P* ‖ 21 *οὕτως* om. *P* | ad *ὅμοια* adnot. in mg.: «*hoc loco inserendum supplementum ex Ms. Vat. 1356*», quod [illegible] 31, 11 [illegible] *H* ‖ 23 [illegible] *ὅμοια* om. *P* | *οἷον φιλήμων νοήμων. ἀπὸ KPR* | *ἀπὸ μὲν — παράγεται* om. *H* ‖ 24 *παράγεται Φιλήμων*] *οὗ ὁ μέλλων φιλήσω, ὁ παρακείμενος πεφίληκα, ὁ παθητικὸς πεφίλημαι καὶ ἐξ αὐτοῦ φιλήμων K* | *καὶ ἀπὸ τοῦ νοῶ* om. *H* ‖ 25 post *σχημ.* add. *δὲ H*, *δὲ ὀνομάτων εἰσὶ* (*δὲ* om. *P*) *RP* | post *παρασύνθ.* add. «*ἁπλοῦν μὲν οἷον Μέμνων — Φιλιππίδης*» *P* ‖ 26 *συντιθ.*] *συγκείμενον H* ‖ 27 *ἀμφότ. — χρυσός*] *τὸ χρυσὸς ὄνομα P*

καὶ τὸ ἄνθος ἐγένοντο ἓν ὄνομα σύνθετον· ὁμοίως καὶ τὸ φίλος καὶ ἵππος ὀνόματα συντεθέντα ἀποτελοῦσιν ἓν ὄνομα σύνθετον, οἷον Φίλιππος. Τινὲς δὲ τὸ Φίλιππος ἀπὸ ῥήματος συντιθέασιν, ἀπὸ τοῦ φιλῶ καὶ ἵππος λέγουσι Φίλιππος. Ὁμοίως καὶ ἡ ἀνά πρόθεσις καὶ ἡ στάσις συντεθέντα ὄνομα σύνθετον ἀποτελοῦσιν, οἷον Ἀναστάσιος· οὕτως καὶ τὰ ὅμοια. Παρασύνθετον δέ ἐστι τὸ παρὰ συνθέτου ὀνόματος γενόμενον, ὡς ἀπὸ τοῦ Φιλίππου συνθέτου ὀνόματος παράγεται Φιλιππίδης. «Τῶν δὲ συνθέτων διαφοραί εἰσι τέσσαρες· ἃ μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσιν ἐκ δύο τελείων, ὡς Χειρίσοφος»· τὸ γὰρ χειρί τέλειον ὄνομά ἐστιν, ὁμοίως καὶ τὸ σοφός, ἅτινα συντεθέντα ἀπετέλεσαν τὸ Χειρίσοφος σύνθετον ὄνομα. «Ἃ δὲ ἐκ δύο ἀπολειπόντων, ὡς Σοφοκλῆς»· τὸ γὰρ σοφός ὄνομα ἀπολείπει τὸ ς̄, τὸ δὲ κλῆσις ἀπολείπει τὴν ι͞ς συλλαβήν, ἅτινα συντεθέντα ἀποτελοῦσι τὸ Σοφοκλῆς σύνθετον ὄνομα. «Ἃ δὲ ἐξ ἀπολείποντος καὶ τελείου, ὡς Φιλόδημος»· τὸ μὲν γὰρ φίλος ὄνομα ἀπολείπει τὸ ς̄, τὸ δὲ δῆμος τέλειον ὄνομά ἐστιν, ἅτινα συντεθέντα ἀπετέλεσαν τὸ Φιλόδημος. «Ἃ δὲ ἐκ τελείου καὶ ἀπολείποντος, ὡς Περικλῆς»· ἡ γὰρ περί πρόθεσις τέλειον ὄνομά ἐστιν, ἡ δὲ κλῆσις ἀπολείπει τὴν ι͞ς συλλαβήν, ἅτινα συντεθέντα ἀπετέλεσαν τὸ Περικλῆς σύνθετον ὄνομα· οὕτως καὶ τὰ ὅμοια. — «Ἀριθμοὶ τρεῖς, ἑνικός, δυϊκός, πληθυντικός»· ἑνικὸς μὲν οἷον ὁ ἄνθρωπος, δυϊκὸς δὲ τὼ ἀνθρώπω, χωρὶς τοῦ ῑ γραφομένου τοῦ ῶ· συγγραφόμενον δὲ μετὰ τοῦ ῑ τὸ ῶ γίνωσκε ὅτι δοτικὴν πτῶσιν σημαίνει ἑνικοῦ ἀριθμοῦ· πληθυντικὸς δὲ οἱ ἄνθρωποι. «Εἰσὶ δέ τινες ἑνικοὶ χαρακτῆρες καὶ κατὰ πολλῶν λεγόμενοι, οἷον δῆμος, χορός, ὄχλος»· ταῦτα γὰρ εἰ καὶ πλῆθος σημαίνουσιν ἀλλ' ὅμως ἑνικοῦ χαρακτῆρός εἰσιν. «Καὶ πληθυντικοὶ κατὰ ἑνικῶν τε καὶ δυϊκῶν, ἑνικῶν μὲν ὡς Ἀθῆναι, Θῆβαι»· καὶ ταῦτα γὰρ εἰ καὶ πληθυντικῶς λέγονται Ἀθῆναι καὶ Θῆβαι, ἀλλ' ὅμως τῇ διανοίᾳ ἑνικὰ νοοῦνται· αἱ γὰρ Ἀθῆναι πληθυντικῶς λεγόμεναι μίαν πόλιν σημαίνουσι καὶ οὐ πολλάς· ὁμοίως καὶ Θῆβαι τὸ αὐτὸ σημαίνουσιν. «Δυϊκῶν δὲ ὡς ἀμφότεροι»· οἱ γὰρ ἀμφότεροι δύο ὄντες πληθυντικῶς λέγονται. — «Πτώσεις ὀνομάτων εἰσὶ πέντε, ὀρθή, γενική, δοτική, αἰτιατική, κλητική· καὶ ἡ μὲν ὀρθὴ λέγεται ὀνομαστικὴ καὶ εὐθεῖα», οἷον ὁ Πέτρος· «ἡ δὲ γενικὴ κτητική τε καὶ πατρική», οἷον τοῦ Πέτρου ὁ πατὴρ ἢ ὁ υἱὸς ἢ ἡ γυνὴ ἢ ἡ ἀδελφή. Ταῦτα καὶ τὰ ὅμοια κατὰ πατρικὴν σημασίαν ἤτοι γενεαλογίαν λέγονται· παρὰ τοῦτο γὰρ καὶ γενικὴ καλεῖται. Κτήματα πάλιν τοῦ αὐτοῦ Πέτρου σημαίνοντες λέγομεν τοῦ Πέτρου ὁ ἀμπελὼν ἢ ὁ ἐλαιὼν ἢ ὁ φοινικὼν ἢ ὁ οἶκος ἢ ὁ ἵππος καὶ τὰ τοιαῦτα. «Ἡ δὲ δοτικὴ ἀποσταλτική», οἷον τῷ Πέτρῳ

DISCR. SCR. IN LHRKP **1** *ὄν. σύνθετον* om. *R* | *ὁμοίως καὶ τὸ Φίλιππος παρὰ τὸ φίλος καὶ τὸ ἵππος ὀνόματα ἁπλᾶ ἀποτελοῦσιν ἓν* — *K* | *ἵππος καὶ φίλος H* | *καὶ τὸ ἵππος ὄνομα σύνθετον P* ‖ **2** *ἓν ὄνομα σύνθετον* om. *P* | *ῥήμ.*] *ὀνόματα R* | *συντιθέμενα R* ‖ **3** post *συντιθέασιν* add. *οἷον ὡς H* | *ἀπὸ*] *ἐκ R* | *λέγ.*] *γέγονε R* | *καὶ ἡ στάσις* om. *P* ‖ **4** *ἀναστάσιος L*: *ἀνάστασις* ceteri ‖ **5** *παρὰ*] *ἀπὸ H* | *ὀνόματος* om. *H* | poster. *συνθέτου* om. *K* | **6** *συνθέτων ὀνομάτων δ. HKP* | *τέσσαρες*] *δύο K* | *ἐκ* om. *P* | *δύο*] *δευτέρου H* ‖ **7** *ὁμοίως* om. *R* | *ὁμοίως — σοφός*] *καὶ τὸ σοφὸς τέλειον ὄνομά ἐστιν RP*, om. *LK* ‖ **9** *τὸ ς̄, τὸ δὲ κλῆσις ἀπολ.* om. *L*, *τὸ δὲ κλέος ἀπολ. τὴν ος συλλαβὴν KP* ‖ **10** *Ἃ*] *εἰ R* ‖ **11** *Φιλόδ. σύνθετον ὄνομα R* ‖ **12** *Ἃ*] *εἰ R* ‖ **13** *κλῆσις*] *κλῆς L*, *κλήσης H* | *ις*] *η͞ς LH* | **14** *σύνθετον* om. *H* | *οὕτως — ὅμοια* om. *R* | ante *ἀριθμοὶ* add. *περὶ ἀριθμῶν H* | *Ἀ. δέ εἰσι τρ. H* ‖ **15** *καὶ πληθ. HR* | *γραφόμενον RP*, *ὑπογραφομένου H* ‖ **16** *τοῦ ῶ*] *τὸ ῶ LHP* | *συγγραφ.*] *προσγραφ. H* | *ῶ τὸ ῑ* trsp. *H* **17** *τινες καὶ ἑν. χαρ. κατὰ π. λ. δῆμος H* ‖ **19** *πληθυντικὰ H* | *κατὰ*] *καὶ τὰ H* | *καὶ Θῆβαι H* ‖ **20** *καὶ ταῦτα γὰρ*] *ἀλλ' ὅμως ταῦτα H* | *ἀλλ' — ἑνικὰ*] *τῇ διανοίᾳ μέντοι γε ἑνικῶς H* ‖ **21** *καὶ οὐ — σημαίνουσιν* om. *H* | *ὁμοίως — σημαίνουσιν* om. *KP* ‖ **23** ante *πτώσεις* add. *περὶ πτώσεων H* | *καὶ αἰτιατ. H* | *καὶ κλητικὴ HRP* ‖ **24** *οἷον* om. *L*; *οἷον ὁ Π.* om. *KP*; *P* autem post *εὐθεῖα* add. *διατί λέγεται ἡ ὀρθὴ ὀνομαστικὴ καὶ εὐθεῖα; διότι ἐξ αὐτῆς ποιοῦμεν τὰς ὀνομασίας, καὶ ὅτι σημαίνει τὴν οὐσίαν τῶν πραγμάτων P* ‖ **25** *Πέτρου*] *ἀνανίου K*, *θεοδόρου P* | **27** *αὐτοῦ Π.*] *αὐτοῦ ἀνανίου K*, *θεοδώρου P* | *Πέτρου*] *ἀνανίου K*, *θεοδώρου P* | *ἢ ὁ ἐλ. ἢ ὁ φοιν.* om. *K*; *ἢ ὁ φοιν. ἢ ὁ οἰκ.* om. *H* ‖ **28** *ἢ ὁ ἵπ.* om. *K* | *ἡ δὲ δοτ. — ὅμοια* om. *R* | *ἐπισταλτικὴ R* | *Πέτρῳ*] *ἀνανίᾳ K*, *θεοδώρῳ P*

ἀποστέλλω ἢ δίδωμι ἢ διαλέγομαι καὶ τὰ ὅμοια. Ἡ δὲ αἰτιατικὴ κατὰ αἰτιατικὴν σημασίαν λέγεται, οἷον τὸν Πέτρον αἰτῶ ἢ ζητῶ, ἵνα αὐτὸν τιμήσω ἢ ἀτιμάσω, ἢ καὶ ἐν ὁδῷ ἀποστείλω ἢ εἰς μεγάλην ἀξίαν ἀναβιβάσω. Ἡ δὲ κλητικὴ προσαγορευτική, καθὼς εἰώθαμεν ἀλλήλους καλεῖν ὦ Πέτρε.

Ὑποπέπτωκε δὲ τῷ ὀνόματι ταῦτα, ἃ καὶ αὐτὰ εἴδη προσαγορεύονται, κύριον, προσηγορικόν, ἐπίθετον, πρός τι ἔχον, ὡς πρός τι ἔχον, ὁμώνυμον, συνώνυμον, φερώνυμον, διώνυμον, ἐπώνυμον, ἐθνικόν, ἐρωτηματικόν, ἀόριστον, ἀναφορικόν, ὃ καὶ ὁμοιωματικὸν καὶ δεικτικὸν καὶ ἀνταποδοτικὸν καλεῖται, περιληπτικόν, ἐπιμεριζόμενον, περιεκτικόν, πεποιημένον, γενικόν, ἰδικόν, τακτικόν, ἀριθμητικόν, ἀπολελυμένον, μετουσιαστικόν. Κύριον μὲν οὖν ἐστι τὸ τὴν ἰδίαν οὐσίαν ἤτοι ὑπόστασιν σημαῖνον· προσηγορικὸν δέ ἐστι τὸ τὴν κοινὴν καὶ καθ' ὅλου οὐσίαν τοῦ εἴδους σημαῖνον· ἐπίθετον δέ ἐστι τὸ ἐπὶ κυρίων ἢ προσηγορικῶν ὁμωνύμως τιθέμενον καὶ δηλοῦν ἔπαινον ἢ ψόγον. Λαμβάνεται δὲ τριχῶς ἤγουν τρισσῶς, ἀπὸ ψυχῆς, ἀπὸ σώματος, ἀπὸ τῶν ἐκτός· ἀπὸ μὲν ψυχῆς ὡς σώφρων, ἀκόλαστος· ἐνταῦθα τὸ μὲν σώφρων ἔπαινον σημαίνει, τὸ δὲ ἀκόλαστος ψόγον. Ἀπὸ δὲ σώματος ὡς ταχὺς καὶ βραδύς· καὶ ἐνταῦθα τὸ μὲν ταχὺς ἔπαινον σημαίνει, τὸ δὲ βραδὺς ψόγον· οὕτως καὶ τὰ ὅμοια. Ἀπὸ δὲ τῶν ἐκτὸς ὡς πλούσιος, πένης· πλοῦτος γὰρ καὶ πενία οὐκ ἐν τῷ σώματι, ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ σώματός εἰσιν· γύμνασον γὰρ ἄρχοντα καὶ πένητα, καὶ οὐδὲν ἄλλος τὸν ἄλλον σωματικῶς ὑπερέχει. Πρός τι ἔχον δέ ἐστιν ὡς πατήρ, υἱός, φίλος, δεξιός· ὁ γὰρ πατὴρ ἔχει πρὸς τὸν υἱὸν υἱικὴν σχέσιν, καὶ ὁ υἱὸς πρὸς τὸν πατέρα πατρικὴν σχέσιν· ὁμοίως καὶ φίλος [δεξιὸς] πρὸς τὸν ἑαυτοῦ φίλον ἀγαπητικὴν σχέσιν ἔχει. Ὡς πρός τι ἔχον δέ ἐστιν ὡς νύξ, ἡμέρα· τὸ γὰρ ὡς ἐπίρρημα ὁμοιωματικόν ἐστιν. Ὁμώνυμον δέ ἐστιν ὄνομα τὸ κατὰ πολλῶν ὁμωνύμως τιθέμενον, οἷον ἐπὶ μὲν κυρίων, ὡς Αἴας ὁ Τελαμώνιος καὶ Αἴας ὁ Ἰλέως· ταῦτα γὰρ τῇ ὁμωνυμίᾳ κοινωνοῦσι, τῇ δὲ τοπικῇ σημασίᾳ διαφέρουσιν. Ἐπὶ δὲ προσηγορικῶν, ὡς μῦς θαλάττιος καὶ μῦς γηγενής· ὁμοίως καὶ ταῦτα τῇ ὁμωνυμίᾳ κοινωνοῦσι, τῇ δὲ διαφορᾷ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης διαφέρουσιν. Συνώνυμον δέ ἐστι τὸ ἐν διαφόροις ὀνόμασι τὸ αὐτὸ δηλοῦν, οἷον ἄορ, ξίφος, μάχαιρα, σπάθη, φάσγανον· ταῦτα γὰρ πάντα ἓν εἶδος σημαίνουσι, σίδηρον ἀμφήκη τουτέστιν ἀμφοτέρωθεν ἠκονημένον· ταῦτα καὶ τὰ ὅμοια τούτοις παρὰ τοῖς φιλοσόφοις πολυώνυμα λέγονται. Φερώνυμον δέ ἐστι τὸ ἀπό τινος συμβεβηκότος τεθέν, ὡς Τισαμενός καὶ Μεγαπένθης. Καὶ περὶ μὲν τοῦ Μεγαπένθους ἡ

DISCR. SCR. IN LHRKP 1 ἐπιστέλλω R | καὶ τὰ ὅμ. om. P | κατὰ — λεγ.] κατὰ αἰτίαν τινὰ ἀγαθὴν ἢ κακὴν P ‖ 2 Πέτρον] ἀντωνίαν K, θεόδωρον P | ζητῶ] θέλω H ‖ 3 ἢ εἰς — ἀναβιβάσω om. H ‖ 4 Πέτρε] ἀντωνίε, ὦ θεοφάνη K θεόδωρε, ὦ θεοφάνη P ‖ 5 in mg. add. περὶ εἰδῶν H ‖ 6 φερών. συνών. transp. H | ἐπών. om. P ‖ 7 ἀόριστον — δεικτ. om. R ‖ 8 περιμεριζόμενον L | περιεκτητικόν H ‖ 9 καὶ μετουσ. HR | τὴν om. L ‖ 10 σημαῖνον] οἷον ὅμηρος, σωκράτης P | post poster. σημαῖνον add. οἷον ἄνθρωπος, ἵππος HP ‖ 11 ἢ] καὶ H ‖ 12 ἤγουν τρισσῶς om. P | καὶ ἀπὸ τῶν H | ἐκτός. καὶ ἀπὸ P ‖ 13 σώφρων ἢ ἀκόλ. P | ἐνταῦθα — ψόγον] δίκαιος καὶ ἄδικος K ‖ 14 ἀπὸ δὲ σώματος om. H | ταχὺς βραδύς, παχὺς καὶ ἰσχνός K ‖ 15 πένης] καὶ εἰκότως K ‖ 16 γύμνασον] καὶ P ‖ 17 ἄλλος τὸν om. P | ἄλλος] ἄλλο R | τὸν ἄλλον L: τῶν ἄλλων R, τοῦ ἄλλου HK atque sine τοῦ P | σωματικῶς διαφέρει H | ὑπάρχει P, ὑπερέξει R | πρὸς δὲ ἔχον ἐστὶν H ‖ 18 καὶ ὁ υἱὸς — σχέσιν om. LH ‖ 19 δεξιὸς omm. — ἔχει] χρηστὴ ἀγαπῶ P ‖ 20 ἔχον om. H | ἡμέρα. θάνατος, ζωή RKP | ἐστιν. ἡ γὰρ νὺξ πρόσεστι τῆς ἡμέρας, ἀλλ' οὐ συμπαροῦσιν ἐπὶ τὸ αὐτό, οἷα καὶ ἐπὶ τοῦ πατρὸς καὶ υἱοῦ· παρούσης γὰρ τῆς ἡμέρας ἡ νὺξ οὐχ ἵσταται· ἔτι καὶ ὁ θάνατος παρὼν ζωὴ οὐ σώζεται K ‖ 21 ἐστιν om. P | οἷον — κυρίων om. P ‖ 22 ὁ ἰλέος L: οἰλέος K, ὁ οἰλέως P, ὁ τοῦ οἰλέως H, ὁ ἠλέας R | ἰλεύς. ἐπὶ τῶν κυρίων ταῦτα P ‖ 24 τῆς δὲ διαφορᾶς LH ‖ 25 ὀνόμασι om. LH | ἄορ om. R | ἄορ ξίφος μάχαιρα ζιβύνη φάσγανον σπαθὶς R | σπάθη μάχ. transp. H ‖ 26 ἓν εἶδος] ἐν ὁδῷ K | ταῦτα καὶ — λέγονται] οὕτως τοῦτο καὶ λέγεται R ‖ 27 τούτοις] ἠκονιμένα, ταῦτα δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα P

DISCR. SCR. IN MLHRKP 27 λέγονται] καλοῦνται HK ‖ 28 ὁ στησάμενος M, ὡς στισαμενός K, ὡς τισαμένης H

αἰτία ἐστὶν αὕτη· ὅταν ἡρπάγη ἀπὸ τοῦ Μενέλεω ἡ Ἑλένη, πενθοῦντος αὐτὴν παντὸς τοῦ οἴκου, ἐτέχθη παῖς τῷ Μενέλεῳ, καὶ ἐκλήθη Μεγαπένθης παρὰ τὸ μέγα πένθος τοῦ οἴκου. Περὶ δὲ τοῦ Τισαμενοῦ, ὅταν ἐτιμωρήσατο τὴν Κλυταιμνήστραν ὁ Ὀρέστης, ἐτέχθη αὐτῷ παῖς καὶ ἐκλήθη Τισαμενὸς παρὰ τὰ στήγματα (sic). «Διώνυμον δέ ἐστιν ὀνόματα δύο καθ' ἑνὸς κυρίου τεταγμένα, οἷον Ἀλέξανδρος ὁ καὶ Πάρις, οὐκ ἀναστρέφοντος τοῦ λόγου· οὐ γὰρ εἴ τις Ἀλέξανδρος, οὗτος καὶ Πάρις». Ἀναστροφὴ δέ ἐστιν ὑγεία ὅρου· ὅρος δέ ἐστιν ὁ τὸ ὂν τί ἐστι σημαίνων. ὑγιαίνει δὲ ὅρος ἐν τῇ ἀναστροφῇ οὕτως, οἷον πᾶς ἄνθρωπος γελαστικὸς καὶ πᾶς γελαστικὸς ἄνθρωπος· νοσεῖ δὲ ὁ ὅρος οὕτως, οἷον πᾶς ἄνθρωπος δίπους· ἐὰν ἀναστρέψας εἴπῃς πᾶς δίπους ἄνθρωπος, οὐκ ἀληθεύει ὁ ὅρος· οὐ γὰρ ἄνθρωπος μόνος δίπους, ἀλλὰ καὶ ἀετὸς καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἡ δὲ αἰτία τοῦ καλεῖσθαι αὐτὸν Πάριν, ὡς ἐν τοῖς μυθικοῖς γέγραπται τῶν Ἑλλήνων, ἐστὶν αὕτη· μαχεσαμένων τῶν τριῶν θεῶν Ἀθηνᾶς, Ἥρας καὶ Ἀφροδίτης περὶ τοῦ χρυσοῦ μήλου καὶ δικαστῶν ἐλθόντων ἐπὶ τῇ μάχῃ αὐτῶν ἦλθεν πρὸ πάντων ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ διὰ τοῦτο κέκληται Πάρις παρὰ τὸ πρὸ πάντων παρεῖναι. «Ἐπώνυμον δέ ἐστιν, ὃ καὶ διώνυμον καλεῖται, τὸ μεθ' ἑτέρου κυρίου καθ' ἑνὸς λεγόμενον, ὡς Ἐνοσίχθων ὁ Ποσειδῶν καὶ Φοῖβος ὁ Ἀπόλλων». Τὸ μὲν Ποσειδῶν ἐστι κύριον ὄνομα, τὸ δὲ Ἐνοσίχθων ἐπώνυμον τοῦ Ποσειδῶνος κατ' ἐνέργειαν λεγόμενον· ὡς οἱ Ἕλληνες μυθολογοῦσι, παρὰ τὸ τὴν γῆν σίειν λέγεται Ἐνοσίχθων. Ὁμοίως καὶ Ἀπόλλων κύριον ὄνομά ἐστι, τὸ δὲ Φοῖβος ἐπώνυμον τοῦ Ἀπόλλωνος διὰ τὸ μάντιν εἶναι τὸν Ἀπόλλωνα· φοῖβος γὰρ ὁ μάντις λέγεται. Ὁμοίως καὶ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ἐπώνυμον ἔχει τὸ Θεολόγος ἐκ τῆς θεολογίας.

«Ἐθνικὸν δέ ἐστι τὸ ἔθνους δηλωτικόν, ὡς Φρύξ, Γαλάτης»· ταῦτα καὶ παράγωγα λέγονται, ὁ μὲν Φρὺξ ἀπὸ Φρυγίας τῆς χώρας, ὁ δὲ Γαλάτης ἀπὸ Γαλατίας. «Ἐρωτηματικὸν δέ ἐστιν, ὃ καὶ πευστικὸν καλεῖται, τὸ κατ' ἐρώτησιν λεγόμενον, οἷον τίς, ποῖος, πόσος, πηλίκος»· ταῦτα γὰρ κατ' ἐπερώτησιν λέγονται. «Ἀόριστον δέ ἐστι τὸ τῷ ἐρωτηματικῷ ἐναντίως λεγόμενον, οἷον ὅστις, ὁποῖος, ὁπόσος, ὁπηλίκος»· ταῦτα γὰρ ἀόριστα λέγονται παρὰ τὸ μὴ ὁρίζειν πρόσωπον ἤγουν δεικνύειν. «Ἀναφορικὸν δέ ἐστιν, ὃ καὶ ὁμοιωματικὸν καὶ δεικτικὸν καὶ ἀνταποδοτικὸν καλεῖται, τὸ ὁμοίωσιν σημαῖνον, οἷον τοιοῦτος, τοσοῦτος, τηλικοῦτος»· ἀνα-

---

DISCR. SCR. IN MLHRKP **1** *μενελέου ML*, *μενελάου HRKP* | *πενθοῦντος — Μεγαπ.*] *ἐπένθουν αὐτὴν πάντες οἱ ἐν τῷ οἴκῳ τεχθῆς δὲ παιδίω τῶ μενελάω ἐκληθη μεγαπενθῆς P* ‖ **2** *μενελάῳ LHK* | *παρὰ — οἴκου* om. *P* ‖ **3** *Τισαμ.*] *στησαμ*, *M*, *στησαμένου LR*, *στισαμένου K*, *τισαμένους H* | *ὅταν*] *διότι P* | *κλυγενέστραν MR*, *κυκλενίστραν L* ‖ **4** post *ἐκλήθη* add. *ἐπώνυμον R* *στησαμενος ML*, *στισάμενος RK*, *τισαμένης H* | *τὰ στήγματα MP*: *τὰ στίγματα LRK*, *τὸ τίσασθαι αὐτὴν τουτέστιν ἀνταποδοῦναι H* | **5** *ἀναστρ.*] *ἀναστρέφος δὲ ML*, *ἀναστρόφως δὲ H* | *εἴ τις*] *///τις M*, *ἥτις L*, *οὗτος P* ‖ **6** *ὑγεία — σημαίνων* om. *P* ‖ **7** *γελαστικὸν καὶ πᾶν γελαστικὸν H* | *καὶ — ἄνθρ.*] *παρὰ τὸ γελᾶν P* ‖ **8** *δίπους ἢ ἀνεπιστρέψας P* ‖ **9** *δίπους* post *πᾶς* om. *P* | *γὰρ πᾶς ἄνθρ. P* | *μόνος* om. *P* | *καὶ περιστερὰ καὶ ἀετ. R* ‖ **10** *ἀετὸς καὶ τὰ ὄρνεα πάντα καὶ K* | *μυθικοῖς*] *μύθοις H* ‖ **11** *ἐστὶν αὕτη* trsp. ante *ὡς ἐν H* ‖ **13** *παρὰ*] *διὰ P* | *παρὰ — παρεῖναι*] *διὰ τὸ π. π. παρῆναι L*, *διὰ τὸ παριέναι πρὸ π. H* | *παρεῖναι* eras. in *M* ‖ **14** *κυρίου* om. *H* ‖ **16** *τὸ* om. *ML* | *σίειν*] *σείειν HK*, *σείεσθαι P* ‖ **18** *διὰ — Ἀπόλλωνα* om. *P* | *μάντιν εἶναι*] *μαντεύειν K* | *ὁμοίως — θεολογίας* om. *K* ‖ **21** *τῆς χώρας* om. *K* ‖ **22** *ἐρώτησιν*] *ἐπερώτησιν MRP* ‖ **23** *ταῦτα — λέγονται* om. *H* | *Ἀόριστον — λέγονται* om. *MLRK* | *τὸ* om. *H* ‖ **24** *ὁπόσος* om. *P* ‖ **25** post *δεικνύειν* add. *Ἀόριστον δέ ἐστι τὸ τῷ ἐρωτηματικῷ ἐναντίως λεγόμενον. Τὸ ἀόριστον ἐναντίως ἔχει τῷ ἐρωτηματικῷ, καθὸ ὁ μὲν ἐρωτῶν ζητεῖ αὐτῷ ὁρισθῆναί τι· τὸ δὲ ἀόριστον ἀναιρεῖ τὸν θέλοντά τι αὐτῷ ὁρισθῆναι, καθὸ ἐρωτῶν γινώσκει· καὶ γὰρ ἄγνωστον τὸ ἀόριστον· καὶ τὸ μὲν ὅστις δύο μέρη λόγου εἰσὶν ἀόριστα, τὸ ὅς καὶ τὸ τίς, τὸ δὲ ὁποῖος καὶ ὁπόσος καὶ ὁπηλίκος κυρίως εἰσὶν ἀναφορικά· ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ ἀντὶ ἀορίστου λαμβάνονται P*; eadem in inferiore marg. ab altera manu exarata habet K, qui in ipso contextu post *δεικνύειν* add. *καὶ τὸ μὲν τίς οὐσίαν ἐπιζητεῖ οἷον Πέτρος· το δὲ ποῖος συμβεβηκὸς οἷον ὁ μακρός· τὸ δὲ πόσος ἐπὶ ἀριθμοῦ, πηλίκος δὲ ἐπὶ μεγέθους* | *δὲ* om. *P* ‖ **26** *καλεῖται* post *ὁμοιωματικὸν* ponit *P* | *καλεῖται. καὶ ὁμοιωματικὸν μέν ἐστι τὸ ὁμοίωσιν H* | *τοιοῦτος* om. *H* | *τοσ. τοιοῦτος τηλικ.* transp. *MLP*

φορικὸν δὲ λέγεται παρὰ τὸ ἀναφέρειν ἡμῖν γνῶσιν τοῦ ζητουμένου. οἷον ἔστω ζητούμενον. τίς ὁ ἅγιος Πέτρος. μανθάνομεν ὅτι ὁ ἀπόστολος· ἐρωτῶντες δὲ ποταπὸς ἦν. μανθάνομεν παρὰ τοῦ ἐρωτωμένου ὅτι δασύθριξ. δεικνύντος αὐτοῦ ἡμῖν καὶ ὅμοιον δασύτριχα. — Περιληπτικὸν δέ ἐστι τὸ τῷ ἑνικῷ ἀριθμῷ πλῆθος σημαῖνον. οἷον δῆμος. χορός. ὄχλος· ταῦτα γὰρ πλῆθος περιλαμβάνουσι· διὰ τοῦτο περιληπτικὰ λέγονται. — Ἐπιμεριζόμενον δέ ἐστι τὸ ἐκ δύο ἢ καὶ πλειόνων ἐπὶ ἓν ἔχον τὴν ἀναφοράν. οἷον ἑκάτερος. ἕκαστος· ἐκ μὲν δύο ἑκάτερος ἡμῶν ἐν ἑνὶ τόπῳ στήτω. ἢ ἑκάτερος ἡμῶν ψαλλέτω ἢ ἀναγινωσκέτω· οὕτως καὶ ἐπὶ πληθυντικῶν νόει. — Περιεκτικὸν δέ ἐστι τὸ ἐμφαῖνον ἐν ἑαυτῷ τι περιεχόμενον. οἷον δαφνών. παρθενών. ἀμπελών. ἐλαιών. φοινικών· ὁ γὰρ δαφνὼν περιέχει δάφνας. καὶ ὁ παρθενὼν παρθένους. καὶ ὁ ἀμπελὼν ἀμπέλους. καὶ ὁ ἐλαιὼν ἐλαίας. καὶ ὁ φοινικὼν φοίνικας. — Πεποιημένον δέ ἐστι τὸ παρὰ τὰς τῶν ἤχων ἰδιότητας μιμητικῶς εἰρημένον. οἷον φλοῖσβος. ῥοῖζος. ὀρυγμαδός· φλοῖσβός ἐστιν ὁ τοῦ βηλοῦ τῆς νεὼς ὑπὸ ἀνέμου γινόμενος ἦχος· ῥοῖζος δὲ ὕδατος κτύπος ὑπὸ νεὼς τεμνομένου. ἀλλὰ καὶ παντὸς ὕδατος ἐπὶ τὸ πρανὲς φερομένου καὶ κτυποῦντος ῥοῖζος λέγεται· ὀρυγμαδὸς δέ ἐστι βοὴ ὄχλου πολλοῦ. — Γενικὸν δέ ἐστι τὸ δυνάμενον εἰς πολλὰ εἴδη διαιρεθῆναι. οἷον ζῷον. φυτόν· τὸ γὰρ ζῷον κοινὸν ὄνομά ἐστι πάντων τῶν ζωῆς μετεχόντων· διαιρεῖται δὲ εἰς ἄνθρωπον. βοῦν. κύνα. ἵππον. κώνωπα καὶ τὰ τοιαῦτα· ὁμοίως καὶ τὸ φυτὸν κοινὸν ὄνομά ἐστι πάντων τῶν φυτῶν· διαιρεῖται δὲ εἰς ἄμπελον. ἐλαίαν. κυπάρισσον καὶ τὰ ὅμοια.

Ἰδικὸν δέ ἐστι τὸ ἐκ τοῦ γένους διαιρεθέν. οἷον βοῦς. ἵππος. ἄμπελος. ἐλαία· τὸ μὲν βοῦς καὶ ἵππος ἐκ τοῦ ζῴου τοῦ κοινοῦ ὀνόματος καθ᾽ ἑαυτὰ διαιροῦνται· ὁμοίως καὶ τὸ ἄμπελος. ἐλαία ἐκ τοῦ φυτοῦ τοῦ περιεκτικοῦ (sic) ὀνόματος. — Τακτικὸν δέ ἐστι τὸ τάξιν δηλοῦν. οἷον πρῶτος. δεύτερος. τρίτος· οἷον πρῶτος ὁ ἀρχιεπίσκοπος. εἶτα ἐπίσκοπος. πρεσβύτερος καὶ τὰ ὅμοια. — Ἀριθμητικὸν δέ ἐστι τὸ ἀριθμὸν σημαῖνον. οἷον εἷς. δύο. τρεῖς. Μετουσιαστικὸν δέ ἐστι τὸ μετέχον οὐσίας τινός. οἷον πύρινος. δρύϊνος. ἐλάφινος· πύρινος μὲν οὖν ὁ μετέχων πυρός. δρύϊνος ὁ μετέχων δρυός. καὶ ἐλάφινος ὁ μετέχων ἐλάφου. — Ἀπολελυμένον δέ ἐστιν ὃ καθ᾽ ἑαυτὸ νοεῖται. οἷον θεός. λόγος· ὁ γὰρ θεὸς αὐτὸς ἑαυτὸν ἐπίσταται. ὡς δὴ καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ὁμοίως. Ἰδοὺ καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι θεολογία. — Τοῦ δὲ ὀνόματος διαθέσεις εἰσὶ δύο. ἐνέργεια καὶ πάθος· ἐνέργεια μὲν ὡς κριτὴς ὁ κρίνων. πάθος δὲ ὡς κριτὸς ὁ κρινόμενος.

DISCR SCR IN MLHRKP 1 ἔστω ζητ.] ζητοῦμεν P | 3 δεικνύοντος HK | αὐτ. — δασύτρ.] [illegible] P καὶ ἕτερον ὁμ. R | ὅμοιον δασ.] ἕτερον δασ. ὅμοιον αὐτοῦ τοιοῦτος λέγεται K | δὲ] μὲν P | 4 οἷον om. H | 5 περιλαμβ.] σημαίνοντα καὶ παραλαμβάνουσιν ἕκαστος ὀνόματος, καὶ P | παραλαμβ. LH | [illegible] K | 6 ἕκαστος] ἕκδοτος P | 7 στήτω ἐνὶ τόπῳ H | post πληθυντ. add. [illegible] K | 8 τι] τὸ H | ἀμπελών om. H | 10 καὶ ὁ ἐλαιὼν — φοίνικας om. K | 11 παρὰ om. H | ῥοῖζος ῥόθιος [illegible] H | 12 νεὼς] νηός MLRHP [illegible] 13 | 13 καταφερομ. P | 14 λέγεται] καλεῖται· ῥόθιος δὲ ὁ τοῦ [illegible] ἦχος H, [illegible] KP | ante ὀρυγμ. add. ῥοῖζος λέγεται ὀρυγμαδὸς R | post πολλοῦ add. [illegible] H, [illegible] P | δὲ] μὲν P | 15 διαιρ.] διαιρεῖσθαι P | πάντων — μετεχ.] παντὸς γένους ζώντος HR | μετεχ.] ἐχόντων K | 16 κυνα κ. κώνωπα om. KP | 17 κοινὸν om HR | κυπάρισσον om. K | 18 τὸ — [illegible] H | 19 post ἑαυτὰ add. ἰδικῶς K, ἰδικῶς P | 20 post ὀνόματος add. καθ᾽ ἑαυτὰ ἰδικῶς διαιροῦνται K, [illegible] P | 21 εἶτα ἐπίσκ.] τρίτον P | 22 σημαῖνον] δηλοῦν P | post [illegible] add. [illegible] P. [illegible] ad v 27 K | 23 δὲ] μὲν P | [illegible] om. R | post [illegible] add. [illegible] K | [illegible] om. MLH | [illegible] R. [illegible] | 24 post [illegible] add. [illegible] K | 25 λόγος] ἄγγελος KP | [illegible] MLP | 26 καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ὁμοίως om. L | [illegible] HP | 27 πάθος δὲ ὡς κριτὸς] κριτὸς δὲ H | post κρινόμενος add. ὅπερ ἐστι πάθος R, post eandem vocem add. ἐκ τοῦ πάθους ἡ ἀναγωγή K

§ 13 Vhl. (15 Bekk.)

ΠΕΡῚ ῬΉΜΑΤΟΣ

«Ῥῆμά ἐστι λέξις ἄπτωτος, ἐπιδεκτικὴ χρόνων τε καὶ προσώπων καὶ ἀριθμῶν, ἐνέργειαν ἢ πάθος παριστῶσα». Τὸ ῥῆμα τοίνυν ἓν ἐκ τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου ἐστίν· «ἄπτωτον» δὲ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν μετοχῶν καὶ τῶν ὀνομάτων· οὐ γὰρ ἐπιδέχεται πτώσεις τὸ ῥῆμα, ἀλλὰ κλίσεις τρεῖς, οἷον λέγω λέγεις λέγει· ἐπιδέχεται δὲ καὶ χρόνους καὶ πρόσωπα καὶ ἀριθμούς. Ἐνέργειαν ἢ πάθος παρίστησιν, ἐνέργειαν μὲν οἷον τύπτω, πάθος δὲ οἷον τύπτομαι. «Παρέπεται δὲ τῷ ῥήματι ὀκτώ, ἐγκλίσεις, διαθέσεις, εἴδη, σχήματα, ἀριθμοί, πρόσωπα, χρόνοι, συζυγίαι· ἐγκλίσεις μὲν οὖν εἰσι πέντε, ὁριστική, προστακτική, εὐκτική, ὑποτακτική, ἀπαρέμφατος». Ἔγκλισις δέ ἐστι ψυχικὴ προαίρεσις, καθ' ἣν ἐγκλίνεται ἡ ψυχή, ἤγουν εἰς ὃ ῥέπει· ἐγκλίνει γὰρ εἰς τὸ ὁρίσαι, εἰς τὸ προστάξαι, εἰς τὸ εὔχεσθαι καὶ εἰς τὰ ὅμοια. Ἰστέον δὲ ὅτι τὰς ἐγκλίσεις καὶ τὰς διαθέσεις οἱ παλαιοὶ κοινῶς διαθέσεις ἐκάλουν· καὶ λοιπὸν ὕστερον διεμέρισαν αὐτάς, καὶ τὰς μὲν ψυχικὰς καλοῦσιν ἐγκλίσεις, τὰς δὲ σωματικὰς διαθέσεις, οἷον τὸ ἐνθυμηθῆναι τύψαι ἔγκλισιν καλοῦσιν, εἰς ὃ ἐνέκλινεν ἡ ψυχή· τὸ δὲ ἐνεργῆσαι καὶ τύψαι διάθεσιν. «Διαθέσεις εἰσὶ τρεῖς, ἐνέργεια, πάθος, μεσότης· ἐνέργεια μὲν οἷον λέγω, πάθος δὲ οἷον λέγομαι, μεσότης δὲ ἡ ποτὲ μὲν ἐνέργειαν ποτὲ δὲ πάθος παριστῶσα»· ἐνέργειαν μὲν οἷον γράφομαί σε, πάθος δὲ οἷον γράφομαι ὑπὸ σοῦ. Ἄλλως τε καί τινα ῥήματά εἰσι μήτε ἐνέργειαν μήτε πάθος παριστῶντα, οἷον ζῶ, θάλλω, πλουτῶ. «Εἴδη δὲ δύο, πρωτότυπον καὶ παράγωγον· πρωτότυπον μὲν οἷον ἄρδω, παράγωγον δὲ οἷον ἀρδεύω», ἄρχω ἀρχεύω, τιθῶ τίθημι, ἱστῶ ἵστημι, διδῶ δίδωμι. Καὶ γὰρ ἀπὸ ὀνομάτων γίνονται παράγωγα ῥήματα, οἷον πόλεμος πολεμίζω, Ἀντίγονος ἀντιγονίζω, Φίλιππος φιλιππίζω, Χριστὸς χριστιανίζω, τουτέστιν τὰ τοῦ Χριστοῦ φρονῶ. «Σχήματα δὲ τρία, ἁπλοῦν, σύνθετον, παρασύνθετον»· ἁπλοῦν μὲν οἷον φιλῶ, σύνθετον δὲ οἷον καταφιλῶ· τὸ γὰρ φιλῶ ῥῆμα καὶ ἡ κατά πρόθεσις ἑνωθέντα ἐποίησαν ῥῆμα σύνθετον· «παρασύνθετον δὲ οἷον φιλιππίζω»· τὰ γὰρ παρασύνθετα ἀπὸ τῶν συνθέτων παράγονται· τὸ γὰρ φιλῶ ῥῆμα καὶ τὸ ἵππος ὄνομα ἑνωθέντα ἐποίησαν σύνθετον ὄνομα, ἐξ οὗ παράγεται τὸ φιλιππίζω ῥῆμα· οὕτως

DISCR. SCR. IN MLHRKP 1 Haec add. *ML*: ἘΡΩΤΗΜΑ ΣΎΝΤΟΜΟΝ ΤΟΥ͂ ὈΝΌΜΑΤΟΣ ΚΑῚ ἈΠΌΚΡΙΣΙΣ ἘΡΩΤΏΝΤΟΣ ΚΑῚ ἘΡΩΤΩΜΈΝΟΥ. Οἷον ἄνθρωπος ποῖον μέρος λόγου ἐστίν; ὄνομα. Ποίας σημασίας; σώματος. Ποίου γένους; ἀρσενικοῦ. Ποίου εἴδους; πρωτοτύπου. Ποίου σχήματος; ἁπλοῦ. Ποίου ἀριθμοῦ; ἑνικοῦ. Ποίας πτώσεως; ὀρθῆς. Ποίας διαθέσεως; ἐνεργητικῆς. Κατ' ἐνέργειαν δὲ λέγεται ἄνθρωπος διὰ τὸ ἄνω θρεῖν τὴν ὦπα, τουτέστιν ἄνω ὁρᾶν τοῖς ὀφθαλμοῖς· ὦπες γὰρ οἱ ὄφθαλμοί. ‖ 3 χρόνων τε καὶ om. *P* ‖ 4 παραστῶσαν *M*, παριστῶσαν *L*, παριστάσα *P* ‖ 5 πρ. ἀντιδ.] προσδιαστέλλων *P* ‖ 6 δὲ καὶ χρόνους om. *P*, καὶ χρ. καὶ om. *HR* | ἐνέργειαν — τύπτομαι] ἐνέργειαν δὲ παριστᾷ οἷον τύπτω γράφω τρέχω φέρω καὶ τὰ ὅμοια· πάθος δὲ οἷον τύπτωμαι γράφωμαι καὶ τὰ ὅμοια *P* ‖ 7 Παρέπ. — ἀπαρ.] «παρέπεται — συζυγίαι». καὶ εἰκότως κατὰ τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου, ἔτι καὶ τῶν τεσσάρων μερῶν τῆς γραμματικῆς, ἅτινά εἰσι διορθωτικόν, ἀναγνωστικόν, ἐξηγητικὸν καὶ κριτικόν, καὶ τῶν τεσσάρων τῆς φωνῆς ὀργάνων· καὶ αὐτά εἰσι ταῦτα· γλωσσηματικόν, ἱστορικόν, μετρικὸν καὶ τεχνικόν. «Ἐγκλίσεις — ἀπαρέμφατος» *K* | παρέπε *P* ‖ 8 χρόνοι καὶ συζ. *HP* ‖ 9 οὖν om. *P* | εὐκτική om. *P* | ὑποτ. καὶ ἀπαρ. *H* ‖ 10 ἐκκλίνεται *P* | ἐγκλίνει] κλίνει *H*, ἐκκλίνει *P* ‖ 11 προστ.] πρᾶξαι *KP* | εὔχ.] ὀρέγεσθαι *P* ‖ 12 μὲν ψυχ.] ἐμψυχικάς *K* ‖ 13 ἐκάλεσαν ἐγκλ. *R*, ἐκάλεσαν κλίσεις *H* ‖ 14 διαθ. δέ εἰσι *MH*, δ. μέν εἰσι *P* ‖ 15 post λέγομαι add. ἢ τιμῶμαι ἢ στεφανοῦμαι *MLH* ‖ 16 παριστῶσα, οἷον πέπηγα διέφθορα ἐποιησάμην ἐγραψάμην *P* | ἐνέργεια *RKP* | γράφομαι — οἷον om. *R* | γράφομαί σε] γράφω σε *K* ‖ 17 ζῶ, ὑγιαίνω, θ. *K* ‖ 18 πλουτῶ, ὑπάρχω, ἅτινα καὶ οὐδέτερα καλοῦνται *K* | δὲ om. *MLP* ‖ 19 ἀρδεύομαι *P* | καὶ ἔτι ἄρχω *K* | ἱστῶ — δίδωμι om. *K* ‖ 20 Ἀντιγ. ἀντιγ. om. *K* | ἀνταγονίζω *ML* ἀνταγωνίζω *HPR* ‖ 21 Χριστὸς — φρονῶ om. *K* | δὲ om. *P* ‖ 22 φιλῶ] φρονῶ *HK* | καταφ.] καταφρονῶ *HK* ‖ 23 φιλῶ] φρονῶ *HK* ‖ 24 οἷον ἀνταγονίζω φιλ. *P* ‖ 25 ἑνωθέντα ἐποίησαν om. *HR* | ὄν. σύνθ. φίλιππος *K*

καὶ τὰ ὅμοια. Ἀριθμοὶ τρεῖς, ἑνικός, δυϊκός, πληθυντικός· ἑνικὸς μὲν οἷον γράφω, δυϊκὸς δὲ γράφετον, πληθυντικὸς δὲ γράφομεν. Πρόσωπα τρία, πρῶτον, δεύτερον, τρίτον· πρῶτον μὲν ἀφ᾽ οὗ ὁ λόγος, οἷον ἀπ᾽ ἐμοῦ ὁ λόγος, γράφω· δεύτερον δὲ πρὸς ὃν ὁ λόγος, οἷον πρὸς σὲ ὁ λόγος, γράφεις· τρίτον δὲ περὶ οὗ ὁ λόγος, οἷον περί τινος ἄλλου ὁ λόγος, γράφει. Χρόνοι τρεῖς, ἐνεστώς, παρεληλυθώς, μέλλων· ἐνεστὼς οἷον λέγω, παρεληλυθὼς οἷον ἔλεγον, μέλλων οἷον λέξω. Τούτων ὁ παρεληλυθὼς ἔχει διαφορὰς τέσσαρας, παρατατικόν, παρακείμενον, ὑπερσυντέλικον καὶ ἀόριστον· παρατατικὸς οἷον ἔλεγον, παρακείμενος οἷον λέλεχα, ὑπερσυντέλικος οἷον ἐλελέχειν, ἀόριστος οἷον ἔλεξα. Καὶ ταῦτα μὲν ἐν συντόμῳ διεξίεμεν (sic)· καθόλου δὲ ἐν τῷ Ῥηματικῷ Γεωργίου καὶ Ἀπολλωνίου, εἰ θεῷ φίλον, εἰσόμεθα.

§ 14 Vhl. (16—18 Bekk.)

ΠΕΡῚ ΣΥΖΥΓΊΑΣ

Commentariolus ad § 14 ea tantum exhibet, quae in ipsius artis contextu leguntur; in fine autem paragraphi haec verba adiecta sunt: Ἀκολουθεῖ δὲ ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν ῥημάτων οὕτως, οἷον παράδειγμα πρώτης συζυγίας λείβω· ἰδοὺ διὰ τοῦ β ἐκφέρεται ἐν τῷ πρώτῳ προσώπῳ, καὶ τὸ αὐτὸ β ἀκολουθεῖ ἐν ταῖς κλίσεσι τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου προσώπου, καὶ οὐ μεταβάλλεται, οἷον λείβω λείβεις λείβει· ὁμοίως καὶ τὸ π καὶ φ καὶ πτ ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν ῥημάτων ἀκολουθοῦσιν ἀπαραλλάκτως· ὁμοίως καὶ πᾶσαι αἱ συζυγίαι οὕτως ἐπακολουθοῦσιν ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν ῥημάτων.

§ 15 Vhl. (19 Bekk.)

ΠΕΡῚ ΜΕΤΟΧΗ͂Σ

Μετοχή ἐστι λέξις μετέχουσα τῆς τῶν ῥημάτων καὶ τῆς τῶν ὀνομάτων ἰδιότητος. Παρέπεται δὲ αὐτῇ ταὐτὰ ἃ καὶ τῷ ὀνόματι καὶ τῷ ῥήματι, δίχα προσώπων τε καὶ ἐγκλίσεων. Μετέχει οὖν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων, τῶν μὲν ὀνομάτων τὰ παρεπόμενα πάντα καὶ τῶν ῥημάτων τὰ παρεπόμενα πάντα ἄνευ προσώπων καὶ ἐγκλίσεων.

DISCR. SCR. IN MLHKRP 1 Ἀρ. δέ εἰσι τρ. HR | δυ. καὶ πληθ. HR | γρ. τύπτω P ‖ 2 γράφετον, τύπτετον P | γράφομεν, τύπτομεν P | Πρ. δέ εἰσι τρία HR | δεύτ. καὶ τρίτ. HR ‖ 3 οἷον ἀπ᾽ — γράφω om. HP | οἷον ἀπ᾽ — γράφει] οἷον γράφω ἐγώ, γράφεις σύ, γράφει ἐκεῖνος R | οἷον πρὸς — γράφεις om. HP ‖ 4 οἷον — γράφει] τρίτον ἀπ᾽ ἐμοῦ ὁ λόγος, δεύτερον πρὸς σὲ ὁ λόγος, γ᾽ δὲ περὶ οὗ ὁ λόγος, οἷον περί τινος ἄλλου ὁ λόγος, γράφει P | περί τινος ἄλλου] πρὸς σὲ ML | περί τ. — γράφει] γράφω ἐγώ, γράφεις σύ, γράφει ἐκεῖνος H ‖ 5 Χρ. δέ εἰσι τρεῖς HR | ἐνεστ. οἷον] καὶ ἐνεστὼς μέν ἐστιν HR ‖ 7 καὶ om. P | ἀόριστον· ὧν συγγένειαί εἰσιν γ᾽, ἐνεστῶτος πρὸς παρατατικόν, παρακειμένου πρὸς ὑπερσυντέλικον, ἀορίστου πρὸς μέλλοντα P ‖ 8 καὶ ἐνταῦθα R | καθόλου δὲ om. P ‖ 9 Γεωργ. κ. Ἀπ. om. P | ἰσώμεθα MLP ‖ 11 συζυγιῶν H ‖ 12 In § 14 in K nihil extat nisi: συζυγία ἐστὶν ἀκόλουθος ῥημάτων κλίσις· Ἀκολουθεῖ κτέ. ‖ 13 ῥημ.] ὀνομάτων H ‖ 15 καὶ τρίτου om. K ‖ 16 λείβει om. P | καὶ πτ om. K | ἀπαραλλ.] ἀδιαλλακτός M ἀδιαλλάκτως LKP ‖ 17 ἐπακ.] ἀκολουθοῦσιν HR ‖ 19 Π. M. om. P ‖ 20 Μετ. δέ ἐστι H | ῥημάτων] ὀνομάτων HR | τῆς post καὶ om. H | ὀνομάτων] ῥημάτων HR ‖ 21 ταῦτα HRP | post ἐγκλ. add. τῷ ὀνόματι καὶ τῷ ῥήματι R | Μετέχει] πόθεν μετοχή; ἀπὸ μετέχειν ὀνόματος καὶ ῥήματος. ποῦ δὲ μετέχει τούτοις; λαμβάνει ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τὸ ἄρθρον τὸ ὁ καὶ ἀπὸ τοῦ ῥήματος τὸ τύπτω, καὶ λέγεται ὁ τύπτων· οὕτω καὶ τὰ ὅμοια. μετέχει P ‖ 22 οὖν καὶ ὀνόματος καὶ ῥήματος HR | καὶ — πάντα om. LP | καὶ τ. ῥ.] τῶν δὲ ῥημάτων ὁμοίως HR | τῶν ῥημάτων om. M ‖ 23 πάντα ante ἄνευ om. H

§ 16 Vhl. (20 Bekk.)

ΠΕΡῚ ἌΡΘΡΟΥ

«Ἄρθρον ἐστὶ μέρος λόγου πτωτικόν, προτασσόμενον καὶ ὑποτασσόμενον τῆς κλίσεως τῶν ὀνομάτων· προτακτικὸν μὲν ὁ, ὑποτακτικὸν δὲ ὅς»· καὶ προτακτικὸν μὲν οἷον μακάριος ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος, ὅς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν (Ps. I, 1). Ἰδοὺ ἐνταῦθα ἐν μὲν τῇ πρώτῃ λέξει προτάσσεται τὸ ἄρθρον, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ὑποτάσσεται. «Παρέπεται δὲ αὐτῷ τρία, γένη, ἀριθμοί, πτώσεις· γένη μὲν οὖν εἰσι τρία, ὁ ποιητής, ἡ ποίησις, τὸ ποίημα». Ἰδοὺ ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς ἀρσενικοῦ γένους ἐστίν, ἡ δὲ ποίησις θηλυκοῦ, τὸ δὲ ποίημα οὐδετέρου. «Ἀριθμοὶ τρεῖς, ἑνικός, δυϊκός, πληθυντικός· ἑνικὸς μὲν ὁ ἡ τό». Ἰδοὺ τῶν τριῶν γενῶν τὰ ἄρθρα· τὸ μὲν ὁ ἀρσενικοῦ, τὸ δὲ ἡ θηλυκοῦ, τὸ δὲ τό οὐδετέρου. Πτώσεις δὲ ὁ τοῦ τῷ τόν ὦ, οἷον ὁ ἄνθρωπος, τοῦ ἀνθρώπου, τῷ ἀνθρώπῳ, τὸν ἄνθρωπον, ὦ ἄνθρωπε· θηλυκὰ ἡ τῆς τῇ τήν ὦ, οἷον ἡ γυνή, τῆς γυναικός, τῇ γυναικί, τὴν γυναῖκα, ὦ γύναι· οὐδέτερα τό τοῦ τῷ τό ὦ, οἷον τὸ μέλι, τοῦ μέλιτος, τῷ μέλιτι, τὸ μέλι, ὦ μέλι. Δυϊκὰ ἀρσενικῶν τώ τοῖν ὦ, οἷον τὼ ἀνθρώπω, τοῖν ἀνθρώποιν, ὦ ἀνθρώπω· δυϊκὰ θηλυκὰ τά ταῖν ὦ, οἷον τὰ Ἑλένα, ταῖν Ἑλέναιν, ὦ Ἑλένα. Πληθυντικὰ ἀρσενικῶν οἱ τῶν τοῖς τούς ὦ, οἷον οἱ ἄνθρωποι, τῶν ἀνθρώπων, τοῖς ἀνθρώποις, τοὺς ἀνθρώπους, ὦ ἄνθρωποι· πληθυντικὰ θηλυκὰ αἱ τῶν ταῖς τάς ὦ, οἷον αἱ γυναῖκες, τῶν γυναικῶν, ταῖς γυναιξί, τὰς γυναῖκας, ὦ γυναῖκες.

§ 17 Vhl. (21 et 22 Bekk.)

ΠΕΡῚ ἈΝΤΩΝΥΜΊΑΣ

«Ἀντωνυμία ἐστὶ λέξις ἀντὶ ὀνόματος παραλαμβανομένη, προσώπων ὡρισμένων δηλωτική». Ἀντωνυμία καλεῖται, ὅτι ἀντὶ ὀνόματος παραλαμβάνεται, ὡς ὅταν εἴπωμεν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μού ἐστιν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί (Ev. Matth. III, 11)· ἰδοὺ ἐνταῦθα ἡ οὗ ἀντωνυμία ἐστὶν ἀντὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ αὐτὸς ὑμᾶς ἀντωνυμίαι εἰσὶν ἀντὶ τοῦ ὁ Χριστος ὑμᾶς τοὺς ἀνθρώπους βαπτίσει. «Προσώπων δὲ ὡρισμένων δηλωτική», τουτέστι

DISCR. SCR. IN MLHRKP **2** post Ἄρθ. add. τὸ ἄρθρον μέρος λόγου ἐστὶ δ' *P* ‖ **3** καὶ ὑποτασσ. trsp. post ὀνομάτων *HRK* ‖ **4** προτακτ. μὲν — ἀσεβῶν] οἷον ὁ ἄθεος ἀνήρ, ὃς οὐδέποτε ἐν θεῷ πεπολίτευται, καὶ ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν *K* ‖ **8** Ἀριθ. — οὐδετέρου (**10**) om. *K* | Ἀρ. δέ εἰσι τρ. *HR* ‖ **9** δυ. καὶ πληθ. *HR* | καὶ ἑν. μὲν *HR* | ἰδοὺ — οὐδετέρου] δυϊκὸς δὲ τώ τά, πληθυντικὸς δὲ οἱ αἱ τά *P* | τὰ om. *ML* ‖ **10** πτώσεις δὲ ἑνικαὶ πέντε, ὁ *HR*, πτώσεις ε' ὁ *P* ‖ **11** θηλυκὰ] ὁμοίως καὶ θηλυκαὶ πέντε *HR* **12** ἡ γυνὴ — ὦ γύναι] ἡ καλὴ τῆς καλῆς τῇ καλῇ τὴν καλὴν ὦ καλή *K* | οὐδέτερα] ὁμοίως καὶ οὐδέτερων (οὐδετέρους *R*) πέντε *HR* ‖ **13** poster. τὸ μέλι om. *P* | δυϊκῶν δὲ ἀρσ. τρεῖς *K* | ἀρσ.] τῶν ἀρσενικῶν τρία *HR* ‖ **14** ὦ ἄνθρωπε *ML* | ἀνθρώπω. ὡσαύτως καὶ τὸ οὐδέτερον. θηλυκῶν δὲ οἷον τὰ ἑλ. *K* | θηλ.] τῶν θηλυκῶν τρία *HR* ‖ **15** ὦ ἑλέναιν *ML* | post ὦ ἑλ. add. δυϊκὰ τῶν οὐδετέρων τρία, τώ τοῖν ὦ, τὼ βήματε τοῖν βημάτοιν ὦ βήματε *HR* καὶ πληθυντικῶν ἀρσ. οἷον οἱ *K* | ἀρσ.] τῶν ἀρσενικῶν πέντε *HR* ‖ **16** πληθ. θηλ.] πληθ. τῶν θηλυκῶν πέντε *HR*, θηλυκῶν δὲ *K* ‖ **17** οἷον — ὦ γυναῖκες] αἱ καλαὶ τῶν καλῶν ταῖς καλαῖς τάς καλὰς ὦ καλαί *K* ‖ **18** post ὦ γυναῖκες add. πληθυντικὰ τῶν οὐδετέρων πέντε, τά τῶν τοῖς τά ὦ, τὰ βήματα τῶν βημάτων τοῖς βήμασι τὰ βήματα ὦ βήματα *HR*, οὐδετέρων δὲ τά τῶν τοῖς τά ὦ, τὰ τείχη τῶν τειχῶν τοῖς τείχεσι τὰ τείχη ὦ τείχη *K*, πληθυντικὰ οὐδετέρων τά τῶν τοῖς τά ὦ. τῶν οὐδετέρων ἡ αὐτή ἐστιν ὀρθὴ καὶ αἰτιατικὴ καὶ κλητική *P* ‖ **20** Π. Ἀ. om. *RP* | ἀντωνυμιῶν *H* ‖ **23** τοῦ ὑποδήματος *KP* ‖ **24** ἐν πνεύματι — πυρὶ om. *K* ‖ **25** ἐνταῦθα om. *K* ‖ **26** αὐτὸς ὁ Χρ. *K* | τουτ. — δεικτ. om. *R*

προσώπων φαινομένων δεικτική. Παρέπεται δὲ αὐτῇ ἕξ, πρόσωπα, γένη, ἀριθμοί, πτώσεις, σχήματα, εἴδη. Πρόσωπα πρωτοτύπων μὲν ἐγώ σύ ἵ, ἀντὶ τοῦ ἐγὼ Πέτρος, σὺ Παῦλος, ἐκεῖνος Ἰωάννης· παραγώγων δὲ ἐμός σός ὅς. Γένη τῶν μὲν πρωτοτύπων προσώπων διὰ μὲν τῆς φωνῆς οὐ διακρίνονται, φανεροῦνται δὲ διὰ τῆς ὑπ' αὐτῶν δείξεως, οἷον ἡ ἐγώ σύ ἵ. Ἀντωνυμίαι φωνητικῶς μὲν οὐ σημαίνουσι γένος, οὔτε ἄρσεν οὔτε θῆλυ· δεικτικῶς δὲ σημαίνουσι καὶ ἄρσεν καὶ θῆλυ καὶ οὐδέτερον· αἱ δὲ παράγωγοι ἀντωνυμίαι διὰ τῶν ἄρθρων σημαίνουσι τὰ γένη, οἷον ὁ ἐμός ἡ ἐμή τὸ ἐμόν. Ἀριθμοὶ πρωτοτύπων, οἷον ἐγώ σύ ἐκεῖνος λέγοντες ἑνικῶς λέγομεν· δυϊκῶς δὲ νῶϊ σφῶϊ, ἀντὶ τοῦ ἡμεῖς οἱ δύο καὶ ὑμεῖς οἱ δύο· πληθυντικῶς δὲ οἷον ἡμεῖς ὑμεῖς ἐκεῖνοι. Παραγώγων δὲ ἀριθμὸς ἑνικός, οἷον ἐμός σός ὅς, δυϊκὸς δὲ ἐμώ σώ ὥ· ἐμώ μὲν ἀντὶ τῶν δύο υἱῶν μου, σώ δὲ ἀντὶ τῶν δύο υἱῶν σου, ὥ λέγων ἀντὶ τῶν δύο υἱῶν αὐτοῦ λέγω. Πληθυντικὸς ἐμοί σοί οἵ. Πτώσεις δὲ πρωτοτύπων μὲν ὀρθῆς οἷον ἐγὼ Πλάτων, γενικῆς ἐμοῦ Πλάτωνος, δοτικῆς ἐμοὶ Πλάτωνι, αἰτιατικῆς ἐμὲ Πλάτωνα· κλητικὴν δὲ οὐκ ἔχει τὸ πρῶτον πρόσωπον, οὐδεὶς γὰρ ἑαυτόν που καλεῖ. Δευτέρου προσώπου σὺ Πλάτων ἀντὶ τοῦ ὦ Πλάτων· τρίτου προσώπου ἐκεῖνος ὁ Πλάτων, ἐκείνου τοῦ Πλάτωνος, ἐκείνῳ τῷ Πλάτωνι, ἐκεῖνον τὸν Πλάτωνα. Εἰσὶ δὲ καὶ μονοπρόσωποι ἀντωνυμίαι, οἷον οὗτος τούτου τούτῳ τοῦτον· πληθυντικὸς οὗτοι τούτων τούτοις τούτους ὦ οὗτοι· ἑνικὸς αὐτός αὐτοῦ αὐτῷ αὐτόν· δυϊκὸς αὐτώ αὐτοῖν αὐτώ· πληθυντικὸς αὐτοί αὐτῶν αὐτοῖς αὐτούς. Καὶ ταῦτα μὲν πρὸς εἰσαγομένους μερικῶς ἐν σπουδῇ διήλθομεν· ἐπὶ τέλους δὲ τοῦ κειμένου τρανῶς καὶ ὡς δεῖ λέλεκται περὶ ἀντωνυμίας.

[Accuratior illa de pronominibus expositio, ad quam ultimis huius paragraphi verbis delegamur, in cod. H legitur p. 272—278, in K p. 565—573; in L autem, in quo pauca tantum eius fragmenta eaque ordine perverso servata sunt, hae reliquiae extant p. 234—238 et p. 203: in M denique, qualis nunc est hic codex, tota intercidit. Quae vero ibi exposita sunt paucis verbis adumbrabo, cum non digna videatur disputatio quam totam publici iuris faciamus.

ΠΕΡῚ ἈΝΤΩΝΥΜΙῶΝ

Τῶν μὲν ὀνομάτων καὶ τῶν ῥημάτων ἡ κλίσις κατὰ ἀκολουθίαν φωνῆς προέρχεται, καὶ ἡ ἑτέρα ὑπὸ τῆς ἑτέρας κανονίζεται· αἱ μέντοι ἀντωνυμίαι σημασίᾳ μόνῃ ποιοῦνται τὴν κλίσιν. οὐ μέντοι

DISCR. SCR. IN MLHRKP 1 προσώπων om. P | δεικτ. om. KP | δὲ om. P | ἀρ. πρόσ. γένη transp. P 2 εἴδη καὶ συζυγίαι [illegible] πρωτότυποι μὲν πρόσωπον οἷον εἰπεῖν ἐγώ σύ ἵ, ἀντὶ R | [illegible] ἐκεῖνος, ἐγὼ H ‖ 3 παράγωγοι MLH [illegible] KP ‖ 4 ὑπ' αὐτ.] ἐπ' αὐτ K, ὑπ' αὐτ. R, ἑαυτῶν P | ἡ] αἱ ML, ἡ HR, om. KP ‖ 5 [illegible] πρωτότυποι φων. K | post οὔτε θῆλυ add. οὔτε οὐδέτερον HR, ἀσύναρθρα γάρ εἰσι K | δεικτ. — θῆλυ om. P 6 [illegible] οἷον ἐγὼ ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ γυνή, σὺ ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ γυνή K, [illegible] οἷον ὁ ἐμός ἡ ἐμή τὸ ἐμόν» K ‖ 7 ἀριθ. — λέγομεν om. K | σὺ ἵ ἐκ. P | λέγοντες et λέγομεν om. HR ‖ 8 νόει σφόει ML | [illegible] HR | [illegible] οἷον] καὶ ἐκεῖνοι οἱ δύο HK ‖ 9 [illegible] KP | [illegible] HR [illegible] P ‖ 10 λέγων] λέγομεν P, om. K ‖ 11 [illegible] H, om. P, [illegible] K [illegible] 15 | ἐγώ σύ ἵ. γενική ἐμοῦ σοῦ οὗ. δοτική ἐμοί σοί οἷ [illegible] δύο — ἀσύναρθροι μὲν οἷον ἐγώ σύ ἵ, σύναρθροι δὲ οἷον ὁ αἴας» P ‖ 13 που] του ML, om. HRK | ἀντὶ τοῦ ω [illegible] K ‖ 14 [illegible] K ‖ 15 [illegible] P [illegible] ‖ 16 τοῦτοι [illegible] P [illegible] ML ‖ 17 [illegible] om. HK ‖ 18 πρὸς εἰσαγ.] προσηγμένους H, προσειγμένα R

φωνῆς ἀκολουθίᾳ· διὸ καὶ θεματικὰς αὐτὰς καλοῦμεν. Quae verba sequitur pronominum personalium cum nominibus propriis coniunctorum et per omnes numeros casusque flexorum enumeratio. Tum anteposito titulo *Περὶ τῶν μονοπροσώπων* et praemissis his verbis: *ἐπειδὴ αἱ τοῦ τρίτου, λέγω δὴ τὴν ἵ καὶ τὰς ἀπ᾽ αὐτῆς κεκλιμένας, ἀσυνήθεις ἦσαν, ἐξεῦρεν ἡμῖν ἀντ᾽ ἐκείνης ἄλλας ἡ τέχνη συνήθεις, αἳ καλοῦνται μονοπρόσωποι* — declinatum videmus genus masculinum pronominum *οὗτος, αὐτός, ἐκεῖνος, ὅδε.* quibus formis haec addita sunt verba: *ἔτι δὲ καὶ ἡ ὁ δεῖνα, ἥτις κέκλιται διχῶς, τοῦ δεῖνος καὶ τοῦ δείνατος.*

Ea autem quae insequitur parte, addito titulo *Περὶ κτητικῶν ἀντωνυμιῶν* et praemissis his: *αἱ δὲ κτητικαὶ τῶν ἀντωνυμιῶν παράγωγοι μέν εἰσιν· παράγονται γὰρ ἀπὸ τῶν γενικῶν τῶν πρωτοτύπων καὶ δηλοῦσι πρόσωπα δύο, τὸ τοῦ κτήτορος καὶ τοῦ κτήματος* — satis verbosum in modum exponitur flexio pronominum possessivorum *ἐμός, νωΐτερος, ἡμέτερος, σός, σφωΐτερος, ὑμέτερος, ὅς, σφέτερος,* ita ut ad taedium usque repetatur, quot et *κτήτορες* et *κτήματα* singulis formis significentur. In fine autem totius disputationis cod. H hunc praebet versiculum: *Ἀντωνυμίαι μάλ᾽ ἔνθα τέρματος λάχον,* L subicit: *τέλος τῶν ἀντωνυμιῶν.*]

§ 18 Vhl. (23 Bekk.)

ΠΕΡῚ ΠΡΟΘΈΣΕΩΣ

«Πρόθεσις προτίθεται πάντων τῶν τοῦ λόγου μερῶν ἔν τε συνθέσει καὶ συντάξει»· ἐν μὲν συντάξει ὡς τὸ κατὰ Τρύφωνος, ἐν δὲ συνθέσει ὡς τὸ πρόσφυγος· καὶ πάλιν δὲ οὕτως λόγον προσλαλῶ παρεστώς, τὸ παρεστὼς καὶ προσλαλῶ ἐν συνθέσει, τὸ καταλαλῶ ἐν παραθέσει (sic). *Συντάττεται δὲ μεθ᾽ ἑκάστου μέρους, μετὰ ὀνόματος πρὸς Ἰωάννην, μετὰ ῥήματος καταλαλεῖ, σὺν μετοχῇ μεταφέρων, σὺν ἄρθρῳ μεθ᾽ οὗ ἦλθον, σὺν ἀντωνυμίᾳ μεθ᾽ ἡμῶν, μετ᾽ ἐπιρρήματος προχθές, μετὰ συνδέσμου πρὸς δ᾽ ἐμέ* (Χ 59), *μετὰ τῆς προθέσεως ἐξυπανέστη* (Β 267), *καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν πάντων τῶν τοῦ λόγου μερῶν προτίθεται. «Εἰσὶν οὖν πᾶσαι αἱ προθέσεις ὀκτωκαίδεκα, μονοσύλλαβοι μὲν ἕξ, ἔν, ἔξ, εἰς, σύν, πρό, πρός, αἵτινες οὐκ ἀναστρέφονται» οὐδ᾽ ἀναπέμπουσιν ὄπισθε τὸν τόνον, ὡς τὸ κάτ᾽ ἀρχάς καὶ τὸ κάτ᾽ ἐμοῦ· κατὰ ἀρχάς γὰρ ἦν καὶ κατὰ ἐμοῦ, καὶ τῶν οὕτω δισυλλάβων προθέσεων, μόνης τῆς σύν προθέσεως πεπονθώσης* (sic) *ἐν μονοσυλλάβοις, ὡς ἐν τῇ χρήσει φησὶν ἦλθεν ἀργυρότοξος Ἀρτέμιδι ξὺν* (ο 410), *ἀντὶ τοῦ ἦλθεν ἀργυρότοξος σὺν Ἀρτέμιδι. Σπανίως δὲ καὶ τοῦτο· οὐ χρὴ γοῦν τὸ σπάνιον εἰς κοινότητα παραλαμβάνειν. «Δισύλλαβοι δέ δύο καὶ δέκα, ἀνά, κατά, διά, μετά, παρά, ἀντί, ἐπί, περί, ἀμφί, ἀπό, ὑπό, ὑπέρ».*

DISCR. SCR. IN MLHRKP **16** *προθέσεων K* ‖ **17** *τί ἐστι πρόθεσις; λέξις προτιθεμένη π. HR, πρόθεσίς ἐστι λέξις προτιθεμένη π. P* | *πρόθ. — πρόσφ.] ἡ πρόθεσις προτίθεται ἐν μὲν τῇ συνθέσει οἷον πρόσφυγος, περίδοξος, ἐν δὲ τῇ συντάξει οἷον εἰς τὸν οἶκον, κατὰ Τρύφωνος K* | *καὶ συντ.* om. *P* ‖ **18** *τῇ* add. et post *μὲν* et post prius *δὲ HR* ‖ **19** *προσλ.] παρακαλῶ K, προσκαλῶ R* | *παρ. τὸ παρ.* om. *K, τό παρ.* om. *R* ‖ **21** *σὺν μετ.] μετὰ μετοχῆς H* **22** *μετὰ συνδέσμου — ἐμέ* transp. *H* post *ἐξυπανέστη* | *μετὰ συνδέσμου* om. *MLR* *με* om. *K* ut restet *πρὸς δέ* | *τῆς* om. *RKP*; an *μετ᾽ ἄλλης?* ‖ **23** *οὖν] δὲ L, οὖν δὲ K* ‖ **24** *μὲν] μὲν οὖν εἰσὶν HR, εἰσὶν P* | *ἐν εἰς ἐξ σύν πρός πρό HRKP* ‖ **25** *οὐδ᾽ ἀναπ.] οὐδὲ πέμπουσιν HR* | *ὡς τὸ πέμπουσιν HR* | *ὡς τὸ λεγόμενον ἐν δισυλλάβοις νεῶν ἄπο. ἀγαμέμνονος πέρι. καὶ τὸ κατ᾽ ἀρχ. K* ‖ **27** *πεπονθόσης H, πεπονθούσης K* ‖ **28** *Ἀρτ. — ἀργυρότ.* om. *P* | *ἀντὶ — Ἀρτέμ.* om. *K* | *καὶ* om. *H* ‖ **29** *γοῦν] γὰρ οὖν K, γὰρ P, δὲ R* ‖ **30** *ὑπέρ, αἵτινες ἀναστρέφουσι τὸν τόνον, χωρὶς τοῦ ἀνά καὶ κατά καὶ διά, ἵνα μὴ συνεμπέσῃ τῷ Ζεῦ ἄνα καὶ Δία καὶ κάτα* (sic) *ἀπορηματικῷ συνδέσμῳ, καὶ κατὰ συναλοιφὴν ἀπολείπουσι τὸ καταλῆγον αὐτῶν φωνῆεν, οἷον κατ᾽ ἐμοῦ, ἐπ᾽ ἐμέ, ἀμφ᾽ ἀγαθὸν θεράποντα· πλὴν τῆς περί, ἵνα μὴ συνεμπέσῃ τῷ πέρ παραπληρωματικῷ συνδέσμῳ K*

§ 19 Vhl. (24 Bekk.)

ΠΕΡῚ ἘΠΙΡΡΉΜΑΤΟΣ

Ἐπίρρημά ἐστι μέρος λόγου ἄκλιτον ἤτοι ἀκίνητον καὶ ἀμετάβολον, καὶ τοσοῦτον, ὅτι καὶ τὰ ὀνόματα ἐπιρρηματικὴν ἀναδεχόμενα σύνταξιν ἄπτωτα μένει· τίθεται δὲ κατὰ τῶν ἐν τοῖς ῥήμασιν ἐγκλίσεων, καὶ ποτὲ μὲν προτάσσεται ποτὲ δὲ ὑποτάσσεται. Τούτων ἄνευ οὐ κατακλείεται διάνοια· ἐὰν γὰρ εἴπω ἐξηγήσατο Πλάτων, οὐ κέκλεισται ἡ διάνοια· εἰ δὲ εἴπω ἐξηγήσατο Πλάτων σαφῶς, πλήρης ἡ διάνοια. Ἕκαστον τοίνυν ἐπίρρημα μίαν φωνὴν καὶ ἕνα σχηματισμὸν ἔχει· καὶ ὅπερ ἐστὶν ἐπίθετον ὄνομα ἐν ὀνόμασιν, χωρὶς κυρίου ὀνόματος μὴ λεγόμενον, οὕτως τὸ ἐπίρρημα ἐν ταῖς συντάξεσι τῶν ῥημάτων· λέγοντος γάρ μου ὁ πλούσιος οὐδὲν δηλοῖ ὢν ἐπίθετον, μὴ ὄντος κυρίου ὀνόματος· εἰ δὲ εἴπω Θεοδόσιος πλούσιος, Πλάτων τεχνίτης, ἔγνως διὰ τῶν κυρίων τὰ ἐπίθετα· οὕτως κἀνταῦθα ὅπου ἀγορευθῇ ἐπίρρημα, πάντως καὶ ῥῆμα, οἷον χθὲς φίλος ἦλθεν, οὐ μὴν χθὲς φίλος· ἔνθα δὲ ῥῆμα, οὐ δεῖται ἐπιρρήματος· τὸ δὲ ἐπίρρημα πάντως δεῖται τοῦ ῥήματος, πάρεξ τοῦ φεῦ καὶ τοῦ οἴμοι ἄνευ ἐπαγωγῆς ῥήματος λεγομένων. Γίνονται δὲ ἀπὸ χρόνων ὡς τὸ νῦν, ἀπὸ καιροῦ ὡς τὸ σήμερον, αὔριον, τόφρα, τέως, ἡνίκα· καὶ ἀπὸ γενικῶν πτώσεων ὀνομάτων ὡς τὸ σαφῶς, εὐσεβῶς ἀπὸ τῶν σαφῶν καὶ εὐσεβῶν. Μεσότητος δὲ ταῦτα λέγονται, ὅτι μέσον εἰσὶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν, οἷον τῶν εὐσεβῶν ἀνδρῶν εὐσεβῶς λεγόντων καὶ τῶν εὐσεβῶν γυναικῶν εὐσεβῶς περιπατουντων sic· *οὕτως καὶ τὰ ὅμοια. Γίνονται δὲ ἀπὸ τόπων οἷον ἄνω, κάτω, ὧν σχέσεις εἰσὶ τρεῖς, ἢ ἐν τόπῳ, ὡς ἐν τῷ Ἀμορίῳ διάγω, ἢ εἰς τόπον, ὡς εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀπέρχομαι, ἢ ἐκ τόπου, ὡς τὸ ἀπὸ τῆς πόλεως ἔρχομαι· ὁμοίως ὧδε, ἐκεῖ, ἐκεῖθεν. Γίνονται δὲ καὶ ἀπὸ ἀριθμοῦ, ὡς τὸ δίς, τρίς, τετράκις, καὶ ἄλλα ἄλλας ἐχόμενα σημασίας, ἃ καὶ παρὰ τῷ τεχνογράφῳ ἐνδιαφέροντά εἰσιν. Προτάσσεται δὲ τὸ ἐπίρρημα τοῦ ῥήματος οὕτως νῦν πάρειμι, ὑπολήγεται δὲ πάρειμι νῦν, καλῶς γράφω, γράφω καλῶς. Τῶν δὲ ἐπιρρημάτων τὰ μέν εἰσιν ἁπλᾶ, ὡς πάλαι, πέρυσι, χθές, αὔριον· τὰ δὲ σύνθετα, ὡς πρόπαλαι, προπέρυσι, προχθές, μεταύριον καὶ τὰ ὅμοια. Ταῦτα τὰ ἐπιρρήματα διὰ τοῦ ω μεγάλου γράφονται, οἷον κύκλω* sic, *ἄφνω, πόρρω, ἔξω, ἔσω, ἄνω, κάτω, πρόσω καὶ τὰ σύνθετα ἄνωθεν, κάτωθεν,*

DISCR. SCR. IN MLHRKP 2 *Π. Ε.* om. *P* ‖ 3 *τί ἐστιν ἐπίρρημα; μέρος λόγου — HR* | *ἀμετάβατον* *MLR* | [illegible] *P* | *καὶ τοσ. ὅτι* om. *K* | 5 *ἄνευ τούτων HR* | *οὐ κατακλείεται ML*, [illegible] *PR*, [illegible] *H*, [illegible] *K* | 6 [illegible] *K* | [illegible] om. *P* | [illegible] *ML*, [illegible] *K*, [illegible] *H* | 7 [illegible] *P* | [illegible] *P* | 8 [illegible] *P* | 9 [illegible] *H*, om. *K* | 10 [illegible] *P* | 11 *ἐπαγορευθῇ K* | 12 [illegible] *K* | 13 [illegible] *K* | 14 [illegible] *K*, [illegible] *P* | [illegible] *HR* | 15 *καὶ ἀπὸ — εὐσεβῶν* (16) [illegible] *σαφῶς ἀπὸ τῶν σαφῶν, καὶ εὐσεβῶς ἀπὸ τῶν εὐσεβῶν K* | 16 *Μεσότ. — θηλυκ.* om. *P* ‖ 17 *εὐσ. λεγ.* om. *K* | [illegible] *H*, [illegible] *R* | 18 [illegible] *K* | [illegible] *K* | 19 [illegible] *P* | [illegible] *HR* | [illegible] *MLHPK* | 20 [illegible] *K* | [illegible] *K* | 21 [illegible] *R* | [illegible] *MLRK*, [illegible] *H* | 22 [illegible] *K* | [illegible] *K* | 23 [illegible] *K* | 24 [illegible] *K* | [illegible] *H* | [illegible] *ματα, προπέρισυ δὲ προχθές μεταύριον σύνθετα K* ‖ 25 *μεθαύριον MLRP* ‖ 26 *κάτω*] *κατά ML*

κύκλωθεν· τὰ δὲ παντόθεν, ἀλλαχόθεν σεσημείωνται καὶ τὰ ὅμοια. Πᾶν ἐπίρρημα εἰς ι̅ς̅ λῆγον διὰ τοῦ ι̅ γράφεται, οἷον πλειστάκις, ὀλιγάκις, τετράκις, πεντάκις, μυριάκις, πολλάκις, δίς, τρίς, μόλις, ἅλις, μέχρις, χωρίς, αὖθις. Πάντα τὰ θετικὰ ἐπιρρήματα διὰ μόνου τοῦ ε̅ γράφεται, πλευστέον, νοητέον, ποιητέον καὶ τὰ ὅμοια· πᾶν ἐπίρρημα κατὰ προσθήκην δεξάμενον τὸ ι̅ δι' αὐτοῦ γράφεται, δευρί, νυνί, οὑτωσί, ἐνθαδί· πᾶν ἐπίρρημα εἰς ε̅ λῆγον κἄν τε ὀξύτονον κἄν τε βαρύτονον δι' αὐτοῦ γράφεται, οἷον πότε, ὅτε, ἄλλοτε, πάντοτε, ἔκτοτε, ἑκάστοτε, ἐνίοτε. Πᾶν ἐπίρρημα εἰς θεν λῆγον διὰ τοῦ ε̅ γράφεται, οἷον ἀβυδόθεν, οὐρανόθεν, ἄνωθεν, Ἀθήνηθεν, τήλοθεν, πάντοθεν, ἄλλοθεν, ἐκεῖθεν, ἐκεῖσε (sic), *αὐτόθεν· ταῦτα τὰ ἐπιρρήματα διὰ τοῦ ι̅ γράφεται, βράδιον, τάχιον, ἔγγιον· πᾶν ἐπίρρημα εἰς ω̅ς̅ λῆγον διὰ τοῦ ω μεγάλου γράφεται, οἷον ὁ καλὸς ἄνθρωπος καλῶς ἐποίησεν, ὁ σοφὸς ἄνθρωπος σοφῶς ἐλάλησεν, ὁ ἐνάρετος ἐναρέτως ἔγραψεν· τὸ οὐδαμῶς, μηδαμῶς διὰ τοῦ ω̅ μεγάλου γραπτέον. Πᾶν ἐπίρρημα εἰς κ̅α̅ λῆγον τὴν παρατέλευτον διὰ τοῦ ι̅ ἔχει, οἷον αὐτίκα, παραυτίκα, ὁπηνίκα, ἡνίκα. Τὸ οἴκοι, οἴκαδε, οἴκοθεν διὰ τῆς ο̅ι̅ διφθόγγου γράφεται· τὸ δεῦρο, ἔνδον γένοιτο διὰ τοῦ ο̅ μικροῦ γράφεται· τὸ ἑξῆς, ἐφεξῆς, καθεξῆς διὰ τοῦ η γράφεται· τὸ χωρίς, μόλις, μάλιστα, λίαν διὰ τοῦ ι̅· τὸ εἶα προτρεπτικὸν διὰ τῆς ε̅ι̅ διφθόγγου· τὸ ἤδη καὶ δηλαδή, οὐ δῆτα καὶ τὸ μή τὸ ἀπαγορευτικὸν καὶ τὸ νή τὸ κατωμοτικὸν διὰ τοῦ η̅. Τὸ πάλαι καὶ ἔκπαλαι καὶ πρόπαλαι διὰ τῆς α̅ι̅ διφθόγγου γράφεται· τὸ εἴθε, αἴθε τὰ πρῶτα δίφθογγα, τὰ ὕστερα διὰ τοῦ ε̅· τὸ ναί, ναίχι διὰ τῆς α̅ι̅ διφθόγγου καὶ τὸ χι διὰ τοῦ ι̅· τὸ ἧττον διὰ τοῦ η̅· τὸ αὔριον, μεταύριον, ἡμέριον διὰ τοῦ ι̅ γράφεται. Πάντα τὰ εἰς νος ἐπιρρήματα ἀπὸ ἐπιρρημάτων ἄλλων γενόμενα διὰ τοῦ ι̅ γράφεται, οἷον ὀψὲ ὀψινός, πρωῒ πρωϊνός, πέρυσι περυσινός, χθὲς χθεσινός. Πᾶν ἐθνικὸν ἐπίρρημα διὰ τοῦ ι̅ γράφεται, οἷον συριστί, ἀρμενιστί, περσιστί, ἑλληνιστί καὶ τὰ ὅμοια· καὶ τὰ σύνθετα ὁμοίως, ἐξηχηστί, νεωστί, ἀλογιστί, ἀμισθί, ἀπνευστί, ἀμηνυστί, πανοικί καὶ τὰ ὅμοια. Τὸ αὐτοψεί καὶ οἱονεί καὶ ὡσπερεί καὶ ἀμαχεί καὶ παμψηφεί καὶ πανδημεί καὶ ἀθεεί καὶ ἀμέλει καὶ ἀγελαστεί καὶ ἀπλευστεί διὰ τῆς ε̅ι̅ διφθόγγου γράφεται· ἀνθρωπιστί δὲ διὰ τοῦ ι̅.*

DISCR. IN SCR. MLHRKP **1** ἀλλ. ἀβυδόθεν οὐρανόθεν *KP* | καὶ τὰ ὅμ. om. *K* ‖ **2** ὀλιγ. τετρ. om. *L* τετρ. — μυρ. om. *HR* | πεντ. μυρ. om. *P* | πεντ. — πολλ. om. *K* ‖ **3** τρὶς om. *K* | ἅλις, οἷον αὐτάρκως, μ. *H* | ἅλις] ἄχρις, ἀντὶ τοῦ αὐτάρκως *R* | ἅλις — χωρίς] μερίς *K* ‖ αὖθις καὶ ἕτερα πλείονα *HR*, αὖθις, πλὴν τοῦ τρεῖς ἀριθμοῦ *K* | θετ.] ἐπιθετικὰ *P* ‖ **4** μόνου om. *HRKP* | ε̅] ε̅ ψιλοῦ *HR*, ψιλοῦ ε̅ *P* | ποιητέον om. *P* | ὅμοια, πλὴν τοῦ ἀπευκταῖον, εὐκταῖον καὶ τελευταῖον *HR* ‖ **5** ἐνθαδί καὶ τὰ ὅμοια *HR* ‖ **6** δι' αὐτ.] διὰ τοῦ ε̅ ψιλοῦ *P* | ὅτε τότε ἄλλ. *P*, πότε τότε ἄλλ. ἐν. πάντ. ἔκτ. ὅτε *K* ‖ **7** ἔκτ. om. *P* | ἐνίοτε καὶ ἕτερα πλείονα *HR* | ε̅] ε̅ ψιλοῦ *HR* ‖ **8** ἄνωθεν — παντ. om. *P* | ἀθήνηθ. — αὐτ. om. *K* | τήλοθεν ἀντὶ τοῦ μακρόθεν π. *HR* | ἀλλ. om. *H* ‖ **9** αὐτόθεν καὶ ἕτερα πλείονα *HR* | ἔγγιον om. *K* | ἔγγιον καὶ τὰ ὅμοια *HR* ‖ **11** ἐλάλ.] ἐποίησεν *H* | εναρ. ἐλάλησεν ἢ ἔγραψεν, πλὴν τῶν σεσημειωμένων *K* ‖ **12** πᾶν — ἡνίκα om. *K*, πᾶν — διφθ. γράφ. (14) om. *P* ‖ **13** διὰ τοῦ om. *ML* | ἡνίκα καὶ ἕτερα πλείονα *HR* ‖ **15** ἐφεξ.] αἴφνης ἐξαίφνης *K* | καθεξ.] ἐφεξῆς *H*, om. *P* ‖ **16** τὸ ε̅ι̅ ἀποτρεπτικόν *H* | τὸ ἤδη — διφθ. (18) om. *R* | καὶ δηλαδὴ om. *K* | δῆτα] δὴ *H* | οὐ δ. — κατωμοτ. om. *P* ‖ **17** τὸ πάλαι — τοῦ η̅ (19) om. *P* | τὸ πάλαι — γράφ. trsp. post ι̅ (19) *K* ‖ **18** τὰ πρῶτα — ε̅] εὐκτικὰ ἐπιρρήματα τὰ πρότερα δίφθογγα καὶ τὰ δεύτερα ψιλά *HR* | **19** διφθ. τὸ ναί κ. *H* | διὰ τοῦ ante ι̅ om. *MHRK* | ἧττον σήμερον δ. *K* | τὸ σήμερον αὔρ. *P* ‖ **20** μεθαύριον *MLRP* | ἡμέρ. om. *P* | πάντα om. *P* | ἄλλων om. *P* ‖ **21** ι̅ γρ.] ο̅ μικροῦ γράφονται *K* | οἷον ὀψὲ — γράφ. (22) om. *HR* | **22** ἐθν. ἐπ.] ἐπίρρ. ἀρσενικόν *K* | περσ.] φρυγιστί *K* | περσ. φρυγιστί ἑλλ. *P* ‖ **23** ἀμισθί om. *K* ‖ **24** ἀμηνυτί *ML* **25** καὶ ἀμ. καὶ παμψ. om. *K* | καὶ ἀμ. — ἀθεεί om. *H* | καὶ παμψ. — ἀμέλει om. *RP* | καὶ ἀθ. καὶ ἀμ. om. *K* | καὶ ἀπλ. — γραφ.] καί τὰ λοιπὰ διὰ τῆς διφθόγγου γράφεται. καὶ παμψηφεί καὶ πανδημεί καὶ ἀμέλει καὶ ἀπλευστεί διὰ διφθόγγου γράφεται *P*

§ 20 Vhl. (25 Bekk.)

ΠΕΡῚ ΣΥΝΔΈΣΜΟΥ

Σύνδεσμός ἐστι λέξις συνδέουσα διάνοιαν μετὰ τάξεως καὶ τὸ τῆς ἑρμηνείας κεχηνὸς δηλοῦσα, τουτέστιν τρανῶς καὶ ἀνεῳγμένως. Τῶν δὲ συνδέσμων οἱ μέν εἰσι συμπλεκτικοί, οἱ δὲ διαζευκτικοί, οἱ δὲ συναπτικοί, οἱ δὲ παρασυναπτικοί, οἱ δὲ αἰτιολογικοί, οἱ δὲ ἀπορηματικοί, οἱ δὲ συλλογιστικοί, οἱ δὲ παραπληρωματικοί. Συμπλεκτικοὶ μὲν οὖν εἰσιν ὅσοι τὴν ἑρμηνείαν ἐπ' ἄπειρον ἐκφερομένην συνδέουσιν, τουτέστιν ἀνεῳγμένην, ἑπομένην δέ· εἰσὶ δὲ οἵδε, μέν, δέ, τέ, καί, ἀλλά, ἠμέν, ἠδέ, ἰδέ, ἀτάρ, αὐτάρ, ἤτοι, κέν, ἄν. Συμπλέκουσι δὲ διάνοιαν μετὰ τάξεως, ὡς ἐν ὑποδείγματι οὕτως· (Ev. Matth. III, 11) ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν, ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν· οὕτως καὶ οἱ λοιποὶ σύνδεσμοι ἰσοδυναμοῦσιν καὶ διαφέρουσιν ἀλλήλων κατὰ τὴν ἐπιφορὰν τοῦ νοήματος· ἀλλ' ἐν τῇ περὶ συνδέσμων καθόλου ἑρμηνείᾳ, εἰ θεῷ φίλον, εἰσόμεθα. Διαζευκτικοὶ δέ εἰσιν ὅσοι τὴν μὲν φράσιν ἐπισυνδέουσιν, ἀπὸ δὲ πράγματος εἰς πρᾶγμα διιστῶσιν· εἰσὶ δὲ οἵδε, ἤ, ἤτοι, ἠέ· διαζευγνύουσι δὲ τὴν διάνοιαν τοῦ ἀκροατοῦ οὕτως, ἢ νέος ἐστὶν ἢ παλαιός, ἢ μικρὸς ἢ μέγας, ἢ νύξ ἐστιν ἢ ἡμέρα· οὕτως καὶ οἱ λοιποί, ὁ ἤτοι καὶ ὁ ἠέ. Συναπτικοὶ δέ εἰσιν ὅσοι ὕπαρξιν μὲν οὐ δηλοῦσι, σημαίνουσι δὲ ἀκολουθίαν· εἰσὶ δὲ οἵδε, εἰ, εἴπερ, εἰδή, εἰδήπερ· σημαίνουσι δὲ ἀκολουθίαν οὕτως, οἷον (Ev. Matth. XI, 14) εἰ θέλετε δέξασθαι, Ἠλίας ἤδη ἦλθεν. Παρασυναπτικοὶ δέ εἰσιν ὅσοι μεθ' ὑπάρξεως καὶ τάξιν δηλοῦσιν· εἰσὶ δὲ οἵδε, ἐπεί, ἐπείπερ, ἐπειδή, ἐπειδήπερ· σημαίνουσιν δὲ ὕπαρξιν μετὰ τάξεως οὕτως· (Ev. Luc. I, 1 sqq.) ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων, καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου, ἔδοξε κἀμοὶ παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε. Ἐνταῦθα τοὺς πολλοὺς ὁ εὐαγγελιστὴς πρώτους ἔθηκεν κατὰ τάξιν, ἑαυτὸν δὲ δεύτερον· τάξις δέ ἐστιν πρῶτος, δεύτερος, τρίτος. Αἰτιολογικοὶ δέ εἰσιν ὅσοι ἐπ' ἀποδόσει αἰτίας ἕνεκεν παραλαμβάνονται· εἰσὶ δὲ οἵδε, ἵνα, ὄφρα, ὅπως, ἕνεκα, οὕνεκα, διό, διότι, καθό, καθότι, καθόσον. Παραλαμβάνονται δὲ ἐπ' ἀποδόσει αἰτίας οὕτως· (Act. ap. IV, 25) ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; καὶ (Ev. Matth. XIX, 5) ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ προσκολληθήσεται τῇ ἰδίᾳ γυναικί. Ἀπορηματικοὶ δέ εἰσιν ὅσοι ἐπαποροῦντες εἰώθασι συνδεῖν· εἰσὶ δὲ οἵδε,

DISCR. SCR. IN MLHRKP 3 *Σύνδ. δέ ἐστι H* | *διάνοιαν* om. *P* | *τάξεως] λέξεως ML* | *κεχηνὼς H* 4 [illegible] *K* | [illegible] *λέξεις καὶ διανοίας εὐτάκτως K* ‖ 5 *οἱ δὲ αἰτ. οἱ δὲ παραπλ. οἱ δὲ ἀπορ.* transp. *H* | *ἀπορρηματικοί ML* ‖ 6 *καὶ συμπλεκτ. HR* | *οὖν* om. *H* ‖ 7 *συνδοῦσι H* | *ἀγνωουμένην ML, ἀγνοουμένην μὲν RKP*, sed in *R* corr. | *εἰσὶ — ἄν* [illegible] ‖ 8 [illegible] *RP* ‖ 9 *τάξεως] λέξεως ML* | [illegible] *HR* | *εἰς μετάνοιαν* om. *K* ‖ 10 [illegible] ‖ 11 [illegible] *KP* ‖ 12 [illegible] *K* ‖ 13 *διιστῶσι ML* | [illegible] transp. *H* [illegible] *P* ‖ 14 [illegible] corr. *R* ‖ 15 [illegible] ‖ 16 [illegible] *H* | 17 [illegible] *ML* [illegible] *P* | 18 *ἦλθεν. καὶ εἴπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψει K* | *τάξιν] τάξεως H* ‖ 19 *ὕπαρξιν* om. *HR*

DISCR. SCR. IN LHRKP 20 *περὶ] παρὰ K* | *πληροφοριμένων L* ‖ 21 *παρέδωκαν KP* ‖ 22 *παρηκολ. —* [illegible] ‖ 23 [illegible] ‖ 24 [illegible] *P* ‖ 25 [illegible] *HR* | [illegible] *H*, [illegible] *R* | [illegible] *P* ‖ 28 [illegible] *P* | [illegible] *HKP* ‖ 29 [illegible] *οὕνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμασεν ἀρητῆρα K* | *Ἀπορητικοὶ P* | *ὅσοις H* | *εἰώθαμεν HP* | *συνδεῖν] χρῆσθαι H*

ἆρα, κᾶτα, μῶν». Ἀπορίαν δὲ σημαίνουσιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ διανοίᾳ οὕτως· ἆρα καλέσει με τοῦ λοιποῦ μαθητήν; ⟨?⟩ *«Συλλογιστικοὶ δέ εἰσιν ὅσοι πρὸς τὰς ἐπιφοράς τε καὶ συλλήψεις τῶν ἀποδείξεων εὖ διάκεινται· εἰσὶ δὲ οἵδε, ἄρα, ἀλλά, ἀλλὰ μήν, τοίνυν, τοιγάρτοι, τοιγαροῦν». Καλῶς δὲ κεῖνται ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν οὕτως· ἄρα ἔστι καρπὸς τῷ δικαίῳ* ⟨?⟩, *ἄρα ἐλθὼν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εὑρήσει πίστιν* (Ev. Luc. XVIII, 8), *ἀντὶ τοῦ ἀληθὲς ἐλθὼν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εὑρήσει πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς. «Παραπληρωματικοὶ δέ εἰσιν ὅσοι μέτρου ἢ κόσμου ἕνεκεν παραλαμβάνονται· εἰσὶ δὲ οἵδε, δή, ῥά, νύ, πού, τοί, θήν, ἄρ, δῆτα, πέρ, πώ, μήν, ἄν, αὖ, νύν, οὖν, κέν, γέ». Παραλαμβάνονται δὲ ἐν μέτρῳ οὕτως·* (Γ 164) *οὔ τί μοι αἰτίη ἐσσί· θεοί νύ μοι αἴτιοί εἰσιν· ἐσώζετο γὰρ τὸ νόημα ἐν τῷ θεοί μοι αἴτιοί εἰσιν, ἀλλὰ διὰ τὸ μέτρον ἐμεσολάβησεν ὁ νύ σύνδεσμος καὶ ἐγένετο θεοί νύ μοι αἴτιοί εἰσι. Παραλαμβάνεται δὲ ἕνεκεν κόσμου·* (Ev. Joh. VI, 5) *ἐπάρας οὖν τοὺς ὀφαλμοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ θεασάμενος, ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτόν, λέγει πρὸς Φίλιππον· πόθεν ἀγοράσωμεν ἄρτους ἵνα φάγωσιν οὗτοι; ἤρκεῖτο ὁ εὐαγγελιστὴς εἰπεῖν ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ Ἰησοῦς, ἀλλὰ πρὸς καλλωπισμὸν τῆς λέξεως προσέθηκεν τὸν οὖν σύνδεσμον. «Τινὲς δὲ προστιθέασι καὶ ἐναντιωματικούς, οἷον ἔμπης. ὅμως». Ἐναντιωματικοὶ δὲ λέγονται διὰ τὸ πρὸς ἐναντίους λέγεσθαι, οἷον εἰ καὶ ἀσθενὴς ἐγώ, ἀλλ' ὅμως σὲ τὸν ἰσχυρὸν ἐνίκησα.*

DISCR. SCR. IN LHRKP **1** *διανοίᾳ. ἄρα ἐστὶ καρπὸς τῷ δικαίῳ; ἆρα ἐλθὼν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εὑρήσει πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς; K* | *οὕτως* om. *K* ‖ **2** *μαθητήν; διασταγμὸν γὰρ καὶ ἀπορίαν ἔχει K* ‖ **3** *τοί* add. ante *τοίνυν P* | *τοιγάρτοι] γάρτοι. γάρτοι P* ‖ **4** *καθῶς R* | *ἄρα ἐστὶν — γῆς] ἄρα ἐστὶν ὁ θεὸς κρίνων αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ. οὐκ ἄγγελος, οὐκ ἄνθρωπος, ἀλλ' αὐτὸς ὁ κύριος ἔσωσεν ἡμᾶς. τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς ἀδελφοί K* | *καρπός] κόσμος H, κόπος R* ‖ **5** *ἀντὶ — πίστιν* om. *HRP* ‖ **7** *παραλαμβάνεται P* | *ἄν* et *νύν* om. *P* ‖ **8** *νύν* post *γέ* transp. *HR* | *δὲ ἐν μ.] ἕνεκα μέτρου K* | *οὔτι — ἐσσί] ὅς κεν ὑφ' ἡνίοχος. καὶ ἄξυλον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοὴν ἀγαθός. καὶ K* ‖ **9** *ἐσώζετο — εἰσι* (**10**) om. *HP.* pro his *K* exh. *ταῦτα πάντα καὶ τὰ τοιαῦτα μεσοσυλλαβήσαντες τῷ μέτρῳ σημασίαν οὐ δηλοῦσιν* ‖ **10** *ἐμεσοσυλλάβησεν R* | *τὸν νύ σύνδεσμον KP* | *παραλ. δὲ ἕν. κ.] ἕνεκεν δὲ κόσμου K* | *ἕνεκεν κόσ.] ἐν κόσμῳ H* ‖ **12** *ἔρχεται — οὗτοι* om. *K* | *ἔρχ.] συντρέχει HR* ‖ **13** *ἤρκει γὰρ τῷ εὐαγγελιστῇ K* | *εἰπεῖν] ὅτι R, ὅτι* post *εἰπ.* add. *H* | *ὁ Ἰησ.] αὐτοῦ P* | *ὁ Ἰησ. τ. ὀφθ. αὐτοῦ HR* | *τοὺς ὀφθ.* om. *K* ‖ **14** *καλλ. καὶ κόσμον τῆς HRKP* | *δὲ καὶ προστ. H* | *προσέθ. καὶ P* ‖ **16** *ἀσθ. ὢν ἐγὼ P* | *ἐνίκησα. καὶ Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης K* | *Τέλος K.*

I. Index

omnium quae apud Bekkerum **A G** p. 730—972 extant scholiorum, auctorum nominibus adpositis, quibus aut codicum auctoritate tribuuntur aut e coniectura adscribenda videntur.

H = commentarius Heliodoreus.
M = commentarius Melampodis seu Diomedis.
S = Stephani commentarius.
P = Porphyrii scholia.
G = Georgii scholia.
A = scholia adespota.
A litterae adscripsi *ex Pseudotheod.* in eis scholiis significandis, quae in farragine codicum Paris. 2553 et 2555 Theodosii nomine ornata extant (quam farraginem excerpsit Bekkerus cf. adnot. ad p. 647, 10 et III p. 1137, postea integram edidit Goettlingius).
A litterae addidi *ex Luc.* in eis scholiis notandis, quae in Vat. 14 et apographo Hamburg. sub titulis ***περὶ τῆς τῶν γραμμάτων εὑρέσεως*** et ***περὶ γραμμάτων*** et magnam partem etiam in cod. Mus. Brit. add. 5118 extant (cf. Crameri An. Oxon. IV, 318, 13—322, 28), quaeque Hoerschelmannus (Act. soc. philol. Lips. t. IV p. 333 sqq.) ex Lucillo Tarrhaeo hausta esse demonstravit.

Asteriscum * siglis auctorum adieci, ubi certa coniectura singula scholia eis adscripta sunt; hos praeterea addidi uncos ⟨ ⟩, ubi de auctore dubitari potest.

Sigla codicum.

D = cod. Darmstadinus 2773.
K = cod. Havniensis 1965.
N = cod. Neapolitanus Burbonicus II D 4.
O = Oxoniensis Baroccianus 116.
V = cod. Venetus Marcianus 652 (app. class. XI 4), quocum concinunt Vatic. 240 et Palat. 70.
V^{II} = cod. Venetus Marcianus 489.
U = cod. Vaticanus 14 (V apud Bekkerum) eiusque apographum Hamburgense.
U^{II} = cod. Vaticanus 1766 (D apud Bekk.).

Vncis his [ ] ibi usus sum ubi patet non veri auctoris nomen in aliquo horum codicum adscriptum legi.

Vncis curvatis ( ) inclusi notationes scholiorum a Villoisono A G II p. 99 sqq. e Marc. 489 et 652, a Goettlingio e Paris. 2553 et 2555, a Cramero A O IV p. 308 sqq. e cod. Mus. Brit. add. 5118 editorum, quibus exponuntur eadem aut similia atque scholiis Bekkerianis.

Notis *a.* et *s.* praemissis ea scholia significavi quae in codicibus Vat. 14 et Hamb. proxime aut antecedunt aut sequuntur; ceterum hoc ibi tantum feci, ubi alicuius momenti videbatur singularum particularum conexum eum quem illi codices exhibent statim cognoscere.

§ 1.

730, 5—21 **A** (Cram. 311, 11—21).
730, 22—731, 24 **A** *a.* 730, 21; *s.* 733, 13.
731, 26—732, 2 **M:** KU^{II}UN.
732, 4—21, **A** *a.* 742, 5; *s.* 732, 23 (Cram. 311, 22—30).
732, 23—733, 12 **S:** N [**P:** D] (Goettl. 30, 29 sqq.).
733, 13—22 **A** *a.* 731, 24; *s.* 731, 26.
733, 24—26 **M:** KU^{II}UNV (Vill. p. 172).
733, 28—734, 17 **S*** [**P:** D] (Cram. 312, 3—16).
734, 18—735, 8 **M:** KU^{II}UV^{II}V (Vill. p. 172).
735, 10—14 **S*** [**P:** D] *a.* 734, 17.
735, 15—736, 3 **S:** V^{II} [***διομήδους καὶ στεφάνου*** N, **P:** D] (Goettl. 30, 17 sqq.).
736, 5—737, 26 **M:** KU^{II}UV (Vill. p. 172 sq.; 737, 22—26 cf. Goettl. 31, 27 sqq.).
737, 27—728, 4 **M:** KU^{II}UNV^{II}.
738, 6—9 **S*** [**P:** D] (Goettl. 32, 2 sqq.).
738, 10—14 **S:** NV^{II} [**P:** D].
738, 16—739, 14 **M:** KU^{II}UV.
739, 15—23 **S*** [**M:** N; **P:** D] (Vill. 174 sq.) in U *a.* 738, 14.
739, 25—33 **M:** KU^{II}UNVV^{II}.
740, 1—5 **S*** [**P:** D] *a.* 739, 23.
740, 7—29 **M:** KU^{II}U.
740, 30—741, 4 **S:** NV^{II} [**P:** D] (Vill. p. 175, 3 sqq.).
741, 6—23 **M:** KU^{II}U.
741, 24—31 **S*** [**M:** N; **P:** D] (Vill. 175 med.) in U *a.* 741, 4.
741, 33—742, 5 **M:** KU^{II}U.
742, 6—9 **S*** [**M:** N; **P:** D] (Vill. p. 175) in U *a.* 741, 31.

§ 2.

742, 14—32 **S:** NV^{II}.
743, 1—14 **A** *a.* 745, 5; *s.* 745, 6.
743, 16—21 **S:** UN (Vill. 179 sq.).
743, 22—33 **M:** KU^{II} [**P:** D].
744, 1—11 **S:** U (Vill. 180).
744, 12—13 **M:** KU^{II} [**P:** D].
744, 15—17 **S:** U.
744, 18 **M:** KU^{II} [**P:** D].
744, 19—23 **S:** U.

744, 25—745, 17 **M:** KU^{II} [**P:** D].
745, 17—29 **M*** [**P:** D].
745, 31—746, 32 **M:** KU^{II}NV [**P:** D] (Vill. 178).
747, 1—23 **S:** U.
747, 25—748, 28 (*χαίροντας*) **M:** KU^{II}V [**P:** D]. (Cram. 315, 29—316, 3).
748, 28—749, 19 **M:** V [**P:** D].
749, 20—750, 15 **M:** KU^{II}V [**P:** D; 749, 27—32 *διομήδους καὶ στεφάνου* NV^{II}].
750, 17—33 **S:** U (26—29 = Vill. 178 sq.).
751, 1—7 **M:** KU^{II}NV [**P:** D] (Vill. 179).
751, 9—18 **S:** U.
751, 19—752, 3 **M:** KU^{II}NV (Vill. 179).
751, 30—32 **A** *ex Pseudoth.* (Goettl. 59, 25—28).
752, 5—16 **S:** U.
752, 17—25 **M:** KU^{II}V (Vill. 179).
752, 27—753, 7 **S:** U (Vill. 179).
753, 8—20 **S:** UN.
753, 22—754, 4 **M:** KU^{II}.

§ 3.

754, 10—755, 4 **S*** *a.* 757, 11; *s.* 755, 14
755, 5—13 **M:** KU^{II}V (Vill. 180).
755, 14—27 **S:** N (Vill. 180).
755, 29—756, 8 **M:** KU^{II}UNVV^{II} (Vill. 180).
756, 8—14 **A*** [**M:** UNV^{II}] (Vill. 180).
756, 15—757, 6 **M:** KU^{II}UNVV^{II}.
757, 7—11 **M:** UNV^{II} [**P:** V] (Vill. 181).
757, 13—32 **P:** UV (Vill. 181).

§ 4.

758, 5—759, 24 **M:** KU^{II}UNV (Vill. 138).
759, 26—760 8 **S:** V (Vill. 141 sq.).
760, 10—761, 18 **S:** NVV^{II} (Vill. 142).
761, 20—32 **S:** V (Vill. 142).

§ 5. (§ 4 Vhl.)

762, 4—12 **M:** KU^{II}UV (Vill. 140).
762, 14—20 **S*** [*διομήδους ∵ στεφάνου:·* N, *διομήδους καὶ στεφάνου* V^{II}] in U *a.* 761, 32; *s.* 762, 23.
762, 23—763, 8 **S:** UV.
763, 10—765, 22 **M:** KU^{II}UV (Vill. 140).

§ 6. (§ 5 Vhl.)

765, 27—768, 20 **M:** KU^{II}UVV^{II} (Vill. 181—185).
768, 22—769, 2 **S:** NV^{II} (Vill. 185).
769, 4—33 **P:** UV [4—14 **S:** N] (Vill. 185).

§ 7. (§ 6 Vhl.)

770, 5—16 **A** *a.* 819, 6; *s.* 781, 27.
770, 18—772, 2 **A** *a.* 769, 33. *s.* 772, 27 (Cram. 316, 31—318, 11; Goettl. 14, 29—16, 19; 771, 7 sqq. cf. Vill. 104 adn.).
772, 4—8 **A*** [**S:** U] *a.* 791, 8; *s.* pauca inedita.
772, 10—25 **S:** U *a.* 788, 20; *s.* 789, 30.
772, 27—778, 3 **M:** KU^{II}UV (773, 5—774, 10 cf. Goettl. 2, 27—3, 20; Cram. 325, 12—23; 773, 21—774, 10 = Vill. 186; 774, 25—776, 21 cf. Goettl. 12, 9—13, 26).
777, 27—779, 30 **A** *ex Luc. a.* 789, 19; *s.* 806, 28. (—778, 27 Cram. 322, 32—323, 22).
779, 1—2 **S:** U *a.* 794, 34; *s.* 795, 4 (Goettl. 16, 21 sq.).
779, 4—780, 5 **S:** U *a.* 788, 26. *s.* 788, 17 (Cram. 325, 30—33).
779, 32—37 **A** *ex Luc. a.* 816, 9; *s.* 786, 1 (Cram. 324, 5—12).
780, 7—31 **M:** KU^{II}UV (Vill. 121 sq.; Goettl. 1, 18—2, 14; 11, 22—12, 7).
780, 33—781, 4 **A** *a.* 788, 15; *s.* 782, 30.
781, 5—25 **A** *ex Luc. a.* 784, 16; *s.* 782, 14 (Cram. 319, 6—19; Bekk. III p. 1169).
781, 27—782, 11 **A** *ex Luc. a.* 770, 16; *s.* 783, 1 (Cram. 325, 4—11; Vill. 121).
782, 14—29 **A** *ex Luc. a.* 781, 25; *s.* 784, 18 (Cram. 319, 20—28).
782, 30—783, 34 **A** *a.* 781, 4; *s.* 790, 21.
783, 1—784, 16 **A** *ex Luc. a.* 782, 11; *s.* 781, 5 (Cram. 318, 13—319, 5).
784, 18—785, 12 **A** *ex Luc. a.* 782, 29; *s.* 789, 6 (Cram. 319, 29—320, 23).
785, 15—34 **A** *ex Pseudoth.* (Goettl. 10, 27—11, 18; Cram. 324, 12—34).
786, 1—788, 15 **A** *a.* 779, 37; *s.* 780, 33 (786, 18 sqq. cf. Cram. 322, 29 sqq.; Bekk. III p. 1170).
788, 17—20 **S:** U. *a.* 780, 5; *s.* 772, 10.
788, 22—26 **S:** U [**M:** V^{II}] *a.* 795, 10; *s.* 779, 4 (Goettl. 1, 1—16; 3, 20—5, 10).
788, 28—789, 4 **M:** KU^{II}UV.
789, 6—10 **A** *ex Luc. a.* 785, 12; *s.* 789, 12 (Cram. 321, 12—15).
789, 12—19 **A** *ex Luc. a.* 789, 10; *s.* 777, 27 (Cram. 321, 15—19; Goettl. 2, 22—26).
789, 20—790, 19 **M:** KU^{II}UV.
789, 30—32 **S:** U. *a.* 772, 25; *s.* 792, 1.
790, 21—25 **A** *a.* 783, 34; *s.* 790, 27.
790, 27—791, 8 **S:** UV^{II}. *a.* 790, 25; *s.* 772, 4. (Cram. 320, 24—31).
791, 10—15 **S:** U. *a.* 772, 8; *s.* 791, 18.
791, 18—794, 34 **S:** U. *a.* 791, 15; *s.* 779, 1.
792, 1—795, 2 **S:** U *a.* 789, 32; *s.* 795, 11. (Goettl. 2, 15—22).
795, 4—10 **S:** U. *a.* 779, 2; *s.* 788, 22.
795, 11—19 **S:** U *a.* 795, 2; *s.* 795, 28. (Goettl. 3, 1—20).
795, 21—26 **M:** KU^{II}UV.
795, 28—796, 25 **S:** UNV^{II} *a.* 795, 19; *s.* 796, 33. (795, 33—796, 6 cf. Cram. 326, 4—7).
796, 26—31 **M:** KU^{II}UV.
796, 33—797, 14 **S:** U. *a.* 796, 25; *s.* 798, 1.
797, 15—17 **M:** KU^{II}UV (Goettl. 32, 25 sqq.).
797, 19—23 **M:** KU^{II}UVV^{II} (Bekk. p. 1172 ad 798, 11).
797, 24—33 **M:** KU^{II}UV (Goettl. 32, 28 sqq.).
798, 1—11 **S:** U. *a.* 797, 14; *s.* 800, 1.
798, 13—799, 27 **M:** KU^{II}UV (Goettl. 32, 31—34, 8).
799, 30—34 **A** *ex Pseudoth.* (Goettl. 34, 8—13).
800, 1—32 **S:** U. *a.* 798, 11; *s.* 801, 20.
801, 1—19 **M:** KU^{II}UV.
801, 20—33 **S:** U. *a.* 800, 32; *s.* 802, 29.
802, 1—28 **M:** KU^{II}UVV^{II}.
802, 29—803, 3 **S:** U. *a.* 801, 33; *s.* 803, 17.
803, 5—15 **M:** KU^{II}UV.
803, 17—27 **S:** U. *a.* 803, 3; *s.* 804, 33.
803, 29—804, 6 **M:** KU^{II}UV.
804, 7—32 **M:** UV (Goettl. 34, 22 sqq.).
804, 33—805, 2 **S:** U. *a.* 803, 27; *s.* 805, 18.
805, 4—16 **M:** KU^{II}U (Goettl. 35, 27 sqq.).
805, 18—22 **S:** U *a.* 805, 2; *s.* 805, 31. (Goettl. 36, 4 sqq.).
805, 23—29 **M:** KU^{II}U.
805, 31—806, 12 **S:** U. *a.* 805, 22; *s.* 807, 1.
806, 14—26 **M:** KU^{II}U.
806, 29—808, 34 **A** *ex Luc. a.* 779, 30; *s.* 815, 10 (Cram. 323, 23—324, 4; Goettl. 27, 8—29, 8; ad 807, 19 cf. Bekk. p. 1173).
807, 1—808, 4 **S:** U. *a.* 806, 12, *s.* 808, 4.
808, 4—7 **A** *a.* 808, 4; *s.* 809, 4.
808, 9—809, 2 **M:** KU^{II}U.
809, 4—12 **S:** U *a.* 808, 7; *s.* 809, 23. (Goettl. 5, 11—13).
809, 14—21 **M:** KU^{II}U.
809, 23—810, 3 **S:** U *a.* 809, 12; *s.* 812, 4 (Goettl. 36, 19—27).
810, 5—812, 2 **M:** KU^{II}UV.
812, 4—813, 18, **S:** U *a.* 810, 3; *s.* 814, 17.
813, 19—814, 15 **M:** KU^{II}UV.
814, 17—815, 8 **S:** U *a.* 813, 18; *s.* 816, 27.
815, 10—816, 9 **A** *ex Luc. a.* 808, 34; *s.* 779, 32.
815, 17—35 **A** *ex Pseudoth.* (Goettl. 36, 28—37, 19; 32—34 cf. Cram. 326, 8—10).

816, 11—25 **M:** KU^{II}UV (Goettl. 38, 23 sqq.).
816, 27—817, 7 **S:** U *a.* 815, 8; *s.* 817, 9.
817, 9—15 **A*** [**S:** U] *a.* 817, 7; *s.* 819, 8.
817, 17—818, 16 **M:** KU^{II}UV.
817, 27—33 **A** *ex Pseudoth.* (Goettl. 39, 7—16).
818, 17—819, 6 **M:** U.
819, 8—10 **S:** U *a.* 817, 15; *s.* 819, 14.

§ 8 (§ 7 Vhl.)

819, 14—820, 22 **M:** KU^{II} (820, 6—22 cf. Goettl. 39, 18—40, 3).
820, 24—821, 4 **S:** U *a.* 821, 10; *s.* 822, 14 (Cram. 327, 5—11).
821, 6—10 **S:** U *a.* 820, 22; *s.* 820, 24.

§ 9 (§ 8 Vhl.)

821, 15—822, 13 **M*** *a.* 823, 14; *s.* 823, 16.
822, 14—823, 14 **M:** KU^{II} *a.* 821, 4; *s.* 821, 14 (822, 27 sqq. = Goettl. 41, 8—26).
823, 16—19 **S*** *a.* 822, 13; *s.* 823, 20.
823, 20—824, 16 **M*** *a.* 823, 19; *s.* 824, 19.
824, 19—31 **S*** *a.* 824, 16; *s.* 825, 4 (Goettl. 40, 26—41, 8).

§ 10 (§ 9 Vhl.)

825, 5—13 **S*** *a.* 824, 31; *s.* 825, 15.
825, 15—20 **M*** *a.* 825, 13; *s.* 828, 23.

§ 11 (§ 10 Vhl.)

825, 25—31 **S*** *a.* 835, 27; *s.* 826, 9.
826, 1—8 ⟨**S***⟩ *a.* 828, 3; *s.* 828, 5.
826, 9—827, 31 **S*** *a.* 825, 31; *s.* 835, 29.
827, 33—828, 3 ⟨**S***⟩ *a.* 836, 16; *s.* 826, 1.
828, 4—9 ⟨**S***⟩ *a.* 826, 8; *s.* 836, 33.
828, 11—21 **S*** *a.* 827, 24; *s.* 827, 26 (Goettl. 42, 32—43, 5).
828, 23—835, 27 **M*** *a.* 825, 20; *s.* 825, 25 (834, 1—26 cf. Goettl. 43, 5—15).
835, 29—836, 16 **S*** *a.* 827, 31; *s.* 827, 33.

§ 12 (§ 11 Vhl.)

836, 20—31 **S*** *a.* 842, 18; *s.* 837, 19.
836, 32—837, 18 **M:** KU^{II} *a.* 828, 9; *s.* 839, 28.
837, 19—839, 26 **S*** *a.* 836, 31; *s.* 840, 11.
837, 31—838, 34 **S*** *a.* 843, 9; *s.* 843, 15.
839, 28—32 **M:** KU^{II} *a.* 837, 18; *s.* 840, 5.

§ 13 (§ 11 Vhl.)

840, 5—9 **M:** KU^{II} *a.* 839, 32; *s.* 840, 28.
840, 11—26 **S*** *a.* 839, 26; *s.* 842, 19.
840, 28—842, 2 **M:** KU^{II} *a.* 840, 9; *s.* 842, 3.
842, 3—18 **M*** *a.* 842, 2; *s.* 836, 20.
842, 19—843, 9 **S*** *a.* 840, 26; *s.* 837, 31.

§ 14 (§ 12 Vhl.)

843, 15—845, 16 **S*** *a.* 838, 34; *s.* 845, 17 (844, 9 sqq. cf. Goettl. 17, 31 sqq. Cram. 328, 25—32).
845, 17—846, 3 **S:** U.
846, 5—12 **P:** U.
846, 13—847, 3 **S***.
847, 5—15 **A*** [**S:** U].
847, 17—32 **P:** U.
848, 1—32 **S***.
849, 1—15 ⟨**P***⟩.
849, 16—30 **S*** *s.* 851, 33.
849, 32—851, 22 **S*** *a.* 852, 5; *s.* 851, 28.
851, 24—27 **A** *a.* 853, 25; *s.* 853, 26.
851, 28—32 **S*** *a.* 851, 22; *s.* 852, 7.
851, 33—852, 5 **S*** *a.* 849, 30; *s.* 849, 32.
852, 7—853, 25 **S*** *a.* 851, 32; *s.* 851, 24.
853, 26—854, 15 ⟨**P***⟩ *a.* 851, 27; *s.* 854, 16.
854, 16—855, 20 **S***.
855, 21—28 ⟨**P***⟩.
855, 29—856, 28 **S:** U.
856, 30—857, 18 ⟨**P***⟩.
857, 20—29 **A.**
857, 30—858, 7 **S***
858, 9—20 ⟨**P***⟩.
858, 22—28 **S***.
858, 30—859, 5 ⟨**P***⟩.
859, 6—860, 28 **S*** *s.* 862, 4.
860, 29—861, 20 **S*** *a.* 862, 15; *s.* 861, 22.
861, 22—862, 2 ⟨**P***⟩ *a.* 861, 20; *s.* 862, 17.
862, 4—15 **S*** *a.* 860, 28; *s.* 860, 29.
862, 17—863, 21 **S*** *a.* 862, 2; *s.* 863, 23.
863, 23—864, 23 ⟨**P***⟩.
864, 25—866, 33 **S:** U.
867, 1—24 ⟨**P***⟩.
867, 25—30 **S:** U.
867, 32—868, 12 ⟨**P***⟩.
868, 14—869, 4 **S:** U.
869, 6—10 ⟨**P***⟩.
869, 12—25 **A.**
869, 27—870, 12 **S:** U.
870, 13—17 ⟨**P***⟩
870, 19—871, 2 **S:** U.
871, 3—15 ⟨**P***⟩ *s.* 871, 29.
871, 17—28 **S:** U *a.* 873, 11; *s.* 873, 12.
871, 29—872, 3 ⟨**P***⟩ U *a.* 871, 15; *s.* 872, 33.
872, 5—31 **S:** U *a.* 873, 2; *s.* 873, 4 (Goettl. 20, 15—22, 26; 16—22 cf. Cram. 330, 3—9).
872, 33—873, 2 ⟨**P***⟩ *a.* 872, 3; *s.* 872, 5.
873, 4—11 **S:** U *a.* 872, 31; *s.* 871, 17.
873, 12—28 **S:** U *a.* 871, 28; *s.* 874, 3.
873, 30—874, 2 **H:** O.
874, 3—17 **S:** U *a.* 873, 28; *s.* 874, 33.
874, 18—32 **H:** O.
874, 33—875, 4 **S:** U *a.* 874, 17; *s.* 875, 6.
875, 6—11 ⟨**P***⟩ *a.* 875, 4; *s.* 875, 13.
875, 13—20 **A** *a.* 875, 11; *s.* 876, 9.
875, 22—876, 8 **H:** O.
876, 9—25 **S*** *a.* 875, 20; *s.* 877, 6.
876, 27—877, 5 **H:** O.
877, 6—18 **S*** *a.* 876, 25; *s.* 878, 3.
877, 20—878, 2 **H:** O.
878, 3—12 **S*** *a.* 877, 18; *s.* 878, 31.
878, 14—30 **H:** O.
878, 31—879, 21 **S*** *a.* 878, 12; *s.* 880, 6.
879, 23—880, 4 **H:** O.
880, 6—17 **S*** *a.* 879, 21; *s.* 880, 19.
880, 19—26 ⟨**P***⟩ *a.* 880, 17; *s.* 880, 30.

§ 15 (§ 13 Vhl.)

880, 30—32 **S*** *a.* 880, 26; *s.* 881, 10.
881, 1—8 **H:** O.
881, 10—33 **S*** *a.* 880, 32; *s.* 884, 4.
882, 1—884, 3 **H:** O.
884, 4—31 **S***. *a.* 881, 33; *s.* 884, 32.
884, 32—885, 15 ⟨**P***⟩ *a.* 884, 31.
885, 17—30 **A** *a.* 885, 15; *s.* 885, 32.
885, 32—886, 29 **S:** U *s.* 887, 16.
886, 31—887, 15 **H:** O.
887, 16—26 **S:** U *s.* 887, 29.
887, 27—28 **H:** O.
887, 29—888, 2 **S:** U *s.* 888, 4.
888, 4—889, 2 ⟨**P***⟩ *s.* 889, 4.
889, 4—890, 9 **S:** U *s.* 890, 11.
890, 11—891, 9 ⟨**P***⟩ *s.* 891, 11.
891, 11—892, 16 **S:** U *s.* 892, 22.

§ 16 (§ 14 Vhl.)

892, 22—893, 11 **S:** U *s.* 893, 16.
893, 12—15 ⟨**P***⟩ *a.* 893, 23; *s.* 893, 24.
893, 16—894, 27 **S:** U *a.* 893, 11; *s.* 894, 32.

§ 17 (§ 14 Vhl.)

894, 32—895, 13 **S:** U.

§ 18 (§ 14 Vhl.)

895, 18—896, 12 **S:** U.

§ 19 (§ 15 Vhl.)

896, 18—897, 18 **S*** (896, 18—22 cf. Goettl. 18, 21 sqq.) *s.* 897, 20.
897, 20—898, 8 ⟨**P***⟩ *s.* 898, 13.

§ 20 (§ 16 Vhl.)

898, 13—20 **S*** (Goettl. 19, 3 sqq.).
898, 22—899, 12 **H:** O.
899, 13—28 **S*** *s.* 900, 2.
899, 30—900, 1 ⟨**P***⟩ *a.* 900, 18; *s.* 902, 21.
900, 2—18 **S*** *a.* 899, 28; *s.* 899, 30.

900, 19—902, 19 **H:** O.
902, 21—903, 2 ⟨**P***⟩ *a.* 900, 1; *s.* 903, 3.
903, 3—904, 5 **S*** *a.* 903, 3; *s.* 906, 13.

§ 21 (§ 17 Vhl.)

904, 10—20 **H:** O (10—15 cf. Goettl. 19, 15—19).
904, 21—24 **H:** NO.
904, 25—905, 7 **H:** O.
905, 9—906, 3 **S*** *a.* 906, 16; *s.* 907, 7.
906, 5—6 unde sumpserit Bekk. nescio.
906, 7—11 **H:** O.
906, 13—16 **S*** *a.* 904, 5; *s.* 905, 9.
906, 18—23 ⟨**P***⟩ *a.* 912, 33; *s.* 907, 21.
906, 25—28 **S:** U *a.* 907, 24; *s.* 907, 25.
906, 30—907, 6 **H:** NO.
907, 7—20 **S*** *a.* 906, 3; *s.* 912, 26.
907, 21—24 ⟨**P***⟩ *a.* 906, 23; *s.* 906, 25.
907, 25—908, 2 **H:** O [**S:** U] in U *a.* 906, 28; *s.* Hilg. p. 14 adn.; tum 910, 18.

§ 22 (§ 17 Vhl.)

908, 7—9 ⟨**P***⟩ *a.* 915, 27; *s.* 916, 31.
908, 11—911, 29 **H:** O.
910, 12—17 ⟨**P***⟩ *a.* 913, 26; *s.* 913. 27.
910, 18—35 **S:** U *a.* 908, 2; *s.* 911, 31.
911, 31—912, 7 ⟨**P***⟩ *a.* 910, 35; *s.* 912, 8.
912, 8—11 **H:** O [**S:** U] in U *a.* 912, 7; *s.* 913, 21.
912, 12—913, 20 **H:** O.
912, 26—32 **S*** *a.* 907, 20; *s.* 906, 18.
913, 22—26 **A** *a.* 912, 11; *s.* 910, 12.
913, 27—914, 14 **S*** *a.* 910, 17; *s.* 914, 16.
914, 16—27 ⟨**P***⟩ *a.* 914, 14; *s.* 914, 29.
914, 29—915, 3 **S*** *a.* 914, 27; *s.* 915, 14.
915, 4—12 **H:** O.
915, 14—27 **S*** *a.* 915, 3; *s.* 908, 7.
915, 29—33 **H:** O.
916, 1—11 **H:** NO.
916, 12—29 **S*** *a.* 917, 2; *s.* 917, 3.
916, 31—917, 2 ⟨**P***⟩ *a.* 908, 9; *s.* 916, 12.
917, 3—10 **S*** *a.* 916, 29; *s.* 917, 11.
917, 11—20 **A** *a.* 917, 10; *s.* 917, 21.
917, 21—918, 2 **S*** *a.* 917, 20; *s.* 918, 12.
918, 4—11 **H:** O.
918, 12—23 **S*** *a.* 918, 2; *s.* 918, 25.
918, 25—919, 2 ⟨**P***⟩ *a.* 918, 23; *s.* 920, 23.
919, 4—920, 21 **H:** NO.
920, 23—33 ⟨**P***⟩ *a.* 919, 2; *s.* 921, 1.
921, 1—7 **H:** NO [**S*:** U] in U *a.* 920, 33; *s.* 921, 8.
921, 8—16 **S:** U *a.* 921, 7; *s.* 921, 16.
921, 16—22 **H:** O [**S:** U] in U *a.* 921, 16; *s.* 922, 19.
921, 24—922, 2 **H:** O.
922, 3—10 ⟨**P***⟩ *a.* 922, 21; *s.* 922, 23.
922, 12—17 unde sumpserit Bekk. nescio.
922, 19—21 **S:** U *a.* 921, 22; *s.* 922, 3.
922, 23—32 **A** *a.* 922, 10; *s.* 926, 4.
923, 1—26 **H:** O.

§ 23 (§ 18 Vhl.)

923, 32—926, 2 **H:** NO (—924, 6 cf. Goettl. 19, 19—20, 9).
926, 4—927, 31 **S*** *a.* 922, 32; *s.* 928, 5.
927, 33—928, 3 **H:** NO.
928, 5—20 **S*** *a.* 927, 31; *s.* 930, 13.
928, 22—26 ⟨**P***⟩ *a.* 930, 24; *s.* 931, 12.
928, 28—929, 25 **H:** O.
929, 27—930, 2 **S*** *a.* 931, 22; *s.* 935, 10.
930. 3—11 **H:** NO.
930, 13—24 **S*** *a.* 928, 20; *s.* 928, 22.
930, 26—931, 11 **H:** NO.
931, 12—22 ⟨**P***⟩ *a.* 928, 26; *s.* 929, 27.

§ 24 (§ 19 Vhl.)

931, 28—935, 8 **H:** O (931, 28—32 cf. Goettl. 19, 31—20, 9).
932, 24—34 **A** *a.* 935, 33; *s.* 933, 18.
933, 18—23 **A** *a.* 932. 34; *s.* 934, 9.
933, 24—35 **A** *a.* 934, 26; *s.* 934, 28.
934, 9—18 **S*** *a.* 933, 23; *s.* 936, 26.
934, 20—26 **A** *a.* 935, 25; *s.* 933, 24.
934, 28—935, 33 **A** *a.* 933, 35; *s.* 932, 24
935, 10—25 **M:** KU^{II}U *a.* 930, 2; *s.* 934, 20.
935, 26—936, 5 **H:** O.
936, 7—8 **S*** *a.* 936, 34; *s.* 937, 26.
936, 9—937, 24 **H:** O.
936, 26—34 **S*** *a.* 934, 18; *s.* 936, 7.
937, 26—938, 2 **M:** KU^{II}U *a.* 936, 8; *s.* 938, 4.
938, 4—10 **S:** U *a.* 938, 2; *s.* 938, 12.
938, 12—939, 2 **A** *a.* 938, 10; *s.* 939, 29.
939, 3—27 **H:** O.
939, 29—940, 3 **S:** U *a.* 939, 2; *s.* 940, 23.
940, 5—21 **A** *a.* 941, 2; *s.* 941, 18.
940, 23—28 **G:** U *a.* 940, 3; *s.* 940, 30.
940, 30—941, 2 **A** *a.* 940, 28; *s.* 940, 5.
941, 4—11 **H:** O.
941, 13—16 **M:** KU^{II}U *a.* 941, 30; *s.* 941, 32.
941, 18—30 **S*** *a.* 940, 21; *s.* 941, 13 (Cram. 330, 18—21).
941, 32—942, 17 **A** *a.* 941, 16; *s.* 942, 18.
942, 18—22 **S*** *a.* 942, 17; *s.* 942, 29.
942, 24—28 **H:** O.
942, 29—943, 3 **S*** *a.* 942, 22; *s.* 943, 4.
943, 4—10 **M:** KU^{II} [**S:** U] in U *a.* 943, 3; *s.* 943, 19.
943, 12—944, 3 **A** *a.* 943, 23; *s.* 944, 15.
943, 19—23 **A** *a,* 943, 10; *s.* 943, 12.
943, 24—29 **A** *a.* 945, 30; *s.* 945, 31.
943, 30—33 **H:** O.
944, 5—14 **H:** O.
944, 15—22 **A** *a.* 944, 3; *s.* 944, 24.
944, 24—945, 30 **S:** U *a.* 944, 22; *s.* 943, 24.
955, 31—33 **A** *a.* 943, 29; *s.* 946, 5.
946, 1—4 **S*** *a.* 946, 18: *s,* 946, 19.
946, 5—12 **A** *a.* 945, 33; *s.* 946, 14.
946, 14—18 **M:** KU^{II}U *a.* 946, 12; *s.* 946, 1.
946, 19—24 **S*** *a.* 946, 4; *s.* 947, 5.
946, 26—30 **H:** O.
946, 32—947, 4 unde sumpserit Bekk. nescio.
947, 5—18 **M:** KU^{II}U *a.* 946, 24; *s.* 947, 20.
947, 20—948, 3 **S*** *a.* 947, 18; *s.* 948, 4.
948, 4—5 **M:** KU^{II} [**S*:** U] in U *a.* 948, 3; *s.* 948, 6.
948, 6—7 **S*** *a.* 948, 5; *s.* 948, 8.
948, 8—9 **M:** KU^{II} [**S*:** U] in U *a.* 948, 7; *s.* 948, 15.
948, 11—14 **H:** O.
948, 15—17 **S*** *a.* 948, 9; *s.* 948, 18.
948, 18—949, 6 **S:** U *a.* 948, 17; *s.* 949, 7.
949, 7—9 **H:** O [**S:** U] in U *a.* 949, 6; *s.* 949, 10.
949, 10—30 **S:** U *a.* 949, 9; *s.* 949, 32.
949, 32—950, 2 **A** *a.* 949, 30; *s.* 950, 13.
950, 4—12 **H:** O.
950, 13—14 **S*** *a.* 950, 2; *s.* 950, 15.
950, 15—17 **H:** O [**S*:** U] in U *a.* 950, 14; *s.* 950, 24.
950, 18—22 **H:** O.
950, 24—32 **S*** *a.* 950, 17; *s.* 951, 1.
951, 1—4 **A** *a.* 950, 32; *s.* 951, 19.
951, 5—8 **H:** O.
951, 9—11 **M:** KU^{II}U *a.* 951, 21; *s.* 951, 13.
951, 13—18 **P:** U *a.* 951, 11; 953, 23.
951, 19—21 **S*** *a.* 951, 4; *s.* 951. 9.

§ 25 (§ 20 Vhl.)

951, 26—953, 21 **H:** O (—952, 4 cf. Goettl. 20, 9—14).
952, 20—30 **A** *a.* 954, 34; *s.* 954, 4.
952, 32—35 **A** *a.* 954, 11; *s.* 954, 20.
953, 23—24 **A** *a.* 951, 18; *s.* 954, 12.
953, 26—954, 3 **A** *a.* 954, 19; *s.* 953, 32.
953, 32—954, 34 **A** *a.* 954, 3; *s.* 952, 20.
954, 4—11 **M:** KU^{II}U *a.* 952, 30; *s.* 952, 31.
954, 12—19 **A** *a.* 953, 24; *s.* 953, 26.
954, 20—26 **A** *a.* 952, 35; *s.* 961, 6.

954, 37—955, 10 **A** *a.* 960, 20; *s.* 955, 32.
955, 11—30 **A** *a.* 960, 32; *s.* 961, 21.
955, 32—956, 3 **A** *a.* 955, 10; *s.* 957, 17.
956, 4—15 **A** *a.* 966, 15; *s.* 957, 1.
956, 17—33 **H:** O.
957, 1—9 **A** *a.* 956, 15; *s.* 959, 17.
957, 11—15 **H:** O.
957, 17—28 **M:** $KU^{II}U$ *a.* 956, 3; *s.* 958, 6.
957, 30—958, 5 **H:** O.
958, 6—17 **M:** $KU^{II}U$ *a.* 957, 28; *s.* 958, 27.
958, 19—26 **H:** O.
958, 27—959, 2 **M:** $KU^{II}U$ *a.* 958, 17; *s.* 959, 5.
959, 4 **H:** O.
959, 5—7 **M:** $KU^{II}U$ *a.* 959, 2; *s.* 959, 12.
959, 9—11 **H:** O.
959, 12—14 **M:** $KU^{II}U$ *a.* 959, 7; *s.* 960, 3.
959, 16 **H:** O.
959, 17—960, 2 **A** *a.* 957, 9; *s.* 960, 18.
960, 3—7 **M:** $KU^{II}U$ *a.* 959, 14; *s.* 960, 10.
960, 9 **H:** O.
960, 10—16 **M:** $KU^{II}U$ *a.* 960, 7; *s.* 960, 23.
960, 18—20 **A** *a.* 960, 2; *s.* 954, 27.
960, 22 **H:** O.
960, 23—25 **M:** $KU^{II}U$ *a.* 960, 16; *s.* 960, 30.
960, 27—29 **H:** O.
960, 30—32 **M:** $KU^{II}U$ *a.* 960, 25; *s.* 955, 11.
960, 33—961, 5 **A** *a.* 962, 16; *s.* 962, 18,
961, 6—19 **A** *a.* 954, 26; *s.* 966, 8.
961, 21—25 **M:** KU^{II} *a.* 955, 30; *s.* 963, 18.
961, 27—962, 16 **G:** U a. 963, 23; *s.* 960, 33.
962, 18—25 **A** *a.* 961, 5; *s.* 964, 26.
962, 27—963, 16 **H:** O.
963, 18—23 **M:** KU^{II} *a.* 961, 25; *s.* 961, 27,
963, 25—964, 15 **H:** O.
964, 17—24 **A** *a.* 965, 21; *s.* 965, 1.
964, 26—33 **A** *a.* 962, 25; *s.* 965, 23.
965, 1—6 **A** *a.* 964, 24; *s.* 966, 31.
965, 8—21 **M:** $KU^{I}U$ *a.* 965, 33; *s.* 964, 17.
965, 23—33 **A** *a.* 964, 33; *s.* 965, 8.
966, 1—6 **H:** O.
966, 8—15 **A** *a* 961, 19; *s.* 956, 4.
966, 17—29 **G:** U *a.* 967, 13; *s.* 967, 14.
966, 31—967, 13 **A** *a.* 965, 6; *s.* 966, 17.
967, 14—968, 7 **M:** KU *a.* 966, 29; *s.* 968, 9.
968, 9—969, 15 **A** *a.* 968, 7; *s.* 969, 17.
969, 17—24 **A** *a.* 969, 15; *s.* 970, 1.
969, 26—33 **H:** O.
970, 1—9 **A** *a.* 969, 24; *s.* 970, 10.
970, 10—18 **M:** K *a.* 970, 9; *s.* 971, 24.
970, 19—22 **M:** KU *a.* 972, 8; *s.* 972, 10.
970, 24—27 **A** *a.* 970, 33; *s.* 972, 17.
970, 29—33 **A** *a.* 972, 16; *s.* 970, 24.
971, 1—22 **H:** O.
971, 24—972, 8 **A** *a.* 970, 18; *s.* 970, 19 (Goettl. 43, 31—44, 8).
972, 10—16 **G:** U *a.* 970, 22; *s.* 970, 29.
972, 17—33 **A** *a.* 970, 27.

II. Index

[illegible] scholiorum a Bekkero AG. III 1161—1180, a Cramero AO. IV p 310 sqq., a Goettlingio in Pseudotheodosii editione, a Villoisono AG. II p. 103 sqq., a Wachsmuthio Mus. Rhen. t. XX p. 375 sqq., in hac [illegible] dissertatione ex Barocciano 116 Marciano 489 Havniensi 1965 publici iuris factorum, quibus nec aequalia nec similia apud Bekk. II 730—972 leguntur.

§ 1.

«Γραμματική ἐστιν —» Goettl. 56, 1—12; Vill. 174.
«παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγρ.» Cram. 311, 31—315, 4.
«μέρη δὲ αὐτῆς» Cram. 311, 1—10; Goettl. 56, 13—30.
«γλωσσῶν τε καὶ ἱστοριῶν πρόχ. ἀπόδ.» Cram. 315, 5—19; Bekk. 1163 ad 739, 16.
«ἐτυμολογίας εὕρεσις» Bekk. 1163 ad 740, 3.
«κρίσις ποιημάτων» Cram. 315, 20—24; Wachsm. 379.

§ 2.

«Ἀνάγνωσίς ἐστι ποιημάτων —» Goettl. 57, 12—58, 5.
«ἀναγνωστέον δὲ —» Goettl. 58, 7—60, 10.
«κατὰ προσῳδίαν» Cram. 315, 25—28.
«τὴν μὲν τραγῳδίαν» Cram. 316, 4—7.
«τὰ δὲ ἐλεγεῖα» Cram. 316, 8—17.

§ 3.

«Τόνος ἐστὶν ἀπήχησις φωνῆς ἐν.» Goettl. 60, 11—29; Wachsm. 380 sq.

§ 4.

«Στιγμαί εἰσιν τρεῖς» Bekk. 1167 ad 758, 14.
«καὶ ἡ μὲν τελεία στ.» Vill. 139, 5; Wachsm. 382.
«μέση δὲ σημεῖον» Vill. 139 sq.

§ 5 (§ 4 Vhl.)

«Τίνι διαφέρει στιγμὴ ὑποστιγμῆς» Wachsm. 383.

§ 6 (§ 5 Vhl.)

«Ῥαψῳδία ἐστὶ —» Cram. 316, 18—30; Wachsm. 383.

§ 7 (§ 6 Vhl.)

Περὶ εὑρέσεως τῶν στοιχείων Bekk. 1168 ad 780, 31.
«γράμματά ἐστιν εἴκοσι τέσσαρα» Bekk. 1170 ad 786, 18. Cram. 310, 13—31; Goettl. 16, 20—17, 8.
«ἀπὸ τοῦ ᾱ μέχρι τοῦ ω̄» Bekk. 1171 ad 788, 21; Goettl. 5, 14—10, 27; 13, 27—14, 27.
«γράμματα δὲ λέγεται» Cram. 326, 1—3.
«τὰ δὲ αὐτὰ καὶ στοιχεῖα καλ.» Cram. 320, 24—322, 3; 325, 12—23.
«τούτων φωνήεντα μέν ἐστιν —» Cram. 322, 4—28; Wachsm. 384 sq.
«τῶν δὲ φωνηέντων μακρὰ μέν ἐστι —» Heliod: Vill. 125, 3; Hilg. 8, 1 et 2; Steph: Vill. 125. 8; Diom: Vill. 126, 23.
«δίφθογγοι δέ εἰσιν» Goettl. 34, 22—35, 26; Heliod: Hilg. 8, 3.
«σύμφωνα δὲ τὰ λοιπὰ —» Cram. 325, 24—29.
«ἡμίφωνα δὲ λέγεται —» Bekk. 1173 ad 806, 14.
«τούτων ψιλὰ μέν ἐστι —» Bekk. 1174 ad 812, 14.
«ἀντιστοιχεῖ δὲ τὰ δασέα —» Melamp: Hilg. p. 16, adn. 1.
«ἀμετάβολα τέσσαρα» Bekk. 1174 ad 816, 24.

«τελικὰ ἀρσενικῶν ὀνομ.» Bekk. 1175 ad 818, 14; Goettl. 38, 1 sqq.
«πληθυντικῶν δὲ τέσσαρα» Bekk. 1175 ad 819, 2.
περὶ συμφωνήσεως τῶν φωνηέντων Cram. 326, 11—22.

§ 9 (§ 8 Vhl.)

«Μακρὰ συλλαβὴ γίνεται — μίαν τῶν διφθόγγων, οἷον Αἴας» Goettl. 40, 3—26.

§ 11 (§ 10 Vhl.)

«Κοινὴ συλλαβὴ γίνεται —» Bekk. 1175 ad 826, 15 et 828, 21; Goettl. 35, 2—16 et 42, 5—43, 15.

§ 12 (§ 11 Vhl.)

«Λέξις ἐστὶ —» Goettl. 89, 10—25.

§ 13 (§ 11 Vhl.)

«Λόγος δέ ἐστι —» Cram. 327, 12—328, 24; Goettl. 88, 28—89, 8.
«τοῦ δὲ λόγου μέρη —» Bekk. 1177 ad 840, 26.

§ 14 (§ 12 Vhl.)

«Ὄνομά ἐστι μέρος λόγου —» Bekk. 1177 ad 845, 9; Cram. 328, 25—32.
«γένη μὲν οὖν εἰσι τρία» Bekk. 1177 ad 846, 12.
«εἴδη δὲ παραγώγων —» Cram. 326, 23—327, 4; 328, 33.
«κτητικὸν δέ ἐστι —» Cram. 329, 1—8.
«παρώνυμον δέ ἐστι —» Cram. 329, 16—30.
«σχήματα δὲ ὀνομάτων —» Cram. 329, 31—33.
«πτώσεις ὀνομάτων εἰσὶν —» Bekk. 1177 ad 860, 25; Cram. 329, 34—330, 2.
«συνώνυμον δέ ἐστι —» Bekk. 1177 ad 868, 12.
«ἀναφορικὸν δέ ἐστιν —» Cram. 330, 10—14.

§ 15 (§ 13 Vhl.)

«Παρέπεται δὲ τῷ ῥήματι ὀκτώ» Heliod: Hilg. p. 9 adn. 1.
«ἐγκλίσεις μὲν οὖν εἰσι —» Bekk. 1178 ad 884, 31.

§ 19 (§ 15 Vhl.)

«Μετοχή ἐστι λέξις —» Bekk. 1179 ad 896, 18; Heliod: Hilg. p. 7.

§ 20 (§ 16 Vhl.)

«Ἄρθρον ἐστὶ μέρος λόγου —» Goettl. 82, 10—83, 2; Heliod: Hilg. p. 9, adn. 2.

§ 21 (§ 17 Vhl.)

«Ἀντωνυμία δέ ἐστι —» Goettl. 83, 4—86, 11.

§ 22 (§ 17 Vhl.)

«Πρόσωπα πρωτοτύπων — ἵ» Hilg. p. 14, adn. 1; Heliod: Hilg. p. 9 adn. 3.
«παραγώγων δὲ ἐμός σός ὅς» Heliod: Hilg. p. 10, adn. 1.
«παραγώγων δὲ ὀρθῆς — ὅς» Heliod: Wachsm. 387; Hilg. p. 10, adn. 2 et 3.
«σχήματα δύο, ἁπλοῦν —» Heliod: Wachsm. 387.
«εἴδη δὲ δύο —» Heliod: Wachsm. 387.
«παράγονται δὲ οὕτως, ἀπὸ μὲν ἑνικῶν» Heliod: Hilg. p. 10, adn. 5.

§ 23 (§ 18 Vhl.)

«Πρόθεσίς ἐστι λέξις —» Goettl. 86, 13—87, 2.
«εἰσὶ δὲ αἱ πᾶσαι προθ.» Heliod: Wachsm. 388; Hilg. p. 10, adn. 6.

§ 24 (§ 19 Vhl.)

«Ἐπίρρημά ἐστι μέρος λ.» Goettl. 87, 4—9; 74, 5—78, 18.
«τὰ δὲ χρόνου δηλωτικά» Goettl. 25, 28—33.
«τὰ δὲ μεσότητος —» Melamp: Hilg. 17 adn. 2. Goettl. 78, 17—79, 28.
«τὰ δὲ ποσότητος —» Goettl. 26, 4—15.
«τὰ δὲ ἀριθμοῦ δηλωτικά —» Goettl. 25, 33—26, 4.
«τὰ δὲ τοπικά —» Goettl. 22, 28—25, 27; Heliod: Hilg. p. 11, adn. 1.
«τὰ δὲ εὐχῆς σημαντικά» Heliod: Hilg. p. 11, adn. 2.
«τὰ δὲ σχετλιαστικά —» Melamp: Hilg. p. 17 adn. 3 (Cram. 330 sqq.).
«τὰ δὲ ἀθροίσεως — ἄγε φέρε» Heliod: Hilg. p. 11.
«τὰ δὲ ἐπιτάσεως» Heliod: Hilg. p. 11.
«τὰ δὲ κατωμοτικά» Heliod: Hilg. p. 11.

§ 25 (§ 20 Vhl.)

«Σύνδεσμός ἐστι λέξις —» Goettl. 87, 10—20.
«παρασυναπτικοὶ δέ εἰσιν — ἐναντιωματικούς, οἷον ἔμπης, ὅμως» Melamp: Hilg. p. 17 sq.
«τινὲς δὲ προστιθέασι —» Wachsm. 388; Heliod: Hilg. p. 12.

III. Index

auctorum qui in scholiis nunc primum editis nominantur.

(Asterisco *eos significavi, qui in continuo commentariolo commemorantur.)